

பரிசுர ஐலாைகாங்லெ
கற்றாடல் அலெச்சு
Ministry of Environment

லார்கிக கார்டகாடல லார்கால 2023

வருடாந்த ஸெயலாற்றுகை
அறிக்கை 2023

Annual Performance Report 2023

වාර්ෂික කාර්යසාධන වාර්තාව 2023

පරිසර අමාත්‍යාංශය

පරිසර අමාත්‍යාංශය

ආචාර්ය කෙනෙලිය රඹුක්වැල්ල මැතිතුමා

ගරු පරිසර අමාත්‍ය

අමාත්‍යාංශයේ ප්‍රධාන නිලධාරීන්

වෛද්‍ය අනිල් ජාසිංහ මහතා
ලේකම්

පී කේ එස් සුබෝදිනි මෙය
අතිරේක ලේකම් - පාලන

ආර් එච් එම් පී අබේකෝන් මිය
අතිරේක ලේකම් - පරිසර ප්‍රතිපත්ති හා සැලසුම්

ඩබ් ඩී එස් සී වැලිවත්ත මහතා
අතිරේක ලේකම් - ස්වභාවික සම්පත්

පී මුදලිගේ මහතා
අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් - ක්‍රමසම්පාදන

ඩබ්ලිව් ජී කුමාරගම මිය
අතිරේක ලේකම් - පරිසර ව්‍යාපෘති අධ්‍යාපන පුහුණු

ආර් ඩී එස් ජයතුංග මහතා
අතිරේක ලේකම් - පරිසර සංවර්ධන

සුනේත්‍රා පතිරත්න මිය
ප්‍රධාන මූල්‍ය නිලධාරී

අමාත්‍යාංශයට අයත් රාජ්‍ය හා ව්‍යවස්ථාපිත ආයතන

මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය

- වෙනුර ප්‍රනාන්දු මහතා, සභාපති
- පී බී හේමන්ත ජයසිංහ මහතා, අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්

භූ විද්‍යා සමීක්ෂණ හා පතල්
කාර්යාංශය

- සංජේ පෙරේරා මහතා, සභාපති
- එච් කේ එම් ගුණසේකර මහතා, අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්

GSMB තාක්ෂණික සේවා
පුද්ගලික සමාගම

- අහමඩ් ඉබ්බාල් හසන් මහතා
ප්‍රධාන විධායක නිලධාරී

ශ්‍රී ලංකා ක්ලයිමේට් ෆන්ඩ්
(ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ්

- කේ එච් එම් එච් අබේරත්න මිය
ප්‍රධාන විධායක නිලධාරී (වැ.බ)

1.	1 පරිච්ඡේදය	
1.1	හැඳින්වීම	01
1.2	අමාත්‍යාංශයේ දැක්ම හා මෙහෙවර	02
1.3	ප්‍රධාන කාර්යයන්	03
1.4	සංවිධාන සටහන	04
1.5	අමාත්‍යාංශය යටතේ පවතින දෙපාර්තමේන්තු/ආයතන	05
1.6	අමාත්‍යාංශය/ දෙපාර්තමේන්තු/ ආයතනය යටතේ පවතින අරමුදල්	05
1.7	විදේශ ආධාර ලබන ව්‍යාපෘතිවල තොරතුරු	05
2.	2 පරිච්ඡේදය - ප්‍රගතිය	08
2.1	පරිසර අමාත්‍යාංශයේ එක් එක් අංශ මගින් ක්‍රියාත්මක කරන වැඩසටහන්වල ප්‍රගතිය	08
2.1.1	පාරිසරික ප්‍රතිපත්ති විශ්ලේෂණය හා ක්‍රියාකාරී සැලසුම්	08
2.1.2	ශ්‍රී ලංකාවේ ජෛවවිවිධත්ව සංරක්ෂණය	09
2.1.3	දේශගුණික විපර්යාස අභියෝග ජයගැනීම	10
2.1.4	වායු සම්පත් කළමනාකරණය	11
2.1.5	පරිසර සැලසුම් හා ආර්ථික	12
2.1.6	පරිසර දූෂණ පාලන හා රසායන ද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය	13
2.1.7	භූමි සම්පත් සංරක්ෂණය	14
2.1.8	පරිසර අධ්‍යාපන හා දැනුවත්කිරීම්	15
2.1.9	අන්තර්ජාතික පාරිසරික සබඳතා	17
2.1.10	පාරිසරික දින සැමරීම්	18
2.1.11	ආයතනික කටයුතු	20
2.1.12	අභ්‍යන්තර විගණන	21
2.1.13	පරිසර ගැටළු පිළිබඳ මහජන පැමිණිලි, අභියාචනා හා මාධ්‍ය වාර්තා විමර්ශන	21
2.1.14	තෛතික කටයුතු	21
2.2	පරිසර අමාත්‍යාංශය යටතේ ක්‍රියාත්මක ව්‍යාපෘතිවල ප්‍රගතිය	22
2.2.1	ප්‍රජා පාදක පරිසර පද්ධති ප්‍රවේශය තුළින් වනාන්තර, කෘෂිකර්ම හා සංචාරක ක්ෂේත්‍ර ඒකාබද්ධව කළමනාකරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	22
2.2.2	ශ්‍රී ලංකාව තුල මොන්ට්‍රියල් සන්ධානයේ විධිවිධාන ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	24
2.2.3	පොලික්ලොරිනේටඩ් බයිෆිනයිල් අපද්‍රව්‍ය හා පොලික්ලොරිනේටඩ් බයිෆිනයිල් අඩංගු උපකරණ පරිසර හිතකාමී ලෙස කළමනාකරණය හා බැහැර කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	25
2.2.4	සුවදායී භූමි දර්ශ ව්‍යාපෘතිය	25
2.2.5	සමුද්‍රීය අපද්‍රව්‍ය සහ ක්ෂුද්‍ර ප්ලාස්ටික්: ප්ලාස්ටික් අපද්‍රව්‍ය පරිසර හිතකාමී කළමනාකරණය කිරීම ප්‍රවර්ධනය කිරීම සහ ප්ලාස්ටික් අපද්‍රව්‍ය ජනනය වැළැක්වීම සහ අවම කිරීම	26
2.2.6	ආසියා-පැසිෆික් රටවල එක් වරක් පමණක් භාවිතා කර ඉවතලන ප්ලාස්ටික් සහ එහි අපද්‍රව්‍ය පරිසර හිතකාමී කළමනාකරණය පිළිබඳ ධාරීතා වර්ධනය	27

	පිටු අංක
2.2.7 මිනමාටා සම්මුතියට අයත් විශේෂිත ජාත්‍යන්තර වැඩසටහන: රසදිය අඩංගු හා රසදිය මිශ්‍ර වූ අපද්‍රව්‍ය අවම කිරීම සඳහා ජාතික ධාරිතා වර්ධන වැඩසටහන	27
2.2.8 එක්සත් ජාතීන්ගේ කාන්තාරකරණය වැළැක්වීමේ සම්මුතියේ අධීක්ෂණය හා වාර්තාකරණය වැඩිදියුණු කිරීමට යොමු කිරීම සඳහා පාර්ශ්වකාර ආයතන වල හා වෘත්තීයයන්ගේ ධාරිතා සංවර්ධනය සඳහා වූ ව්‍යාපෘතිය - ගෝලීය පරිසර පහසුකම -7	28
2.2.9 කෘෂිකර්ම, වනාන්තර හා වෙනත් ඉඩම් පරිහරණ ක්ෂේත්‍ර සඳහා විනිවිදභාවය වැඩිදියුණු කළ රාමුවක් සකස් කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	29
2.2.10 එක්සත් ජාතීන්ගේ කාන්තාරකරණය වැළැක්වීමේ සම්මුතිය සඳහා ජාතික වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය	29
2.3 අමාත්‍යාංශය යටතේ ක්‍රියාත්මක ආයතනවල ප්‍රගතිය	30
2.3.1 මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය	30
2.3.2 භූ විද්‍යා සමීක්ෂණ හා පතල් කාර්යාංශය	35
2.3.3 ජී එස් එම් බී ටෙක්නිකල් සර්විසස් (පුද්) සමාගම	38
2.3.4 ශ්‍රී ලංකා දේශගුණ අරමුදල (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ්	39
3. 3 පරිච්ඡේදය - වසරේ සමස්ත මූල්‍ය කාර්ය සාධනය	
3.1 මූල්‍ය කාර්ය සාධන ප්‍රකාශය	43
3.2 මූල්‍ය තත්ත්වය පිළිබඳ ප්‍රකාශය	45
3.3 මුදල් ප්‍රවාහ පිළිබඳ ප්‍රකාශය	47
3.4 මූල්‍ය ප්‍රකාශ සටහන්	49
3.5 ආදායම් එකතු කිරීමේ කාර්ය සාධනය	49
3.6 වෙන් කරන ලද ප්‍රතිපාදන උපයෝගී කර ගැනීමේ කාර්ය සාධනය	49
3.7 මු.රෙ. 208 ප්‍රකාරව, වෙනත් අමාත්‍යාංශ/ දෙපාර්තමේන්තු වල නියෝජිතයෙකු ලෙස මෙම දෙපාර්තමේන්තුවට/ දිස්ත්‍රික් ලේකම් කාර්යාලයට/ පළාත් සභාවට ප්‍රදානය කරන ලද ප්‍රතිපාදන	49
3.8 මූල්‍ය නොවන වත්කම් වාර්තා කිරීමේ කාර්ය සාධනය	50
3.9 විගණකාධිපතිවරයාගේ වාර්තාව	51
4. 4 පරිච්ඡේදය - කාර්ය සාධන දර්ශක	63
4.1 ආයතනයේ කාර්ය සාධන දර්ශක	63
5. 5 පරිච්ඡේදය - තිරසාර සංවර්ධන අරමුණු (SDG) සපුරා ගැනීමේ කාර්ය සාධනය	63
5.1 හඳුනා ගන්නා ලද අදාළ තිරසාර සංවර්ධන අරමුණු	64
5.2 තිරසාර සංවර්ධන ඉලක්ක සපුරා ගැනීමේ ජයග්‍රහණ හා අභියෝග	65
6. 6 පරිච්ඡේදය - මානව සම්පත් පැතිකඩ	66
6.1 සේවක සංඛ්‍යා කළමනාකරණය	66
6.2 ආයතනයේ කාර්ය සාධනය උදෙසා මානව සම්පත් හිඟය හෝ අතිරික්තයට බලපානු ලැබ ඇත්තේ කෙසේදැයි කෙටියෙන් සඳහන් කරන්න	66
6.3 මානව සම්පත් සංවර්ධනය	67
7. 7 පරිච්ඡේදය - අනුකූලතා වාර්තාව	71

01 පරිච්ඡේදය

1.1 හැඳින්වීම

අතිගරු ජනාධිපතිතුමා විසින් නිකුත් කරන ලද අංක 2289/43 දරණ 2022.07.22 දිනැති අති විශේෂ සංශෝධිත ගැසට් නිවේදනය අනුව “පරිසර අමාත්‍යාංශය” පිහිටුවන ලදී. මෙම අමාත්‍යාංශයට පරිසර දූෂණය වැළැක්වීම පිණිස වැඩසටහන් සම්පාදනය කිරීම, වර්තමාන හා අනාගත පරපුර උදෙසා පරිසරය සුරැකීම වෙනුවෙන් ජාතික සහ ජාත්‍යන්තර සහයෝගිතාව වර්ධනය කිරීමට අවශ්‍ය පියවර ගැනීම හා තිරසර ආර්ථික සංවර්ධනයකට ගැලපෙන පරිදි පරිසර ප්‍රතිපත්ති හා ආයතනවලට අදාළ කටයුතු සිදු කිරීමේ කාර්යයන් පවරා ඇත. වර්තමානය වන විට පරිසර අමාත්‍යාංශය දුර ගරු කෙනෙලිය රඹුක්වැල්ල මැතිතුමා විසින් හොඳින් මෙහෙයවනු ලබයි.

පරිසර වෙනස්කම් සහ කාබන් භාවිතය අවම ආර්ථිකයක් සහිත තිරසාර සංවර්ධනයක් ඇති කිරීම සඳහා පරිසර විෂයට අදාළ ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනය, ජාතික අයවැය, රාජ්‍ය ආයෝජන හා ජාතික සංවර්ධන වැඩපිළිවෙල යටතේ ඇති ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම යන ප්‍රමුඛ කාර්යයන් සඳහා පරිසර අමාත්‍යාංශය නායකත්වය සැපයීම සිදු කරනු ලබයි.

මේ වන විට ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකයට සිදුව ඇති පීඩාකාරී තත්ත්වය හේතුවෙන් ආර්ථික, සමාජීය, දේශපාලන ව්‍යුහයේ බොහෝ වෙනස්කම් රැසකට මුහුණ දී ඇති අතර එය පාරිසරික වෙනස්කම් රැසකට ද බලපා ඇත. එබැවින් පරිසරයට සිදු වන බලපෑම් අවම කර ගනිමින් සීඝ්‍ර ආර්ථික ප්‍රවණතා සහ ස්වභාවික සම්පත් භාවිතය සම්බන්ධව සමබරතාව පවත්වාගෙන යමින් රටෙහි පරිසරය හා ස්වභාවික සම්පත් කළමනාකරනය සඳහා පරිසර අමාත්‍යාංශ හා අනුබද්ධිත ආයතන ප්‍රමුඛව සමස්ත රාජ්‍ය යාන්ත්‍රණයේ ආයතනික, නෛතින හා තාක්ෂණික රාමුව ගොඩනැංවීම සඳහා විෂයභාර ඇමතිතුමාගේ නායකත්වය යටතේ හා උපදෙස් අනුව ක්‍රියාත්මක කෙරේ.

ආසියානු පැසිපික් පරිසර අමාත්‍යවරුන්ගේ 5 වන සමුළුව - කොළඹ

ඒ සඳහා මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය, භූ විද්‍යා සමීක්ෂණ හා පතල් කාර්යාංශය, සීමාසහිත GSMB තාක්ෂණික සේවා (පුද්ගලික) සමාගම හා ශ්‍රී ලංකා ක්ලයමේට් ෆන්ඩ් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ් යන ආයතන සමග පරිසර අමාත්‍යාංශය රටෙහි ආර්ථික සංවර්ධන ක්‍රියාවලිය වේගවත්වීමත්, ජනතාවගේ ජීවන ක්‍රමය වෙනස්වීමත්, හේතුවෙන් පරිසරයට ඇතිවන බලපෑම් අවම කිරීම සඳහා සමස්ත රාජ්‍ය යාන්ත්‍රණයේම ආයතනික, නෛතික හා තාක්ෂණික රාමුව ශක්තිමත් කරමින් ජනතාවගේ ජීවන තත්ත්වය තිරසරව හා සකසුරුවමිව ගොඩනැංවීම සඳහා සුවිශේෂී කාර්යයක් ඉටුකරයි.

මෙම වාර්තාව මගින් පරිසර අමාත්‍යාංශය යටතේ ක්‍රියාත්මක ආයතන, අමාත්‍යාංශයේ සියළු අංශ හා ව්‍යාපෘති මගින් 2023 වර්ෂයේ සිදු කරන ලද සංවර්ධන හා සංරක්ෂණ කාර්යය පිළිබඳ සවිස්තරාත්මක තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

1.2 අමාත්‍යාංශයේ දැක්ම හා මෙහෙවර

අමාත්‍යාංශයේ දැක්ම

“තිරසර සංවර්ධිත ශ්‍රී ලංකාවක්”

අමාත්‍යාංශයේ මෙහෙවර

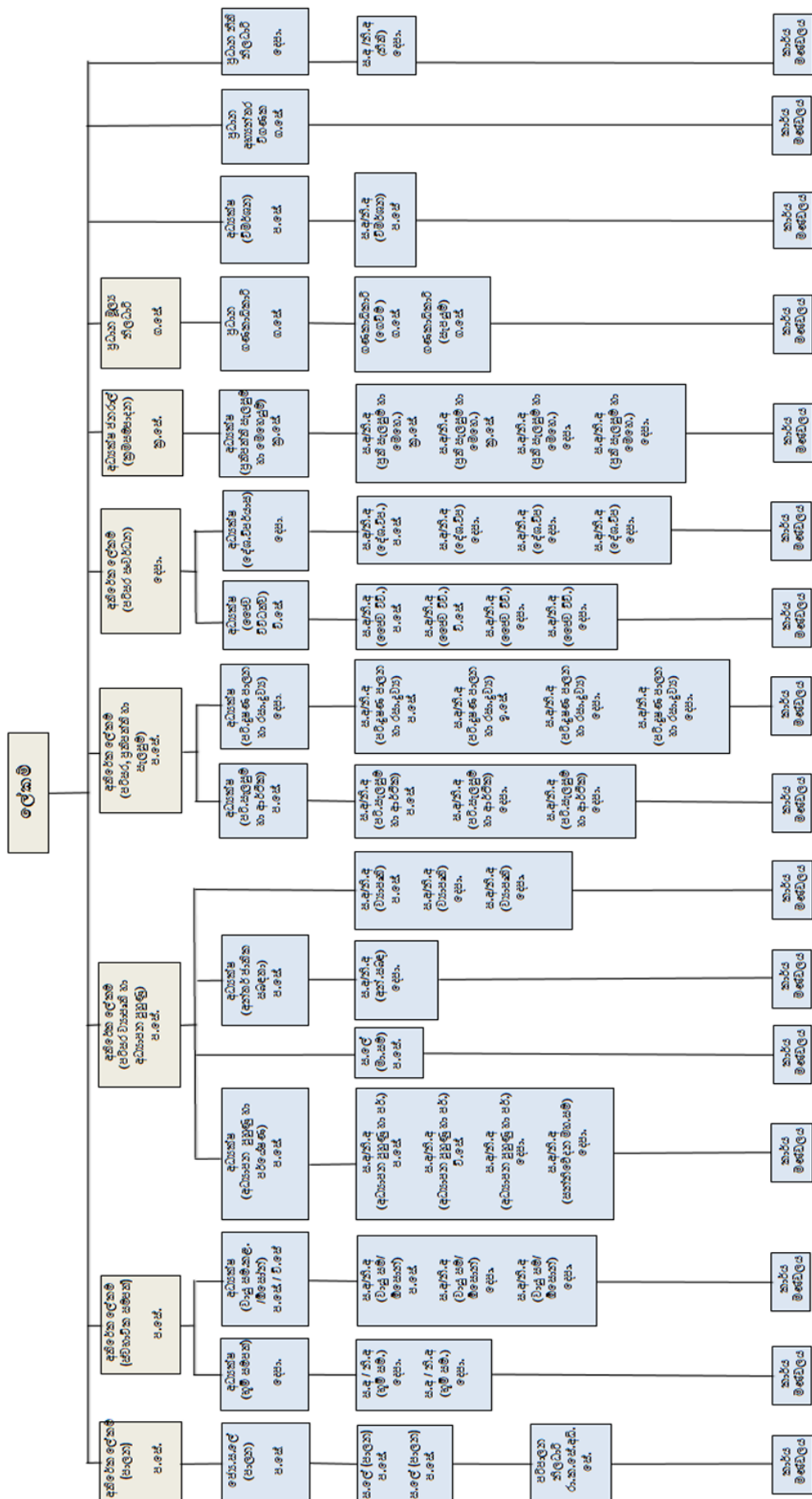
ස්වාභාවික සම්පත් මනාව කළමනාකරණය තුළින් පරිසර ආරක්ෂණය තහවුරු කරමින් තිරසර පරිසර කළමනාකරණය සඳහා නායකත්වය ලබාදීම.

1.3 පරිසර අමාත්‍යාංශයේ ප්‍රධාන කාර්යයන්:

- ⇒ රජය මගින් ක්‍රියාත්මක කරන ජාතික ප්‍රතිපත්ති මත පදනම්ව, පරිසර අමාත්‍යාංශයේ විෂය පථය හා ඊට අයත් ආයතන සම්බන්ධයෙන් ප්‍රතිපත්ති, වැඩසටහන් සහ ව්‍යාපෘති සැකසීම, ක්‍රියාත්මක කිරීම, අධීක්ෂණය කිරීම හා ඇගයීම.
- ⇒ අමාත්‍යාංශයේ විෂය පථය යටතේ ඇති මහජන සේවාවන් කාර්යක්ෂමව හා ජන හිතකාමී ලෙස සැලසීම.
- ⇒ නවීන කළමනාකරණ ශිල්ප ක්‍රම සහ තාක්ෂණය භාවිතා කරමින් සියළුම සේවා පද්ධති සහ ක්‍රියාපටිපාටි ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම, එමගින් දූෂණය හා නාස්තිය තුරන් කරමින් අමාත්‍යාංශයේ කාර්යයන් ඉටු වන බව සහතික කිරීම.
- ⇒ පරිසර සංරක්ෂණය හා තිරසර කළමනාකරණය සඳහා ප්‍රතිපත්ති සහ සැලසුම් සකස් කිරීම.
- ⇒ වර්තමාන හා අනාගත පරපුර සඳහා පරිසරය ආරක්ෂා කිරීම සඳහා ජාතික සහ ජාත්‍යන්තර සහයෝගිතාව වර්ධනය කිරීමට අවශ්‍ය පියවර ගැනීම.
- ⇒ පරිසර දූෂණයට එරෙහිව සටන් කිරීම සඳහා වැඩසටහන් සකස් කිරීම සහ ක්‍රියාත්මක කිරීම.
- ⇒ අවම පාරිසරික වෙනස්කම් සහ කාබන් භාවිතය අවම ආර්ථිකයක් සහිත තිරසර සංවර්ධනයක් ස්ථාපිත කිරීම සඳහා ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනය, නීති සැකසීම සහ උපායමාර්ග ක්‍රියාත්මක කිරීම.
- ⇒ තිරසර පරිසර සංකල්පයේ වැදගත්කම පිළිබඳව ජනතාව අතර ධනාත්මක ආකල්පයක් ඇති කිරීම.
- ⇒ පාරිසරික ශක්‍යතා බලපත්‍ර නිකුත් කිරීම සහ එම ක්‍රියාවලිය සමාලෝචනය කිරීම.
- ⇒ ශ්‍රී ලංකාව විසින් අත්සන් තබා ඇති බහු පාර්ශ්වික පාරිසරික සම්මුතීන්ට අනුකූලව ශ්‍රී ලංකාව විසින් ඉටුකළ යුතු ජාත්‍යන්තර බැඳීම ඉටු කිරීම තහවුරු කිරීම.
- ⇒ අමාත්‍යාංශයේ විෂය පථය යටතේ ලැයිස්තුගත කර ඇති ආයතන වෙත පවරා ඇති අනෙකුත් සියළුම විෂයයන් සම්බන්ධ කාර්යයන්.

1.4 අමාත්‍යාංශයේ සංවිධාන සටහන - පරිසර අමාත්‍යාංශය

1.5 අමාත්‍යාංශය යටතේ පවතින දෙපාර්තමේන්තු/ආයතන :

- මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය
- භූ විද්‍යා සමීක්ෂණ හා පතල් කාර්යාංශය
- සීමාසහිත GSMB තාක්ෂණික සේවා (පුද්) සමාගම
- ශ්‍රී ලංකා ක්ලයිමේට් ෆන්ඩ් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ්

1.6 අමාත්‍යාංශය/ දෙපාර්තමේන්තු/ ආයතනය යටතේ පවතින අරමුදල්:

- නැත -

1.7 විදේශ ආධාර ලබන ව්‍යාපෘතිවල තොරතුරු (තිබේ නම්)

අ) ව්‍යාපෘතියේ නම	1. ප්‍රජා පාදක පරිසර පද්ධති ප්‍රවේශය තුළින් වනාන්තර කෘෂිකර්ම හා සංචාරක ක්ෂේත්‍ර ඒකාබද්ධව කළමනාකරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය.
ආ) දායක නියෝජිතයාගේ නම	ගෝලීය පාරිසරික පහසුකම (GEF)
ඇ) ව්‍යාපෘතියේ ඇස්තමේන්තුගත වියදම	රු.මි 635.9
ඈ) ව්‍යාපෘතියේ කාල සීමාව	2021 - 2024
අ) ව්‍යාපෘතියේ නම	2. ශ්‍රී ලංකාව තුළ මොන්ට්‍රියල් සන්ධානයේ විධිවිධාන ක්‍රියාත්මක කිරීම
ආ) දායක නියෝජිතයාගේ නම	බහුපාර්ශ්වික අරමුදල MLF
ඇ) ව්‍යාපෘතියේ ඇස්තමේන්තුගත වියදම	රු. මි. 35 (2023)
ඈ) ව්‍යාපෘතියේ කාල සීමාව	වාර්ෂික වැඩසටහනකි
අ) ව්‍යාපෘතියේ නම	3. ශ්‍රී ලංකාව තුළ පොලික්ලොරිනේට්ඩ් බයිෆිනයිල් අපද්‍රව්‍ය හා පොලික්ලොරිනේට්ඩ් බයිෆිනයිල් අඩංගු උපකරණ පරිසර හිතකාමී ලෙස කළමනාකරණය හා බැහැර කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය
ආ) දායක නියෝජිතයාගේ නම	එක්සත් ජාතීන්ගේ කාර්මික සංවර්ධන සංවිධානය
ඇ) ව්‍යාපෘතියේ ඇස්තමේන්තුගත වියදම	රු. මි .685.10
ඈ) ව්‍යාපෘතියේ කාල සීමාව	2015-2023

අ) ව්‍යාපෘතියේ නම	4. පාරිසරික හා සමාජීය වශයෙන් සංවේදී කෘෂි පාරිසරික පද්ධති ස්ථාපිත කිරීම තුළින් භූමි භායනය අවම කිරීම හා ආහාර සුරක්ෂිතතාවය ඇති කරමින් සෞඛ්‍ය සම්පන්න ගොවිජනතාවක් හා සමෘද්ධිමත්භාවය තහවුරු කිරීම සඳහා වූ ව්‍යාපෘතිය.
ආ) දායක නියෝජිතායතනය	ගෝලීය පාරිසරික පහසුකම (GEF)
ඇ) ව්‍යාපෘතියේ ඇස්තමේන්තුගත වියදම	රු. මි. 383
ඈ) ව්‍යාපෘතියේ කාල සීමාව	2021 - 2023
අ) ව්‍යාපෘතියේ නම	5. සමුද්‍රීය අපද්‍රව්‍ය සහ ක්ෂුද්‍ර ජලාස්පික්: ජලාස්පික් අපද්‍රව්‍ය පරිසර හිතකාමී කළමනාකරණය කිරීම ප්‍රවර්ධනය කිරීම සහ ජලාස්පික් අපද්‍රව්‍ය ජනනය වැළැක්වීම සහ අවම කිරීම.
ආ) දායක නියෝජිතායතනය	සංවර්ධන සහයෝගීතාව සඳහා වූ නෝර්විජියානු නියෝජිතායතනය (NORAD)
ඇ) ව්‍යාපෘතියේ ඇස්තමේන්තුගත වියදම	රු. මි. 10.37
ඈ) ව්‍යාපෘතියේ කාල සීමාව	2021 - 2023
අ) ව්‍යාපෘතියේ නම	6. ආසියා-පැසිෆික් රටවල එක් වරක් පමණක් භාවිතා කර ඉවතලන ජලාස්පික් සහ එහි අපද්‍රව්‍ය පරිසර හිතකාමී කළමනාකරණය පිළිබඳ ධාරිතා වර්ධනය.
ආ) දායක නියෝජිතායතනය	සංවර්ධන සහයෝගීතාව සඳහා වූ නෝර්විජියානු නියෝජිතායතනය (NORAD)
ඇ) ව්‍යාපෘතියේ ඇස්තමේන්තුගත වියදම	රු. මි. 5.4
ඈ) ව්‍යාපෘතියේ කාල සීමාව	2021 - 2023
අ) ව්‍යාපෘතියේ නම	7. මිනමාටා සම්මුතියට අයත් විශේෂිත ජාත්‍යන්තර වැඩසටහන: රසදිය අඩංගු හා රසදිය මිශ්‍ර වූ අපද්‍රව්‍ය අවම කිරීම සඳහා ජාතික ධාරිතා වර්ධන වැඩසටහන
ආ) දායක නියෝජිතායතනය	එක්සත් ජාතීන්ගේ පරිසර වැඩසටහන UNEP
ඇ) ව්‍යාපෘතියේ ඇස්තමේන්තුගත වියදම	රු. මි. 32.15
ඈ) ව්‍යාපෘතියේ කාල සීමාව	2021-2024

අ) ව්‍යාපෘතියේ නම	8. එක්සත් ජාතීන්ගේ කාන්තාරකරණය වැළැක්වීමේ සම්මුතියේ අධීක්ෂණය හා වාර්තාකරණය වැඩිදියුණු කිරීමට යොමුකිරීම සඳහා පාර්ශ්වකාර ආයතන වල හා වෘත්තිකයන්ගේ ධාරිතා සංවර්ධනය සඳහා වූ ව්‍යාපෘතිය - ගෝලීය පරිසර පහසුකම -7
ආ) දායක නියෝජිතායතනය	ගෝලීය පාරිසරික පහසුකම (GEF)
ඇ) ව්‍යාපෘතියේ ඇස්තමේන්තුගත වියදම	රු. මි. 29.49
ඈ) ව්‍යාපෘතියේ කාල සීමාව	2023 - 2025
අ) ව්‍යාපෘතියේ නම	9. කෘෂිකර්මාන්ත, වනාන්තර හා වෙනත් ඉඩම් පරිහරණ ක්ෂේත්‍ර සඳහා විනිවිදභාවය වැඩිදියුණු කළ රාමුවක් සකස් කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය
ආ) දායක නියෝජිතායතනය	ගෝලීය පාරිසරික පහසුකම (GEF)
ඇ) ව්‍යාපෘතියේ ඇස්තමේන්තුගත වියදම	රු. මි. 328.5
ඈ) ව්‍යාපෘතියේ කාල සීමාව	2023 - 2024
අ) ව්‍යාපෘතියේ නම	10. එක්සත් ජාතීන්ගේ කාන්තාරකරණය වැළැක්වීමේ සම්මුතිය සඳහා ජාතික වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය
ආ) දායක නියෝජිතායතනය	ගෝලීය පාරිසරික පහසුකම (GEF)
ඇ) ව්‍යාපෘතියේ ඇස්තමේන්තුගත වියදම	රු. මි. 11.5
ඈ) ව්‍යාපෘතියේ කාල සීමාව	2019 -2023

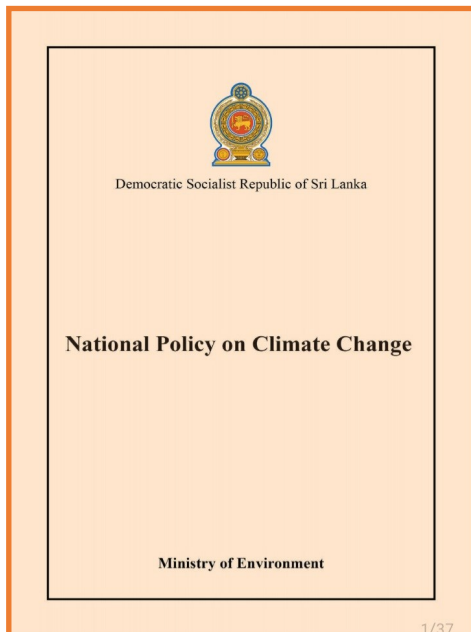

02 පරිච්ඡේදය – ප්‍රගතිය

2.1 පරිසර අමාත්‍යාංශයේ එක් එක් අංශ මගින් සිදු කරන ලද වැඩසටහන්වල ප්‍රගතිය

2.1.1 පාරිසරික ප්‍රතිපත්ති විශ්ලේෂණය හා ක්‍රියාකාරී සැලසුම්

ජාතික දේශගුණික විපර්යාස ප්‍රතිපත්තිය යාවත්කාලීන කිරීම

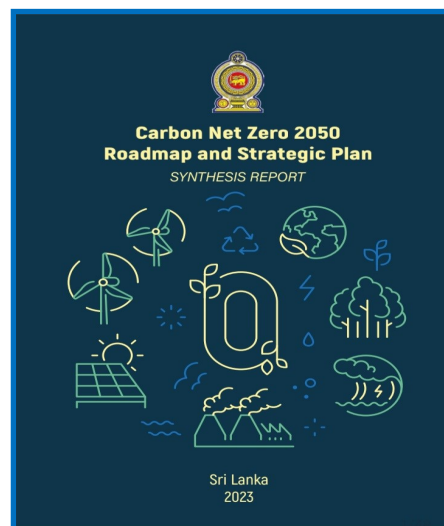
ශ්‍රී ලංකාවේ නැගී එන දේශගුණික අවදානම්, වෙනස් වන ජාතික ප්‍රමුඛතා, නව ගෝලීය වර්ධනයන් සහ දේශගුණය ආශ්‍රිත වැඩසටහන්, යාන්ත්‍රණ සහ ප්‍රතිලාභ හේතු කොටගෙන 2012 වසරේ දී සම්පාදනය කරන ලද ජාතික දේශගුණික විපර්යාස ප්‍රතිපත්තිය පරිසර අමාත්‍යාංශය විසින් කාලීන අවශ්‍යතා වලට සරිලන පරිදි යාවත්කාලීන කරන ලද අතර ඒ සඳහා කැබිනට් අනුමැතිය 2023 නොවැම්බර් මස ලබා දෙන ලදී. මෙමගින් දේශගුණ විපර්යාස සඳහා අනුහුරුවීම, හරිතාගාර වායු විමෝචනය අවම කිරීම, දේශගුණ විපර්යාස නිසා වන පාඩු සහ ලාභ පූරණය කිරීම මෙන්ම ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතිකව නිර්ණය කළ දායකත්ව ඉලක්ක ලග කර ගැනීම සඳහා සියලු ක්ෂේත්‍ර වල ක්‍රියාකාරීත්ව තුළින් අන්තර්ජාතික ඉලක්ක සඳහා දායකත්වය සලසමින් ශ්‍රී ලංකාවේ දේශගුණ විපර්යාස නිසා අවදානමට ලක්වන ප්‍රජාවගේ සුභසාදනය මෙන්ම රටේ තිරසාර සංවර්ධනය සඳහා දායක වීමටද අවස්ථාව සැලසෙනු ඇත.

ජාතික ඛනිජ ප්‍රතිපත්තිය යාවත්කාලීන කිරීම

වර්තමාන ඛනිජ ප්‍රතිපත්තියේ වූ හිඳැස් ආවරණය කරමින් ශ්‍රී ලංකාවේ හා ඊට අයත් සාගර කලාපයේ ඛනිජ සම්පත් ගවේෂණය, ඛනිජ අපනයනයේදී අගය එකතු කිරීම, ඛනිජ ආශ්‍රිත සැකසුම් කර්මාන්ත වැඩි දියුණු කිරීම, ඛනිජ සම්පත් සහ පරිසරය තිරසාර ලෙස කළමනාකරනය කිරීම ඛනිජ නිෂ්පාදනයේදී මතුවන ඉඩම් අයිතිය සම්බන්ධ ගැටළු ආමන්ත්‍රණය කිරීම ඇතුළු වැදගත් කරුණු රැසක් අරමුණු කර ගනිමින් පරිසර අමාත්‍යාංශය, භූ විද්‍යා සමීක්ෂණ හා පතල් කාර්යාංශය සමඟ ජාතික ඛනිජ ප්‍රතිපත්තිය යාවත්කාලීන කරන ලදී.

ශ්‍රී ලංකාවේ 2050 කාබන් ශුද්ධ ශුන්‍ය මාර්ග සිතියම සහ උපායමාර්ගික සැලසුම සකස් කිරීම

කෙටුම්පත් කරන ලද ශ්‍රී ලංකාවේ 2050 කාබන් ශුද්ධ ශුන්‍ය මාර්ග සිතියම සහ උපායමාර්ගික සැලසුම සඳහා 2023 නොවැම්බර් 27 වන දින කැබිනට් අනුමැතිය ලබා ගන්නා ලද අතර කාබන් ශුද්ධ ශුන්‍ය මාර්ග සිතියම සහ උපායමාර්ගික සැලසුම දේශගුණික විපර්යාස ලේකම් කාර්යාලයේ වෙබ් අඩවියේ පල කර ඇත. මෙම මාර්ග සිතියම හා උපායමාර්ගික සැලසුම සෑම වර්ෂ 5කටම වරක්ම සමාලෝචනය කර යාවත්කාලීන කිරීමට නියමිතය.

පාරිසරික සංවේදී ප්‍රදේශ පිළිබඳ ජාතික ප්‍රතිපත්තිය

ශ්‍රී ලංකාවේ පරිසර සංවේදී ප්‍රදේශ පිළිබඳ ජාතික ප්‍රතිපත්තිය, රක්ෂිත ප්‍රදේශ ජාලයෙන් පිටත පිහිටා ඇති පාරිසරික සංවේදී ප්‍රදේශ ඵලදායී ලෙස සංරක්ෂණය කිරීම සහ කළමනාකරණය කිරීම සඳහා උපදෙස් ලබා දෙමින් පාරිසරික සාමාජ - ආර්ථික හරයන් සහිතව සුවිශේෂී සංරක්ෂණ හා කළමනාකරණ ප්‍රවේශයක් හරහා තිරසර පරිසරයක් නිර්මාණය කිරීම උදෙසා සම්පාදනය කර ඇත. මෙම ජාතික ප්‍රතිපත්තිය 2023 නොවැම්බර් 16 වන දින පරිසර අමාත්‍යාංශයේදී එළිදක්වන ලදී.

2.1.2 ශ්‍රී ලංකාවේ ජෛවවිවිධත්ව සංරක්ෂණය

දඹුල්ල පොපම් ආර්බොරේටම් දිවා රාත්‍රී පාරිසරික සංචාරක ස්ථානයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීමෙන් අනතුරුව ස්වභාවික පරිසරයට ඇළුම් කරන්නන් වෙත නැවත විවෘත කිරීම සිදු කරන ලදී.

පරිසර අමාත්‍යාංශය විසින් පොපම් ආර්බොරේටම්හි වූ ජීවී විශේෂ (ශාක හා සත්ව) වටිනාකම පිළිබඳව අවධානය යොමු කර විදේශීය සංචාරකයින් ඉලක්ක කරගනිමින් එය පාරිසරික සංචාරක ගමනාන්තයක්

ලෙස සංවර්ධනය කිරීමට අවශ්‍ය මුදල් ජාතික මූලික අධ්‍යයන ආයතනය වෙත ලබා දෙන ලදී. එම සංවර්ධන කටයුතු නිම කිරීමෙන් අනතුරුව නැවත එය දෙස් විදෙස් පාරිසරික සංචාරකයින් සඳහා 2023.07.20 දින විවෘත කරන ලදී.

මුහුදු තෘණ ඩ්‍රෝන් සිතියම්කරණ වැඩමුළුව

ලෝක මුහුදුතෘණ දින සැමරුමට සමගාමීව, පරිසර අමාත්‍යාංශය විසින් ශ්‍රී ලංකා ගුවන් සේවය, වනජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව, බ්ලූ රිසෝස් ට්‍රස්ට් ආයතනය හා අනෙකුත් අදාළ පාර්ශ්වකාර ආයතන සමඟ එක්ව 2023 මාර්තු 2 සහ 3 දෙදින මුහුදු තෘණ ඩ්‍රෝන් සිතියම්කරණ වැඩමුළුව සංවිධානය කර පවත්වන ලදී.

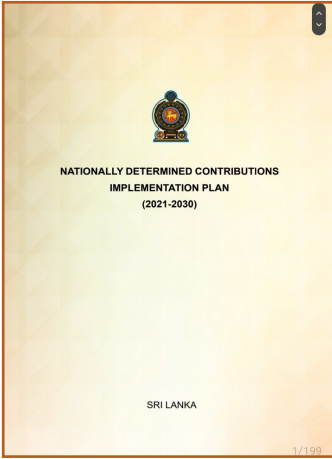
අන්තර් ජාතික ජෛව විවිධත්ව දිනය සැමරීමට අදාළව 2023 මැයි 23 දින මන්නාරම දිස්ත්‍රික්කයේ අදාළ රාජ්‍ය නිලධාරීන් සඳහා කඩොලාන විශේෂ හඳුනා ගැනීම, ශ්‍රී ලංකාවේ කඩොලාන පරිසර පද්ධති ප්‍රතිස්ථාපනය සඳහා ජාතික මාර්ගෝපදේශ භාවිතා කරන ආකාරය සහ ශ්‍රී ලංකාවේ කඩොලාන පරිසර පද්ධති සංරක්ෂණය සඳහා පවතින නීතිමය කරුණු පිළිබඳ පුහුණු වැඩමුළුවක් වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ සහාය ඇතිව පවත්වන ලදී. මෙම වැඩමුළුව සඳහා අදාළ පාර්ශ්ව ආයතන නියෝජනය කරමින් නිලධාරීන් 60 දෙනෙකු පමණ සහභාගී වූහ.

මල්වතුඔය ද්‍රෝණිය අවට කඩොලාන ප්‍රතිස්ථාපන වැඩසටහන

2023 ජූලි 21 දින වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව, ශ්‍රී ලංකා නාවික හමුදාව සහ ප්‍රජාවගේ සහභාගීත්වයෙන් මන්නාරම දිස්ත්‍රික්කයේ "සිලාවතුර" ප්‍රදේශයේ දී කඩොලාන ප්‍රතිස්ථාපන වැඩසටහනක් සිදු කරන ලදී.

2.1.3 දේශගුණික විපර්යාස අභියෝග ජයගැනීම

ජාතික වශයෙන් නිර්ණය කළ දායකත්ව ක්‍රියාත්මක කිරීමේ සැලැස්ම (NDCs 2021-2030)

යාවත්කාලීන කරන ලද ජාතික වශයෙන් නිර්ණය කළ දායකත්ව ක්‍රියාත්මක කිරීමේ සැලැස්ම පාර්ශවකරුවන්ගේ සහභාගීත්වයෙන් සකස් කරන ලදී. මෙම සැලැස්ම ආයෝජන අවස්ථා සඳහා ව්‍යාපෘති අදහස් ලබා දෙමින් ප්‍රගතිය ලබා ගැනීමේ

මාධ්‍යයකි. මේ වන විට 2021-2022 වසර සඳහා GHG ගණනය කිරීම් පිළිබඳ වාර්තාව සම්පාදනය කරන ලදී. 2021-2022 වර්ෂ සඳහා ජාතික වශයෙන් නිර්ණය කළ දායකත්ව (NDCs) එක් එක් අංශ සඳහා ප්‍රගතිය ලැබී ඇත.

දේශගුණික විපර්යාස පළාත් සංවර්ධනය සඳහා අන්තර්ග්‍රහණය කිරීම සහ පළාත් අනුවර්තන සැලසුම් සකස් කිරීම

ජාතික අනුවර්තන පෙර සූදානම් ආධාර (NAP Readiness) ව්‍යාපෘතිය යටතේ පළාත් නමය සඳහා පළාත් අනුවර්තන සැලසුම් (Provincial Adaptation Plans) සකස් කරමින් පවතී. පළාතේ විශේෂිත දේශගුණ ගැටළු සහ ඒ සඳහා ගතයුතු ක්‍රියාමාර්ග හඳුනාගෙන එක එක පළාතට සුවිශේෂ වූ සැලසුම් සකස් කිරීම මෙහිදී සිදු කරනු ලැබේ. සියලුම පළාත්වල පළාත් අනුවර්තන සැලසුම් සඳහා පළමු, දෙවන සහ තුන්වන වටයේ පළාත් පාලන ආයතන උපදේශන කටයුතු අවසන් කර ඇත. මේ අනුව පළාත් නමය සඳහාම පළාත් අනුවර්තන සැලසුම් කෙටුම්පත් කර අවසන් කර ඇති අතර, වලංගුතාවය තහවුරු කර ගැනීමෙන් අනතුරුව ක්‍රියාත්මක කිරීමට නියමිතව ඇත.

දේශගුණ විපර්යාස පළාත් සංවර්ධන සැලසුම් සඳහා අන්තර්ගත කිරීම

මේ සඳහා සියලු පළාත්වල, පළාත් දේශගුණ මණ්ඩලය (Provincial Climate Board- PCB) සහ

පළාත් දේශගුණික ඒකක (PCU) ස්ථාපිත කර ඇත. මෙහිදී දේශගුණික විපර්යාස සම්බන්ධ තීරණ ගැනීම සඳහා පළාත් දේශගුණ මණ්ඩලය ක්‍රියාත්මක වන අතර, පළාත් ප්‍රධාන ලේකම් මෙම කමිටුවේ ප්‍රධානියා ලෙසත් අදාළ අනෙකුත් පළාත් පාලන ආයතන වල නිලධාරීන් සෙසු කමිටු සාමාජිකයන් වේ. දේශගුණ විපර්යාස පළාත් සංවර්ධන සැලසුම් සඳහා අන්තර්ගත කිරීම සඳහා මාර්ග සිතියමක්ද, පළාත් දේශගුණ තොරතුරු පද්ධතියක් ස්ථාපනය, ඒ පිළිබඳව සහ පළාත් අවදානම් විශ්ලේෂණය සහ සිතියම්ගත කිරීම සඳහා භූගෝලීය තොරතුරු පද්ධති (GIS) මෙවලම් භාවිතය පිළිබඳව පළාත්වල පළාත් දේශගුණික ඒකක (PCU) සාමාජිකයින් සඳහා ධාරිතා ගොඩනැගීමේ වැඩසටහන් පළාත් නමය සඳහා පවත්වන ලදී.

හරිත දේශගුණික අරමුදල (GCF) සඳහා ව්‍යාපෘති සංකල්ප පත්‍රිකා ගොඩනැගීම

හරිත දේශගුණික අරමුදල (GCF) වෙතින් අරමුදල් ලබා ගැනීම සඳහා ව්‍යාපෘති යෝජනා සංවර්ධනය කිරීම ජාතිකව නම් කරන ලද අධිකාරිය මගින් ප්‍රවර්ධනය කරයි. ඒ අනුව,

- ලෝක අහර සහ කෘෂිකර්ම සංවිධානය (FAO) ධීවර අංශයේ සංකල්ප සටහන හරිත දේශගුණ අරමුදල සඳහා මධ්‍ය පරිමාණ සංකල්ප සටහනක් දක්වා වැඩි දියුණු කරනු ලැබේ
- සුර්යය බලශක්තිය සහ ඉලෙක්ට්‍රිකල් ප්‍රවාහනය (E-mobility) ව්‍යාපෘති පිළිබඳ සංකල්ප සටහන් වලට ව්‍යාපෘති ඇගයීම් කමිටුව මගින් ලබාදුන් සමාලෝචන පිළිබඳව UNDP ආයතනයට දැනුම් දෙන ලදී.
- සෞඛ්‍ය සහ සංචාරක අංශයේ සංකල්ප සටහන් සංවර්ධනය සඳහා ජාතිකව නම් කරන ලද අධිකාරියේ විශේෂඥ කණ්ඩායම් (“NDA core group”) හි අදහස් ලබා ගන්නා ලදී.
- “ව්‍යාපෘති අදහස් ප්‍රමුඛතාගත කිරීමේ වැඩමුළුව” පැවැත්විණි.

සංකල්ප පත්‍ර ලිවීම පිළිබඳ ධාරිතා ගොඩනැගීමේ වැඩමුළුව

මෙම පුහුණුවේ අරමුණ වන්නේ GCF අරමුදල් යෝජනා හඳුනා ගැනීම සහ සංවර්ධනය කිරීම, ව්‍යාපෘති සංවර්ධන ක්‍රියාකාරී කණ්ඩායමේ විභව

සාමාජිකයින් සමඟ සම්බන්ධ වීම සහ GCF සංකල්ප සටහන් දක්වා වර්ධනය කළ හැකි ව්‍යාපෘති අදහස් සඳහා විෂය පථය හඳුනා ගැනීමයි.

ව්‍යාපෘති යෝජනා සංවර්ධන කණ්ඩායම විසින් සකස් කරන ලද යෝජනා 4ක් උපදේශකයින් විසින් සමාලෝචනය කිරීම සිදු කරන ලදී.

එමෙන්ම GCF ව්‍යාපෘති සැකසීම සඳහා ප්‍රධාන ධාරාවේ ස්ත්‍රී පුරුෂ වැඩමුළුවක් පවත්වන ලදී. නම් කරන ලද සෘජු ප්‍රවේශ ආයතන සඳහා GCF පරිසරය සහ සමාජ ආරක්ෂණය පිළිබඳ වැඩමුළුවක් පවත්වන ලද අතර, ශ්‍රී ලංකාව සඳහා 'Vision Setting Workshop on Climate-Smart Green Growth Strategy for Sri Lanka' නමින් ජාතික වැඩමුළුවක් පැවැත්විණි.

2.1.4 වායු සම්පත් කළමනාකරණය

වායු සම්පත් කළමනාකරණය සඳහා ජාතික මෙහෙයුම් කමිටු හා ජාතික තාක්ෂණික කමිටු රැස්වීම් පැවැත්වීම

මෙම රැස්වීම 2023.01.11 දින පවත්වන ලද අතර ස්ථානීය මූලාශ්‍ර වලින් සිදුවන විමෝචනය පාලනය කිරීම, ගෘහස්ථ වායු තත්ත්ව කළමනාකරණය, වායු තත්ත්ව අධීක්ෂණය, වායු තත්ත්ව කළමනාකරණය සඳහා දැනුවත් කිරීම් හා ධාරිතා සංවර්ධනය වැනි ක්ෂේත්‍ර සඳහා ප්‍රතිපත්තිමය තීරණ ගනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ තිරසාර හා කාර්යක්ෂම විද්‍යුත් සංවලන පද්ධතියක් ඇති කිරීම සඳහා ව්‍යාපෘතිය

පැරිස් ගිවිසුම ද ඇතුළත්ව දේශගුණික විපර්යාස පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර බැඳීම් සඳහා හරිතාගාර වායු විමෝචනය ශුන්‍ය හා අවම විමෝචන සංවලනයක් අවශ්‍ය වන අතර ප්‍රවාහන ක්ෂේත්‍රීය බලශක්තිය ආශ්‍රිත කාබන්ඩයොක්සයිඩ් විමෝචනයෙන් 1/4 පමණ දායක වේ. එය වර්ෂ 2050 වන විට 1/3 අගයකට වර්ධනය වන බව පුරෝකථනය කොට ඇත. වර්ෂ 2050 වන ගෝලීය වාහන බල ඇණිය දෙගුණ වන බවත් එය අඩු සහ මධ්‍යම අදායම් රටවල බොහෝ විට දැකිය හැකි බවත් පෙන්වා දෙයි.

ව්‍යාපෘතියට අදාළ ජාතික ක්‍රමසම්පාදන දෙපාර්තමේන්තු, විදේශ කටයුතු අමාත්‍යාංශයේ, නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුවේ අනුමැතිත් ලබා ගෙන ඇති අතර ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා අවශ්‍ය

අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය ලබා ගැනීමේ කටයුතු අවසන් වූ පසු මේ සඳහා අදාළ ගිවිසුම අත්සන් කිරීමට නියමිත වේ.

කොළඹ නාගරික බල ප්‍රදේශයේ වායු තත්ත්ව කළමනාකරණය පිළිබඳ සාක්ෂි පදනම් කරගත් උපාය මාර්ග සහ ප්‍රතිපත්ති වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා ධාරිතා සංවර්ධනය පිළිබඳ ව්‍යාපෘතිය

ශ්‍රී ලංකාව තුළ වාතයේ ගුණාත්මකභාවය නිර්ණය කිරීම සඳහා ස්වයංක්‍රීය වායු තත්ත්ව මැනීමේ උපකරණ තුනක් බත්තරමුල්ල, කොළඹ සහ මහනුවර නගරයන්හි ස්ථාපිත කර ඇත. එමගින් වාතයේ පවතින PM-10, PM-2.5, NOX, SOX, CO, O3 පිළිබඳ දත්තයන් ලබා දෙනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ ඇතැම් නාගරික ප්‍රදේශ වල සමහර දින වලදී සංසරණය වන වාතයේ PM10 සහ PM2.5 සම්මත අගයන්ට වඩා අධිකව පවතන බව අනාවරණය කරගෙන ඇත.

මේ පිළිබඳ සැලකිල්ලට ගනිමින් ප්‍රංශ රජය විසින් කොළඹ නාගරික ප්‍රදේශය තුළ වායු තත්ත්ව කළමනාකරණය පිළිබඳ සාක්ෂි පදනම් කරගත් උපාය මාර්ග සහ ප්‍රතිපත්ති වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා ධාරිතා සංවර්ධනය පිළිබඳ ව්‍යාපෘතියක් යෝජනා කරන ලදී. ව්‍යාපෘතිය සිදු කිරීම සඳහා ත්‍රෛපාර්ශ්වික ගිවිසුම 2023 මාර්තු මස 30 වන දින පරිසර අමාත්‍යාංශයේදී අත්සන් කරන ලදී.

මේ වන විට, ප්‍රධාන පාර්ශවකාර ආයතන වන විදේශීය සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව, ප්‍රවාහන අමාත්‍යාංශය මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය වැනි ආයතන සමඟ ව්‍යාපෘති ආරම්භක රැස්වීම් පැවැත්වීම හා මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ හා ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ ආයතනයේ ස්වයංක්‍රීය, ජංගම හා උදාසීන නියැදි වායු තත්ත්ව අධීක්ෂණ කටයුතු හි දත්ත විශ්ලේෂණය හා පසු විපරම් කටයුතු කර ඇත.

එමෙන්ම නිෂ්ක්‍රීය සහ ක්ෂුද්‍ර සංවේදකවල ක්‍රියාකාරීත්වය ඇගයීම (passive tubes and micro-sensors) හා

වායු විමෝචන ඉන්වෙන්ටරි සඳහා අමාත්‍යාංශ සහ අදාළ දත්ත සපයන්නන් සමඟ රැස්වීම් පැවැත්වීම ද සිදු කරන ලදී.

2.1.5 පරිසර සැලසුම් හා ආර්ථික

හරිත රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන වැඩසටහන

පරිසර අමාත්‍යාංශය, මුදල් අමාත්‍යාංශය සහ ජාතික ප්‍රසම්පාදන කොමිෂන් සභාව ඇතුළු ප්‍රධාන පාර්ශ්වකරුවන් සමඟ එක්ව හරිත ප්‍රසම්පාදනය පිළිබඳ ජාතික ප්‍රතිපත්තිය සකස් කරන ලද අතර එම ප්‍රතිපත්තිය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා 2023.07.24 දින අමාත්‍ය මණ්ඩලයේ අනුමැතිය ලැබිණි. ජර්මානු සංවර්ධන සහයෝගීතාවය (Deutsche Gesellschaft für International Zusammenarbeit (GIZ) සමඟ එක්ව පරිසර අමාත්‍යාංශය මෙය ක්‍රියාත්මක කිරීම ආරම්භ කර ඇත. රාජ්‍ය අංශය සහ වෙළෙඳපල සුදානම පිළිබඳ සමීක්ෂණ සංකල්පගත කර ඇති අතර මෙම සමීක්ෂණ 2024 වසරේදී පැවැත්වීමට කටයුතු කර ඇත.

ජාතික පාරිසරික ලේඛකරණය පිළිබඳ ජාතික රාමුව ක්‍රියාත්මක කිරීම

හරිත ලේඛන සහ සහතිකකරණ ක්‍රමවේද වල විවිධත්වය හා හරිතශෝධන (Green Washing) සැලකිල්ලට ගෙන ශ්‍රී ලංකා ප්‍රතිපත්ති මණ්ඩලය සහ ශ්‍රී ලංකා ප්‍රමිති ආයතනය ඇතුළු ප්‍රධාන පාර්ශ්වකරුවන්ගේ සහභාගීත්වයෙන් යුතුව පරිසර අමාත්‍යාංශය විසින් ශ්‍රී ලංකාවේ හරිත ලේඛකරණය පිළිබඳ ජාතික රාමුව සකස් කර වලංගු කරන ලදී. මෙම ජාතික රාමුව 2022.11.21 දින අමාත්‍ය මණ්ඩලය විසින් අනුමත කරන ලද අතර පරිසර අමාත්‍යාංශය ජර්මානු තාක්ෂණික සහයෝගීතා ආයතනය (GIZ) සමඟ එක්ව 2023 දී එම රාමුව ක්‍රියාත්මක කිරීමට පියවර ගෙන ඇත. මේ සඳහා ජාතික මෙහෙයුම් කමිටුව (NSC) සහ බහුපාර්ශ්වික තාක්ෂණික කමිටුව (MSTC) පිහිටුවන ලදී.

හරිත නිෂ්පාදන හා හරිත රැකියා ප්‍රවර්ධන වැඩසටහන මෙම වැඩසටහන යටතේ දීප ව්‍යාප්තව සිටින පරිසර හිතකාමී නිෂ්පාදනකරුවන් හා හරිත රැකියාවල නිරතවූවන් පිළිබඳ තොරතුරු පරිසර අමාත්‍යාංශයට අනුයුක්තව ප්‍රාද්ශීය ලේකම් කාර්යාලවල සේවයේ නියුතු පරිසර නිලධාරීන් මගින් එකතු කිරීම සඳහා දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් හා ධාරිතා වර්ධන වැඩසටහන් 2022 සහ 2023 වර්ෂයන්හිදී මුළු දිවයිනම ආවරණය

වන පරිදි පවත්වන ලදී.

පරිසර හිතකාමී නිෂ්පාදන ප්‍රවර්ධනය උදෙසා SLYCAN Trust ජාත්‍යන්තර සංවිධානය සමඟ එක්ව පරිසර හිතකාමී නිෂ්පාදන නිපදන්වන්නන්ගේ මාර්ගගත තොරතුරු ලේඛනයක් සකස් කිරීම සඳහා නොවැම්බර් මස 01 වෙනි දින ගිවිසුම් ගත විය.

දීප ව්‍යාප්තව ගමන් ගමට පරිසර හිතකාමී නිෂ්පාදකයන් හඳුනා ගනිමින් ඔවුන්ගේ කර්මාන්ත දියුණු කර ගැනීම සඳහා අවැසි සහය ලබා දීමේ අරමුණින් දැනුවත් කිරීම හා දත්ත ලබා ගැනීමේ වැඩමුළු මාලාව අනුරාධපුර දිස්ත්‍රික්කයේ මධ්‍යම නුවරගම් පළාත ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයේදී සමාරම්භ කරන ලදී. එහි දෙවන වැඩමුළුව 2023 දෙසැම්බර් මස 22 දින ත්‍රිකුණාමලය දිස්ත්‍රික්කයේ පරිසර හිතකාමී නිෂ්පාදකරුවන් හා සංවර්ධනය නිලධාරීන් උදෙසා සාර්ථකව ත්‍රිකුණාමලය නගර සභා ශ්‍රවණාගාරයේදී පවත්වන ලදී.

පරිසර සංවේදී ප්‍රදේශ (ESA) වල ජෛවවිවිධත්ව සංරක්ෂණය සහ පරිසර පද්ධති සේවා නඩත්තුව වැඩිදියුණු කිරීමේ වැඩසටහන

මේ යටතේ සත්ත්ව විශ්ලේෂණය මත පදනම්ව පරිසර සංවේදී ප්‍රදේශ 102 හඳුනාගෙන ඇති අතර ශ්‍රී ලංකාවේ විවිධ ජෛව දේශගුණික කලාප නියෝජනය කරන ජාල සෛල පොකුරු 12 ක් තෝරා ගන්නා ලදී. මල්වතුඔය ද්‍රෝණිය අවධාරණය කරමින් පරිසර සංවේදී ප්‍රදේශ අටක් හඳුනාගෙන බිම් මට්ටමේ ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ග්‍රාම නිලධාරී වසම් (GNDs) පොකුරු ලෙස ESAs නියමු සීමා නිර්ණය කිරීම සඳහා කරුණු පත්‍රිකා සකස් කරන ලදී.

පැරිස් ගිවිසුමේ 6 වැනි වගන්තිය රට තුළ ක්‍රියාත්මක කිරීම

ඒකාබද්ධ කාබන් හර කිරීමේ යාන්ත්‍රණය

2022 ඔක්තෝබර් 10 වැනි දින ජපානය සහ ශ්‍රී ලංකාව අතර “අඩු කාබන් වර්ධන හවුල්කාරිත්වය සඳහා ඒකාබද්ධ කාබන් හර කිරීමේ යාන්ත්‍රණය” පිළිබඳ ගිවිසුමට අත්සන් කරන ලදී. මේ වන විට අමාත්‍ය මණ්ඩලයේ අනුමැතිය ඇතිව ඒකාබද්ධ කාබන් හර කිරීමේ යාන්ත්‍රණය (JCM) පිළිබඳ ඒකාබද්ධ කමිටුව පිහිටුවා ඇත. JCM ක්‍රියා පටිපාටිය පිළිබඳව දැනුවත් කිරීම සඳහා ව්‍යාපෘති යෝජකයින් සමඟ සාකච්ඡා කිහිපයක් පවත්වන ලදී.

පැරිස් ගිවිසුමේ 6 වැනි වගන්තිය යටතේ සහයෝගීතාව සඳහා ශ්‍රී ලංකාව සහ සිංගප්පූරුව අතර අවබෝධතා ගිවිසුම (MOU)

2023 අගෝස්තු 22 වන දින ශ්‍රී ලංකාව සහ සිංගප්පූරුව අතර අවබෝධතා ගිවිසුම අත්සන් කරන ලදී. UNDP සහ GGGI සමඟ සහයෝගීතාවයෙන් පැරිස් ගිවිසුමේ 6 වන වගන්තිය ක්‍රියාත්මක කිරීමට සුදානම් වීම සඳහා වන සහය ලබා ගැනීම පිළිබඳ එකඟතාවය සිංගප්පූරු රජය වෙත ප්‍රකාශ කරන ලදී.

ශ්‍රී ලංකාවේ කාබන් වෙළඳ රාමුව සකස් කිරීම

මේ සඳහා කාබන් වෙළඳාම් රාමුව සකස් කිරීම සඳහා විඳවත් කමිටුවක් පිහිටුවන ලද අතර UNDP මූල්‍ය පහසුකම ඇතිව විඳවත් කමිටුවේ රැස්වීම් දෙකක් පවත්වන ලදී. එමෙන්ම ජාතික කාබන් වෙළඳ රාමුව කෙටුම්පත් කර ඇත.

2.1.6 පරිසර දූෂණ පාලන හා රසායන ද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය

හරිත විශ්වවිද්‍යාල වැඩසටහන 2023

හරිත විශ්වවිද්‍යාල සංකල්පය පිළිබඳ රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික විශ්වවිද්‍යාල සිසුන් හා ආචාර්ය මණ්ඩලය දැනුවත් කිරීම අරමුණු කර ගත් වැඩසටහනක් 2023 ඔක්තෝබර් මස 30 වන දින පරිසර අමාත්‍යාංශයේ ශ්‍රවණාගාරයේදී පැවැත්විණි.

“හරිත පාසල්” සංකල්පය පිළිබඳ දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන

මේ යටතේ කොළඹ ආනන්ද විද්‍යාලය “හරිත පාසලක්” ලෙසින් වැඩි දියුණු කිරීමට සැලසුම් කර ඇති අතර මෙය නියමු ව්‍යාපෘතියක් ලෙසින් ක්‍රියාත්මක කිරීමටත් නාගරික පාසල්වල හරිත සංකල්පය ප්‍රචාරය කිරීමටත් අදහස් කෙරේ.

ඒ අනුව 2023.01.03 වන දින හරිත පාසල් සංකල්පය පිළිබඳව පූර්ණ දැනුවත් කිරීමක්, කාබන් පියසටහන් සහ ජල සටහන් පිළිබඳව සහ මේ සංකල්පය පිළිබඳ මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ දායකත්වය පිළිබඳව දේශන පවත්වන ලදී.

ශ්‍රී ලංකාවේ පාර්ලිමේන්තුව අසලින් ගලා යන දියවන්නා ඔයේ ජල දූෂණ පාලන කිරීම සහ එහි තත්ත්වය වැඩි දියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය

ශ්‍රී ලංකාවේ පාර්ලිමේන්තුව අසලින් ගලා යන දියවන්නා ඔයේ ජල දූෂණ පාලන කිරීම සහ එහි තත්ත්වය වැඩි දියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය සඳහා කාර්ය සාධන බලකායේ කාරක සභා රැස්වීමක් 2023.03.14 වන දින පැවැත්වූ අතර එහිදී මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය, ශ්‍රී ලංකා ඉඩම් සංවර්ධන සංස්ථාව සහ ජල සම්පත් මණ්ඩලය යන ආයතන විසින් ප්‍රගතිය වාර්තා කරන ලදී.

ශ්‍රී ලංකාව තුළ ප්ලාස්ටික් නිසි කළමනාකරණයකින් තොරව භාවිතය හා බැහැර කිරීම නිසා ඇති වන ගැටලුව සඳහා පරිසර අමාත්‍යාංශය විසින් ක්‍රියාශීලී පියවර ලෙස ප්ලාස්ටික් අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සම්බන්ධයෙන් මහජනතාවගේ වර්ගාත්මක වෙනස්කම් ඇති කිරීම අරමුණු කරගත් දැනුවත් කිරීම සඳහා සන්නිවේදන මෙවලම් සකස් කරන ලදී.

ලෝක බැංකුවේ ආධාර මත දකුණු ආසියාණු පාරිසරික සහයෝගීතා වැඩසටහනේ (SACEP) PLEASE ව්‍යාපෘතියේ අනුග්‍රහයෙන් මෙම සන්නිවේදන මෙවලම් මාධ්‍ය සඳහා දියත් කිරීමට අමාත්‍යාංශය වෙත මූල්‍ය ආධාර ලැබී ඇත. මෙම සන්නිවේදන මෙවලම් මාධ්‍ය වෙත නිල වශයෙන් දියත් කිරීමේ උත්සවය 2023 නොවැම්බර් 7 වන දින සිදු විය.

මීනමාටා සම්මුතියේ පාර්ශ්වකරුවන්ගේ පස්වන සමුළුව (Minamata COP - 5)

මීනමාටා සම්මුතිය පිළිබඳ පාර්ශ්වකරුවන්ගේ පස්වන සමුළුව 2023 ඔක්තෝබර් 30 සිට නොවැම්බර් 3 දක්වා ස්විට්සර්ලන්තයේ ජිනීවා නුවරදී පැවැත්විණි.

මෙම සමුළුවට අනුගතව අතුරු වැඩසටහන් (Side Event) 02 ක් පරිසර අමාත්‍යාංශය විසින් සංවිධානය කරන ලදී. ඒ අනුව, පරිසර අමාත්‍යාංශය විසින් ක්‍රියාත්මක කළ ශ්‍රී ලංකාවේ කුඩා පරිමාණ ස්වර්ණාභරණ නිෂ්පාදන අංශයේ රසදිය භාවිතය පිළිබඳ අධ්‍යයනයේ සොයාගැනීම් මත පදනම්ව 2023 ඔක්තෝබර් 13 වැනි දින මාර්ගගත ක්‍රමය ඔස්සේ එක් වැඩසටහනක් පවත්වන ලදී. අනෙක් වැඩසටහන, රසදිය අඩංගු "ලෝකනාථ රස" ආයුර්වේද ඖෂධය අක්මා පිළිකා තත්ත්වයන් සඳහා භාවිතය පිළිබඳව සිදු කරන ලද පර්යේෂණයේ සොයාගැනීම් පදනම් කොට 2023 නොවැම්බර් 02 වන දින සිදු කරන ලදී.

2.1.7 ස්වභාවික සම්පත් සංරක්ෂණය

තිරසාර නයිට්‍රජන් කළමනාකරණය පිළිබඳ පළමු ජාතික සම්මන්ත්‍රණය

2030 වන විට ශ්‍රී ලංකාවේ නයිට්‍රජන් නාස්තිය අඩකින් පමණ අඩු කිරීමේ අරමුණු ඇතිව පරිසර අමාත්‍යාංශය, ජේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලය සමඟ උනන්දුවක් දක්වන සියලුම පාර්ශ්වකරුවන්ගේ සහභාගිත්වයෙන් 2023 ජුනි මස 22-23 දිනයන්හිදී තලවතුගොඩ Grand Monarch හෝටල් පරිශ්‍රයේදී තිරසාර නයිට්‍රජන් කළමනාකරණය පිළිබඳ පළමු ජාතික සම්මන්ත්‍රණය සංවිධානය කරන ලදී. මෙහිදී තිරසාර නයිට්‍රජන් කළමනාකරණය පිළිබඳ ක්‍රියාකාරී සැලසුම් සකස් කිරීම සඳහා අන්තර් ක්‍රියාකාරී වැඩමුළුවක් පවත්වන ලදී.

අමාත්‍යාංශය මගින් ක්‍රියාත්මකවන සුවදායී භූමි දර්ශ ව්‍යාපෘතිය මගින් ජගත් මිහිකත දිනය වෙනුවෙන් අනුරාධපුර, කුඩාකණුමුල්ල ප්‍රාථමික විද්‍යාලයේ පැල රෝපණය කිරීමේ වැඩසටහනක් පැවැත්වීම හා තිරස්පතේ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයේ තෝරාගත් පාසල් කිහිපයක විදුහල්පතිවරුන්, ගුරු උපදේශකවරුන්, ගුරුවරුන් 100 දෙනෙකු සඳහා පරිසර ආරක්ෂා කර ගැනීමේ වැදගත්කම හා එල්ලංගා පද්ධතිය සංරක්ෂණය කිරීමේ වැදගත්කම පිළිබඳව දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහනක් පවත්වන ලදී.

නියඟය පිටුදැකීමේ ජාතික සැලැස්ම 2020- ඇගයීමේ වැඩමුළුව

පරිසර අමාත්‍යාංශය සහ ලෝක අභාර හා කෘෂිකර්ම සංවිධානය එක්ව සංවිධානය කරන ලද නියඟය පිටුදැකීමේ ජාතික සැලැස්ම 2020 ඇගයීමේ වැඩමුළුව පවත්වන ලදී. එහිදී, නියඟය පිටුදැකීම කළමනාකරණය සම්බන්ධයෙන් එක් එක් ආයතන වල කාර්යභාරය හඳුනා ගැනීම, නියඟය පිටුදැකීමේ ජාතික සැලැස්ම සම්බන්ධව විවිධ පාර්ශ්වකාර ආයතන විසින් මේ වන විටත් ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන ව්‍යාපෘති සහ ඒවා ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී ඇති අභියෝග පිළිබඳව සොයා බැලීම සහ නියඟ කළමනාකරණය හා සම්බන්ධ ප්‍රතිපත්තිය සහ ආයතනික විධිවිධාන සහ ඒවායේ ප්‍රගතිය සම්බන්ධයෙන් සොයා බැලීම මෙහිදී ප්‍රධාන වශයෙන් සිදුවිය.

ආසියානු ෆැසිපික් පරිසර අමාත්‍යවරුන්ගේ 05 වන සමුළුව හා සමගාමීව පැවැත්වූ තිරසර නයිට්‍රජන් කළමනාකරණය සම්බන්ධ වැඩසටහන

2023.10.03 සිට 06 දක්වා කොළඹ දී පැවැත්වූ ආසියානු ෆැසිපික් පරිසර අමාත්‍යවරුන්ගේ 05 වන සමුළුවේදී තිරසර නයිට්‍රජන් කළමනාකරණය සම්බන්ධ වැඩසටහනක් පවත්වන ලදී. මෙම වැඩසටහන සඳහා දකුණු ආසියානු සහයෝගීතා පාරිසරික වැඩසටහනේ අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් රොකියා කාතුන් මහත්මිය හා මහාචාර්ය Mark Sutton ඇතුළු දේශීය විදේශීය වශයෙන් නයිට්‍රජන් කළමනාකරණය සම්බන්ධව කටයුතු කරන විද්වතුන් රාශියක් සහභාගී විය. මෙහිදී, විවිධ රටවලින් තිරසර නයිට්‍රජන් කළමනාකරණය සම්බන්ධව ගෙන ඇති ක්‍රියාමාර්ග හා ඉදිරි සැලසුම් පිළිබඳව ඉදිරිපත් කිරීම් සිදු කරන ලදී.

2.1.8 පරිසර අධ්‍යාපන හා දැනුවත් කිරීම්

පැළ සිටුවීමේ වැඩසටහන් සංවිධානය කිරීම

පොදු රාජ්‍ය මණ්ඩල ලේකම් කාර්යාලයේ ප්‍රධානී පැට්‍රිසියා ස්කොට්ලන්ඩ් මහත්මියගේ සහ එක්සත් ජාතීන්ගේ හිටපු මහලේකම් බැන්කි මූන් මහතාගේ ශ්‍රී ලංකා සංචාරය සනිටුහන් කරමින් සොබාදම් පියස පරිශ්‍රයේ උණ භාවිත පලතුරු ශාක රෝපණය කිරීමක් සිදු කල අතර, එයට සමගාමීව

සමරු තිළිණයක් ද අමාත්‍යාංශය විසින් පිරිනමන ලදී.

හරිත ව්‍යවසායකත්ව ප්‍රවර්ධනය මඟින් පරිසර සංරක්ෂණය වැඩසටහන යටතේ දිවයින පුරා පැළ තවාන් 650 ක් ඇති කිරීමේ වැඩසටහන

මෙම වැඩසටහනේ ප්‍රතිලාභීන් දිස්ත්‍රික් ලේකම්වරුන් විසින් දිස්ත්‍රික්කයේ අවශ්‍යතාවය මත පැළ තවාන් ඇති කිරීම සඳහා, ප්‍රාදේශීය ලේකම්වරුන් හරහා අඩු ආදායම්ලාභී පවුල් වලින් තෝරා යොමු කරන ලද අතර, එක් පැළ තවානක් වෙනුවෙන් රුපියල් ලක්ෂ තුනක ආධාරයක් ලබා දෙන ලදී. තවද තෝරාගනු ලැබූ තවාන්කරුවන් සඳහා අවශ්‍ය පුහුණුව පරිසර අමාත්‍යාංශය මගින් අදාළ වෙනත් ආයතන සමග එක්ව ලබා දීමට කටයුතු කරන ලදී. මේ යටතේ මේ වන විට ප්‍රතිලාභ ලැබූ හරිත ව්‍යවසායකයින් සංඛ්‍යාව 336ක් වෙයි.

ජෛවවිවිධත්වය පිළිබඳව දැනුවත් කිරීම

උතුරු මැද පළාත් අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුවේ සහාය ඇතිව ජෛවවිවිධත්වය හා එය සංරක්ෂණය කර ගැනීමේ වැදගත්කම සම්බන්ධයෙන් වදවිමේ තර්ජනයට ලක්ව ඇති සත්ත්ව විශේෂ සංරක්ෂණය කිරීමේ වැදගත්කම පිළිබඳව දැනුවත් කිරීමේ වැඩමුළුවක් පවත්වන ලද අතර ඒ සඳහා අනුරාධපුර දිස්ත්‍රික්කයේ පාසල් සිසුන් සහ ගුරුවරුන් 221 දෙනෙකු සහභාගී විය.

ජාතික රූපවාහිනිය ඔස්සේ විකාශනය වන “ආයුබෝවන්” වැඩසටහන යටතේ කඩොලාන සංරක්ෂණය සහ තිරසාර භාවිතය පිළිබඳ පැය 2ක පමණ සජීවී සාකච්ඡාවක් පරිසර අමාත්‍යාංශයේ ලේකම්, වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ නිලධාරීන්, විද්වතුන් මෙන්ම පෞද්ගලික අංශයේ නියෝජිතයන්ගේ සහභාගීත්වයෙන් පවත්වන ලදී.

කඩොලාන පිළිබඳ දැනුවත් කිරීම සහ පැළ රෝපණය කිරීම

පරිසර අමාත්‍යාංශයේ තාක්ෂණික දායකත්වයෙන් සහ ඩිල්මා ආයතනයේ සංවිධානයෙන් ශ්‍රී ලංකා නාවික හමුදාව කඩොලාන පරිසර පද්ධති සංරක්ෂණය කිරීමේ වැදගත්කම සම්බන්ධයෙන් දැනුවත් කිරීමේ වැඩමුළුවක් සමඟ කඩොලාන පැළ රෝපණය කිරීමේ වැඩසටහනක් 2023 ජූලි මස 14 දින කල්පිටියේදී පවත්වන ලදී.

කඩොලාන රෝපණය සහ දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහනක් කොග්ගල කලපුව ආශ්‍රිතව තලාතුඩුව ආරන්‍ය සේනාසන භූමියේදී පවත්වන ලදී. මේ සඳහා අවශ්‍ය කඩොලාන පැල සහ සංවිධාන සහය වනජීවී සහ සමුද්‍ර සම්පත් සංරක්ෂණ සංවිධානය විසින් සපයා දුන් අතර මේ සඳහා පාසල් සිසුන් 75ක් සහ විදේශිකයින් 25ක් පමණ ස්වේච්ඡාවෙන් සහභාගී වන ලදී.

පෞද්ගලිකත්වය හා බැඳුණු පාරම්පරික දැනුම පිළිබඳ දැනුවත් කිරීමේ වැඩමුළුව

ශ්‍රී ලංකාවේ පෞද්ගලිකත්වය හා බැඳුණු පාරම්පරික දැනුම ආරක්ෂා කරමින් ඒවා තිරසර ලෙස භාවිතය පිළිබඳ අනෙකුත් පාර්ශ්වකාර ආයතන හා මහජනතාව දැනුවත් කිරීමේ වැඩමුළුවක් 2023 12.21 දින පරිසර අමාත්‍යාංශයේ ශ්‍රවණාගාරයේදී පවත්වනු ලැබීය.

පෞද්ගලිකත්ව සංරක්ෂණය සහ ඩිජිටල් අලෙවිකරණය පිළිබඳ යොමවනයන් ඉලක්ක කරගත් මාධ්‍ය වැඩමුළුවක් 2023 මාර්තු 17 සහ 18 දිනයන්හි අනුරාධපුරයෙහි තෝරාගත් තරුණ කණ්ඩායම් සඳහා පවත්වන ලදී.

ග්‍රාමීය මට්ටමින් දැනුවත් කිරීම් සහ සංරක්ෂණ සැලසුම් සකස් කිරීම

ආදර්ශ භූ දර්ශයන්හි ප්‍රජා සංරක්ෂණ විශේෂඥයින් ගම් මට්ටමින් දැනුවත් කිරීම සහ සංරක්ෂණ සැලසුම් සකස් කිරීම, ග්‍රාමීය මට්ටමින් කම්ටු පිහිටුවීම, පාර්ශ්වකරුවන් හඳුනා ගැනීම හා රාජ්‍ය ආයතන සමඟ දැනුම බෙදා ගැනීමද මෙහිදී සිදු කරනු ලබයි.

පාරිසරික සංවේදී ප්‍රදේශ පිළිබඳව රාජ්‍ය නිලධාරීන් දැනුවත් කිරීමේ වැඩමුළුව

පාරිසරික සංවේදී ප්‍රදේශ හා ඒවා ආරක්ෂා කරගැනීමේ වැදගත්කම පිළිබඳ රාජ්‍ය නිලධාරීන් දැනුවත් කිරීමේ දෙදින වැඩමුළුවක් 2023.12.18 හා 19 යන දිනයන් හි මන්නාරම ප්‍රදේශයේ දී පවත්වන ලදී.

වායු තත්ව කලමණාකරන පිළිබඳ දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන්

නිල් අභස සහ පිරිසිදු වාතය ජාත්‍යන්තර දිනය සැමරීමට සමගාමීව මාතර, කුරුණෑගල, ගම්පහ සහ නුවර යන දිස්ත්‍රික්කයන්හිදී මාර්ගස්ථ දූම් පරීක්ෂණ වැඩසටහන් තුලින් ගුණාත්මක

වායුවේ වැදගත්කම පිළිබඳ දැනුවත් කිරීම් සිදු කරන ලදී.

එමෙන්ම වායු දූෂණය අවම කිරීමේ වැදගත් කම පිළිබඳ පාසල් ළමුන් දැනුවත් කිරීමේ අරමුණින් අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශයේ සහයෝගීත්වයෙන් දිවයිනේ සියළුම පාසල් නියෝජනය වන පරිදි විවිධ ක්‍රියාකාරකම් සිදු කරන ලදී.

මොන්ට්‍රියල් සංඛ්‍යාතයේ මූල්‍ය දායකත්වය සහිතව වායු දූෂණය පාලනය හා ඕසෝන් වියන රැකගැනීම තේමා කර ගනිමින් Church Mission Society මහා විද්‍යාලය - කෝට්ටේ, හෙලේනා විජේවර්ධන විද්‍යාලය - කැළණිය හා විහාර මහා දේවි බාලිකා විද්‍යාලය - කිරිඳිගොඩ යන පාසල් වල පාසල් ළමුන් 120 ක පමණ සහභාගීත්වයෙන් යුතුව දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් මාලාවක් පවත්වන ලදී.

ශීතකරණ හා වායුසමන ක්ෂේත්‍රයේ යහපුරුදු හා ගිනිගන්නා සුළු ශීතකාරක හා ඒවා අඩංගු උපකරණ හැසිරවීම පිළිබඳ එක් දින හා තෙදින පුහුණු වැඩමුළු 17 ක් කාර්මික ශිල්පීන් සඳහා පවත්වන ලදී.

වාණිජ කර්මාන්ත ශීතකරණ පද්ධති හා මධ්‍යම වායු සමීකරණ යන්ත්‍ර පිළිබඳ යහ පුරුදු සේවා හා ගිනිගන්නා සුළු ශීතකාරක හැසිරවීම පිළිබඳ ධාරිතා වර්ධනය කිරීමේ එක් දින හා තෙදින වැඩමුළු 10 ක් පවත්වන ලදී.

ශීතකාරක ප්‍රතිවක්‍රීකරණ මධ්‍යස්ථාන වැඩිදියුණු කිරීම පිළිබඳ වැඩමුළු 03 ක් පවත්වන ලදී.

ගිනි ගන්නා සුළු ශීතකාරක හැසිරවීම හා ශීතකරණ ක්ෂේත්‍රයේ යහ පුරුදු පිළිබඳ හා කිහිප සංශෝධනය හඳුන්වා දීම සඳහා වැඩමුළු 03 ක් ආයෝජන ප්‍රවර්ධන කලාපයන්හි කාර්මික ශිල්පීන් සඳහා පවත්වන ලදී.

තවද, ආයෝජන ප්‍රවර්ධන මණ්ඩලයේ කලාප භාර නිලධාරීන් සඳහා මොන්ට්‍රියල් සන්ධානයේ ක්‍රියාත්මක භාවය හා ජාතික කාර්යභාරය හා කිහිප සංශෝධනය ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී ඉදිරි කාලයේදී බලගැන්වෙන ප්‍රතිපත්ති හා නීති රෙගුලාසි හා හඳුන්වාදෙන තාක්ෂණික වෙනස්වීම් පිළිබඳව දැනුවත් කිරීමේ වැඩමුළුව 2 ක් පවත්වන ලදී.

ශීතකරණ හා වායුසමීකරණ යන්ත්‍ර භාවිතා කරන අවසන් පරිශීලකයන්ගේ යහ පුරුදු හා කාන්තා සවිබල ගැන්වීමේ වැඩමුළුව 09 ක් රාජ්‍ය නිලධාරීන් දැනුවත් කිරීම සඳහා පවත් වන ලදී.

ජාතික ඕසෝන් ඒකකය මගින් ඕසෝන් පුහුණුකරුවන් ලෙස පුහුණු කරවන ලද මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ නිලධාරීන් පිරිසක් මගින් දිවයින පුරා මහජනතාව, පාසල් ළමුන්, රාජ්‍ය නිලධාරීන් හා ගුරුවරුන් හට දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් 15 ක් පවත්වන ලදී.

ඕසෝන් ස්තරය සුරැකීම පිළිබඳ කළමනාකරණ, රාජගිරිය, කැලණිය, කිරිඳිගොඩ සහ නැලිගම ප්‍රදේශවල පාසල් සිසුන් දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් පැවැත්විණි.

අවිධිමත් ශීතකරණ හා වායුසමීකරණ හා ජංගම වායුසමීකරණ ක්ෂේත්‍රයේ නියුතු කාර්මික ශිල්පීන් 100 සඳහා දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහනක් පවත්වන ලදී.

HFC ආනයනකරුවන්ගේ රේගු නිශ්කාෂණ නියෝජිතයින් (Customs House agents) සඳහා දැනුවත් කිරීමේ වැඩමුළුවක් පවත්වන ලද අතර ශ්‍රී ලංකා රේගු නිලධාරීන් පුහුණුකරුවන් ලෙස පුහුණු කිරීමේ දෙදින පුහුණු වැඩමුළුවක් පැවැත්වීමද සිදු කරන ලදී.

2024 වසරේ සිට ආනයන කෝටා ක්‍රමවේදය ක්‍රියාත්මක වීම පිළිබඳ ආනයනකරුවන් දැනුවත් කිරීමේ වැඩමුළුවක් පවත්වන ලදී.

බාලදක්ෂිකා සංගමය හා ජාතික ඕසෝන් ඒකකය ඒකාබද්ධව ඕසෝන් මිතුරෝ (Ozone Friends) වැඩසටහනෙහි විෂයමාලා සංවර්ධනය පිළිබඳ දෙවන වැඩමුළුව ජනවාරි මාසයේදී පවත්වන ලදී. බාලදක්ෂිකාවන් 100 සඳහා ඕසෝන් මිතුරෝ වැඩසටහන හඳුන්වාදීම සඳහා ‘Earth Easy Ozone Friends’ කඳවුර ප්‍රති මාසයේදී පවත්වන ලදී.

2.1.9 අන්තර්ජාතික පාරිසරික සබඳතා

ද්වි පාර්ශවික හා බහු පාර්ශවික ගිවිසුම්

2023 පෙබරවාරි මස 07 දින ශ්‍රී ලංකාව හා ගෝලීය හරිත වර්ධන ආයතනය (GGGI) සමග සත්කාරක රාජ්‍ය ගිවිසුම අත්සන් තැබීම සහ එම ආයතනයේ සභාපති බැන් ක්ලිව්ස් මහතාගේ ශ්‍රී ලංකා සංචාරය සිදු කිරීම.

පහත සඳහන් ගිවිසුම් සම්බන්ධ ක්‍රියාකාරකම් සපුරාලීම සඳහා කටයුතු සම්පාදනය කර ඇත

- ශ්‍රී ලංකා සහ සිංගප්පූරු රජය අතර කාබන් ණය සහයෝගිතාව පිළිබඳ අවබෝධතා ගිවිසුම
- ශ්‍රී ලංකා සහ කොරියානු රජය අතර දේශගුණ විපර්යාස පිළිබඳ සහයෝගිතා ගිවිසුම
- ශ්‍රී ලංකාව හා මාලදිවයින අතර පාරිසරික, දේශගුණ විපර්යාස සහ තාක්ෂණ හුවමාරුව පිළිබඳ ද්විපාර්ශවික ගිවිසුම
- කොලාම්බියානු ජන රජය සහ ශ්‍රී ලංකාව අතර තාක්ෂණික සහයෝගිතාව පිළිබඳ අවබෝධතා ගිවිසුම
- කිරිගිස් ජනරජය සහ ශ්‍රී ලංකා රජය අතර පාරිසරික ක්ෂේත්‍රයට අදාළ ගිවිසුම
- ශ්‍රී ලංකා රජය සහ රුසියාව අතර සාමකාමී කටයුතු උදෙසා න්‍යෂ්ටික ශක්තිය උපයෝගී කර ගැනීම පිළිබඳ ගිවිසුම
- ශ්‍රී ලංකා සහ රුවන්ඩා රජයන් අතර බණිප් සම්පත් ක්ෂේත්‍රය පිළිබඳ අවබෝධතා ගිවිසුම
- ශ්‍රී ලංකාව හා චීනය අතර හරිත සංවර්ධනය සඳහා ආයෝජන ප්‍රවර්ධන සහයෝගිතාවය පිළිබඳ අවබෝධතා ගිවිසුම.

ශ්‍රී ලංකා රජය සහ ගෝලීය හරිත ප්‍රවර්ධන ආයතනය (GGGI) අතර සත්කාරක රට ගිවිසුම අත්සන් කිරීම

- ජපානය සහ ශ්‍රී ලංකාව අතර අඩු කාලයක් වර්ධන හවුල්කාරිත්වය සඳහා ඒකාබද්ධ බැර කිරීමේ යාන්ත්‍රණය පිළිබඳ ද්විපාර්ශ්වික සහයෝගීතාව

2023 පෙබරවාරි 3 දින පොදු රාජ්‍ය මණ්ඩලයේ මහ ලේකම් පැට්‍රිශියා ස්කොට්ලන්ඩ් මහත්මියගේ සංචාරය සිදු කිරීම.

6 වන පොදුරාජ්‍ය මණ්ඩලය මහලේකම්වරියගේ ශ්‍රී ලංකා සංචාරය

ආසියා ශාන්තිකර රටවල පරිසර අමාත්‍යවරුන්ගේ සහ පරිසර අධිකාරීන්ගේ පස්වන සමුළුව

ආසියා ශාන්තිකර රටවල පරිසර අමාත්‍යවරුන්ගේ සහ පරිසර අධිකාරීන්ගේ පස්වන සමුළුව 2023 ඔක්තෝබර් 03 සිට 2023 ඔක්තෝබර් 05 දින දක්වා කොළඹ ශූන්‍ය ශෝචලයේ දී පැවැත් විණි. මේ සඳහා රටවල් 39ක සහභාගිත්වය සිදු වූ අතර මාර්ගගත ක්‍රමය ඔස්සේ ද සහභාගී වීමට අවස්ථාව සලසා දී තිබිණි.

ඒ අනුව, ආසියා ශාන්තිකරයේ ප්‍රධාන කණ්ඩායම් හා පාර්ශ්වකරුවන්ගේ සමුළුව, පරිසරය පිළිබඳ විද්‍යා, ප්‍රතිපත්ති හා ව්‍යාපාරික සමුළුව, ජ්‍යෙෂ්ඨ නිලධාරීන්ගේ හමුව, අමාත්‍යවරුන්ගේ හමුව, කෙටි වැඩසටහන්, ද්වි පාර්ශ්වික සාකච්ඡා එම ස්ථානයේ දී පැවැත්වූ අතර 2023 ඔක්තෝබර් 06 දින ක්ෂේත්‍ර වාරිකා සිදු කරන ලදී. මේ සඳහා විවිධ ආයතන හා අමාත්‍යාංශවල නිලධාරීන්ගේ සහභාගිත්වය ලැබිණි.

2.1.10 පාරිසරික දින සැමරීම

ලෝක මුහුදු තෘණ දිනය සැමරීම

(2023 මාර්තු 01)

2022 මැයි 23 දින පැවති එක්සත් ජාතීන්ගේ මහා මණ්ඩලයේ 74 වන සම්මේලනයේ දී මාර්තු මස 1 දින ලෝක මුහුදු තෘණ දිනය ලෙස ප්‍රකාශයට පත් කරන ලදී. මේ සම්බන්ධයෙන්, පරිසර අමාත්‍යාංශය, විදේශ කටයුතු අමාත්‍යාංශය, වනජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව, බිලු රිසෝසස් ට්‍රස්ට් සහ අනෙකුත් අදාළ පාර්ශ්ව ආයතන හා එක්ව 2023 මාර්තු 1 දින පළමු ලෝක මුහුදු තෘණ දිනය සැමරීම සඳහා ජාතික උත්සවයක් සංවිධානය කර පවත්වන ලදී. මෙම ජාතික උත්සවයේදී මේ නිමිත්තෙන් විශේෂ සමරු මුද්දර කවරයක් නිකුත් කරන ලදී.

ජගත් මිහිතල දිනය සැමරීම

(2023 අප්‍රේල් 22)

මෙවර ජගත් මිහිතල දින තේමාව වූයේ “Invest in Our Planet”- (මිහිතලය මත ආයෝජනය කරමු) යන්නයි. මීට සමගාමීව පාසල් සිසුන් හා අමාත්‍යාංශයේ නිලධාරීන් දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහනක් පවත්වන ලදී. මෙහිදී විසින් මිහිතල දිනයේ වැදගත්කම හා ස්වාභාවික සම්පත් අනාගත පරපුර උදෙසා ආරක්ෂා කිරීම සම්බන්ධයෙන් දැනුවත් කිරීමේ දේශන ඉදිරිපත් කරන ලදී.

ජාත්‍යන්තර ජෛවවිවිධත්ව දිනය සැමරීම

(2023 මැයි 22)

මෙවර ජාත්‍යන්තර ජෛවවිවිධත්ව දිනය සැමරීමේ තේමා පාඨය වූයේ "ජෛවවිවිධත්ව ප්‍රතිෂ්ඨාපනය: ගිවිසුමෙන් ක්‍රියාවට" යන්නයි.

මෙම දිනයට සමගාමීව, ශ්‍රී ලංකාවට ආවේණික වදව් යාමේ තර්ජනයට ලක්ව ඇති මිරිදිය මත්ස්‍ය විශේෂයක් වන තඹලයා (*Labeo lankae*) මත්ස්‍යය පැටවුන් 30,000 ක් ඔවුන්ගේ ස්වභාවික වාසස්ථාන වන මල්වතු ඔය ද්‍රෝණිය සහ තුම්බිකුලම වැවට මුදා හරින ලදී.

ජගත් පරිසර දිනය සැමරුම් වැඩසටහන.

(2023 ජුනි 05)

2023 ජගත් පරිසර දින ජාතික සැමරුම් වැඩසටහන පැවැත්වීම “සොබාදම් පියස අමාත්‍යාංශ පරිශ්‍රයේදී ගරු පරිසර අමාත්‍යතුමාගේ ප්‍රධානත්වයෙන් පවත්වන ලදී. 2023 වර්ෂයේදී ද “ජ්ලාස්ථික් මගින් සිදුවන දූෂණය පිටු දකිමු” යන තේමාව යටතේ සැමරීම සිදු කරන ලද අතර මෙයට සමගාමීව 2023.05.30 දින සිට 2023.06.05 දින දක්වා පරිසර සතියක් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී.

ජගත් කාන්තාරකරණය හා නියඟය පිටුදැකීමේ දිනය සැමරීම

(2023 ජුනි 17)

මෙම වසරේ ජගත් කාන්තාරකරණය වැළැක්වීමේ දින තේමාව ලෙස "Her Land, Her Rights" ලෙස නම්කර ඇති අතර, ඒ අනුව යමින් පරිසර අමාත්‍යාංශය තිරසර භූමි කළමනාකරණය සහ ඒ සඳහා කාන්තාවගේ දායකත්වය" යන තේමාව යටතේ "ලිය සවිය" නමින් සාම්ප්‍රදායික ආහාර හා අත්කම් භාණ්ඩ ප්‍රදර්ශනයක් හා දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහනක් අනුරාධපුර මහ නගර සභා පිටිය ප්‍රජා ශාලාව හා ඒ අවට පරිශ්‍රයේදී පවත්වන ලදී.

කඩොලාන පරිසර පද්ධති සංරක්ෂණය සඳහා වූ අන්තර්ජාතික දින සැමරුම

(2023 ජූලි 26)

මෙවර මෙම දිනය සැමරීම සඳහා බස්නාහිර පළාතේ පාසල් ළමුන් සහ ගුරුවරුන් 200 දෙනෙකු සඳහා "අපේ පැවැත්ම තහවුරු කර ගැනීමට අනාගත පරපුර විධිමත් කරමු" යන තේමාව යටතේ ප්‍රායෝගික වැඩමුළුවක් අමාත්‍යාංශ පරිශ්‍රයේදී පවත්වන ලදී. මෙහිදී කඩොලාන පරිසර පද්ධතියේ වැදගත්කම, කඩොලාන විශේෂ හඳුනා ගැනීම, ව්‍යාප්තිය, තර්ජනයන්ට හේතු සහ සංරක්ෂණය පිළිබඳව දැනුවත් කරන ලදී.

නිල් අභස සඳහා පිරිසිදු වාතය පිළිබඳ සිව්වන ජාත්‍යන්තර දිනය සැමරීම

(2023 සැප්තැම්බර් 07)

ජාතික හා ජාත්‍යන්තර වශයෙන් සිව්වන වරටත් සමරන ලද මෙම දිනයේ 2023 වසරේ තේමාව වූයේ “පිරිසිදු වාතය සඳහා එක්වෙමු” යන්නයි. මෙම දිනය සැමරීම සඳහා බත්තරමුල්ල සෙත්සිරිපාය පරිශ්‍රය ඉදිරිපිට මාර්ගයේ ධාවනය වන වාහන වලින් අහඹු ලෙස තෝරාගන්නා වාහන වල ස්ථානීය දුම් පරීක්ෂාවක් සිදු කිරීම හා ගුණාත්මක වායු විමෝචනයක් පවත්වා ගැනීමේ වැදගත්කම පිළිබඳ අත්පත්‍රිකා බෙදා හරිමින් රියදුරන් හා මගීන් දැනුවත් කිරීම මෙන්ම පාසල් ළමුන්ගේ සහභාගීත්වයෙන් ගුණාත්මක වායුවේ වැදගත්කම පිළිබිඹු වන වැකි මාර්ගය දෙපස ප්‍රදර්ශනය කිරීම, අත්පත්‍රිකා බෙදා හරිමින් හා පදිකයින් දැනුවත් කිරීම හා මාධ්‍ය ආවරණය ලබා දීම මගින් මහජනතාව දැනුවත් කිරීම සිදු කරන ලදී.

ජගත් ඕසෝන් දිනය

(2023 සැප්තැම්බර් 16)

ඕසෝන් වියන පිළිසකර කරමු දේශගුණ විපර්යාස අවම කරමු යන මැයෙන් ඕසෝන් දින සැමරුම් පරිසර අමාත්‍යාංශයේ ලේකම් හා අනෙකුත් ආරාධිතයින්ගේ සහභාගිත්වයෙන් බණ්ඩාරනායක අනුස්මරණ ජාත්‍යන්තර සම්මන්ත්‍රණ ශාලාවේදී සිදු කරන ලදී. මෙහිදී “Ozone photography & Art contest 2023” තරඟයේ ජයග්‍රාහකයින් සඳහා ත්‍යාග ප්‍රදානයද සිදු කරන ලදී. ඕසෝන් දින සැමරුම් උත්සවයට සහභාගිවූවන් සඳහා නිවසේ සිටුවිය හැකි පලතුරු පැලයක්ද ලබා දෙන ලදී.

ඕසෝන් දින සැමරුම් උත්සවය පාදක කර ගනිමින් ඕසෝන් වියන සුරැකීම සම්බන්ධයෙන් ජනතාව අතරට පණිවිඩයක් රැගෙන යා හැකි ආකාරයට සකසන ලද ටී ෂර්ට් හා පරිසර හිතකාමී අයුරින් භාණ්ඩ රැගෙන යා හැකි බෑගයක්ද සකස් කරන ලදී.

අන්තර්ජාතික කඳුකර දිනය සැමරීම

(2023 දෙසැම්බර් 11)

මෙවර අන්තර්ජාතික කඳුකර දිනය සැමරීමේ ජාතික වැඩසටහන ‘කඳුකර පරිසර පද්ධති ප්‍රතිෂ්ඨාපනය’ යන තේමාව යටතේ 2023 දෙසැම්බර් 11 දින අනුරාධපුර දිස්ත්‍රික්කයේ ජෛවවිවිධත්වයෙන් හා පුරාවිද්‍යාත්මක වටිනාකමකින් යුත් පාරිසරික සංවේදී ප්‍රදේශයක් වන මානෑව කන්ද ආශ්‍රිතව පවත්වන ලදී. මෙහිදී කඳුකර සංචාරක ව්‍යාපාරය සහ මානෑව කන්දේ පුරාවිද්‍යාත්මක හා ජීව විද්‍යාත්මක වැදගත්කම පිළිබඳව අදාළ පාර්ශ්වකාර නිලධාරීන්, සහ ප්‍රජාව දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහනක් මෙන්ම මානෑව කන්ද භූමියේ තෝරාගත් ප්‍රදේශයක පැතිර

පැවැති ආගන්තුක අක්‍රමණශීලී ශාක ඉවත් කර දේශීය ශාක විශේෂ රෝපණය කිරීමේ ප්‍රායෝගික වැඩසටහනක් පවත්වන ලදී.

2.1.11 ආයතනික කටයුතු

සේවා ස්ථිර කිරීම්

දීපව්‍යාප්ත සේවා	01
රාජ්‍ය කළමනාකරණ සේවය	00
උසස් කිරීම්	

දීපව්‍යාප්ත සේවා	03
ඒකාබද්ධ රියදුරු සේවය	00
කාර්යාල සේවක සේවය	04
සංවර්ධන නිලධාරී සේවය	00

විශ්‍රාම ගැන්වීම්

රාජ්‍ය කළමනාකරණ සේවය	02
ඒකාබද්ධ රියදුරු සේවය	01
දෙපාර්තමේන්තුගත විධායක	01

ඉල්ලා අස්වීම්

සංවර්ධන නිලධාරී	17
තනතුර අතහැරයාම්	
සංවර්ධන නිලධාරී	08
රියදුරු සේවය	00

ණය ලබා දීම්

ආපදා ණය	98
දේශීය නිවාඩු රාජ.පරි.ව.14/2022	00
විදේශ නිවාඩු රාජ්‍ය.පරි.ව. 14/2022	08
හැඳුනුම්පත් සකස් කිරීම්	40
පාර්ලිමේන්තු ප්‍රශ්න සඳහා පිළිතුරු ඉදිරිපත් කිරීම්	06

වාර්ෂික වාර්තා හා කාර්ය සාධන වාර්තා පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත් කිරීම්	04
--	----

සහනදායී පදනම මත වාහන ආනයන බලපත්‍ර නිකුත් කිරීම්	30
---	----

අමාත්‍ය මණ්ඩල සංදේශ	32
---------------------	----

2.1.12 අභ්‍යන්තර විගණන

අමාත්‍යාංශය හා ඊට අයත් ආයතනවල අභ්‍යන්තර පාලනය විධිමත්ව ශක්තිමත් කිරීම සඳහා අභ්‍යන්තර විගණන අංශය පිහිටුවා ඇත.

අමාත්‍යාංශයේ අභ්‍යන්තර විගණන අංශය විසින් 2023 වර්ෂය සඳහා සකස් කරන ලද විගණන සැලසුම (සංශෝධිත) යටතේ විගණන හා කළමනාකරණ කමිටු රැස්වීම් වාර්තා ඇතුළත්ව විගණන වාර්තා 21 ක් නිකුත් කිරීමට සැලසුම් කර ඇත.

ඒ අනුව සියලුම විගණන ක්ෂේත්‍ර වල විගණන කටයුතු අවසන් කර විගණන වාර්තා ඉදිරිපත් කර ඇති අතර, විගණන සැලසුමට පරිබාහිරව විශේෂ විමර්ශන 02 ක් සිදු කර ඇත.

2.1.13 පරිසර ගැටළු පිළිබඳ මහජන පැමිණිලි, අභියාචනා හා මාධ්‍ය වාර්තා විමර්ශනය

වාර්තාකරණ කාලසීමාවට අදාළව පරිසර අමාත්‍යාංශයේ විවිධ අංශවලට, අමාත්‍යාංශයට අයත් ආයතන හා වෙනත් අමාත්‍යාංශ හා ආයතන වෙත විමර්ශන කටයුතු සඳහා පැමිණිලි 212 ක් ලැබී ඇති අතර 149 සඳහා වාර්තා කැඳවීමට යොමු කර ඇති අතර පිළිතුරු ලැබීම් 68 ක් හා විමර්ශන 17ක් සිදු කරමින් පවතී.

2.1.14 නෛතික කටයුතු

ක්‍රියාකාරකම	ප්‍රගතිය
1.ජාතික පාරිසරික පනත යටතේ අභියාචනා විභාග කිරීම	තීරණ ලබාදුන් අභියාචනා 26
2. පතල් හා ඛනිජ පනත යටතේ අභියාචනා විභාග කිරීම	තීරණ ලබාදුන් අභියාචනා 33
3. අමාත්‍යාංශයට අදාළ නඩු/මානව හිමිකම් නඩු කටයුතු සඳහා සඳහා සහාය දැක්වීම	නඩු කටයුතු 89
4. පනත් හා රෙගුලාසි වලට අදාළව නීති කෙටුම්පත් සම්පාදක හා නීතිපතිවරයාගේ අනුමැති ලබා ගැනීම සඳහා නීතිමය ලියකියවිලි සකස්	පනත් / රෙගුලාසි 05
5. අමාත්‍යාංශය හා අමාත්‍යාංශය යටතේ පවතින ආයතන වලට අදාළ ගිවිසුම් සකස් කිරීම හා පරීක්ෂා කිරීම	ගිවිසුම් 35
6. මහජන පැමිණිලි සම්බන්ධව කටයුතු කිරීම	මහජන පැමිණිලි 01

2.2 පරිසර අමාත්‍යාංශය යටතේ ක්‍රියාත්මක ව්‍යාපෘතිවල ප්‍රගතිය

2.2.1 ප්‍රජා පාදක පරිසර පද්ධති ප්‍රවේශය තුළින් වන, කෘෂිකර්ම හා සංචාරක ක්ෂේත්‍ර ඒකාබද්ධව කළමනාකරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය

ව්‍යාපෘතියේ අරමුණ වන්නේ ශ්‍රී ලංකාවේ අනුරාධපුර මල්වතු ඔය ද්‍රෝණිය, මන්නාරම, පුත්තලම සහ වව්නියාවේ තෝරාගත් අත්හදා බැලීමේ භූමි දර්ශක වලට අයත් කෘෂිකර්මාන්තය, සංචාරක හා වන වගාව සැලසුම් කිරීම සහ ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ජෛව විවිධත්ව සංරක්ෂණය ඇතුළත් කිරීම සඳහා සාකච්ඡා භූමි දර්ශක ප්‍රවේශයක් ස්ථාපිත කිරීමයි. රටේ දකුණු ප්‍රදේශයේ සංචාරක ව්‍යාපාරයේ සිදුවන හානිදායක වැරදි නැවත සිදුවීම වළක්වා ගැනීම සඳහා නිසි කාලයේදී සමාජ හා පාරිසරික ආරක්ෂණයන් ස්ථාපිත කිරීම සඳහා මෙම ව්‍යාපෘතිය වටිනා අවකාශයක් සපයනු ලබයි. ස්වභාවික සම්පත් කළමනාකරණය තුළට ජෛවවිවිධත්ව සංරක්ෂණය ප්‍රධාන ධාරාගත කිරීම හා මල්වතු ඔය ද්‍රෝණියේ වෙන් වශයෙන් පිහිටි ප්‍රදේශ තුනක එනම් ගොඩබිම් ප්‍රදේශ දෙකක් (රිට්ගල සිට මිහින්තලය යෝධ වැව / මඩු පාර- විල්පත්තුව) සහ එක් මුහුදු ආශ්‍රිත කලාපයක (මන්නාරම බොක්ක/ වත්කාලෙයි-අරිස්පු-සිලාවතුර) ඉඩම් පරිහරණය සැලසුම් කිරීම සඳහා දිස්ත්‍රික් සහ ප්‍රාදේශීය මට්ටමින් රජය සහ බහුවිධ ප්‍රාදේශීය සහ පළාත් බල ප්‍රදේශ පුරා පැතිරුණු සිවිල් සමාජය සමඟ ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කරනු ඇත. ව්‍යාපෘතිය සංරචක 4කින් සමන්විත වේ.

වන සංරක්ෂණය සහ පාරිසරික සංචාරක කර්මාන්තය ප්‍රවර්ධනය කිරීම තුළින් ග්‍රාමීය ආර්ථිකය වැඩිදියුණු කිරීම

මන්නාරම ප්‍රාදේශීය වන සංරක්ෂණ කාර්යාලය විසින් වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව හරහා ඉදිරිපත් කරන ලද ඉහත ව්‍යාපෘති යෝජනාව මන්නාරම දිස්ත්‍රික්කයේ සිලාවතුර ප්‍රදේශයේ

හෙක්ටයාර් 20 ක භූමි ප්‍රමාණයක ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. මෙම ව්‍යාපෘතිය මගින් ජෛවවිවිධත්ව සංරක්ෂණය, කඩොලාන පරිසර පද්ධති සංරක්ෂණය මෙන්ම ප්‍රජාවගේ ජීවනෝපාය පිළිවෙත් ආරක්ෂා කිරීම අරමුණු කර ගෙන ක්‍රියාත්මක කරන ලදී.

මුහුදු රළ බාධක ඉදිකිරීම මගින් ස්වභාවික සම්පත් සහ වාසස්ථාන සංරක්ෂණය කිරීම

මුහුදු බාධනය හේතුවෙන් වත්කලෙයි නැගෙනහිර ග්‍රාම නිලධාරී වසමේ ගැටලු රැසක් මතු වී ඇති අතර මුහුදු රළ බාධකයක අවශ්‍යතාවය මත එම ප්‍රදේශයේ මුහුදු රළ බාධකයක් නිර්මාණය කිරීම තුළින් ප්‍රජාවගේ ජීවනෝපාය සුරක්ෂිත කිරීම සහ ග්‍රාමීය ජනතාවගේ ජීවන තත්ත්වය ඉහළ නැංවීමට සහාය වීම අපේක්ෂා කෙරේ.

වන ප්‍රතිස්ථාපන ව්‍යාපෘතිය

ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක වන ප්‍රදේශයේ හෙක්ටයාර් 40ක පමණ භූමි භාගයක කාය, ගංසුරිය, කරද වැනි ශාක විශේෂ වගා කිරීම ආරම්භ කර ඇත.

ජෛවවිවිධත්වය පිළිබඳ තක්සේරු කර වාර්තා කිරීම

ආදර්ශ භූමි දර්ශ 6 හි ජෛවවිවිධත්ව තක්සේරු කිරීමේ කටයුතු නිම කර ඇති අතර අදාළ වාර්තාවන් සකස් කර ඇත.

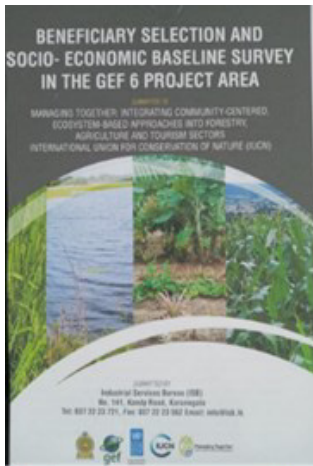
ආදර්ශ භූ දර්ශ ප්‍රදේශ තුළ කෘෂිකර්මාන්තය වැඩිදියුණු කිරීමේ ක්‍රියාකාරකම්

ජීවනෝපාය සඳහා ආධාර කිරීමේ අරමුණින් කෘෂිකර්ම උපදේශක කණ්ඩායමේ තාක්ෂණික සහාය ඇතිව පොහොර, බීජ, බීජ තැටි, පාංශු පරීක්ෂණ කට්ටල පෙට්ටි විජලනය කරන බිංදු වාරිමාර්ග ඒකක වැනි කෘෂිකාර්මික යෙදවුම් මිලදී ගෙන ගොවීන් අතර බෙදා හැරීමට කටයුතු කර ඇත.

ආදර්ශ භූමි දර්ශවල සමාජ ආර්ථික සමීක්ෂණ පැවැත්වීම

ආදර්ශ භූමි දර්ශ 01 සහ 02 හි සමාජ-ආර්ථික සමීක්ෂණය අවසන් කර ඇති අතර එය කාර්මික සේවා කාර්යාංශය විසින් සිදු කරන ලදී.

අවසන් සමීක්ෂණ වාර්තාව IUCN ආයතනය වෙත ඉදිරිපත් කර ඇත. ව්‍යාපෘති ප්‍රතිලාභීන් ස්වයං සම්මුඛ සාකච්ඡාව මත පදනම්ව හඳුනාගෙන ඇති අතර ඔවුන්ගේ ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවය, පවුල් වර්ගය, අධ්‍යාපනය

යන කරුණු සලකා බලා වඩාත් සමබර ප්‍රතිලාභීන් පිරිසක් තෝරාගෙන ඇත.

ආදර්ශ භූමි දර්ශයන්හි ගොවීන් පුහුණු කිරීම සහ ගොවි සංගම් ක්‍රියාත්මක කිරීම.

කෘෂිකාර්මික කණ්ඩායම් වලින් ලැබුණු තාක්ෂණික නිමැවුම් සහ ක්ෂේත්‍රයේ සකස් කරන ලද කෘෂිකාර්මික සැලසුම් සැලකිල්ලට ගනිමින් ගොවි සංගමය පිහිටුවා ඇත. ඒ අනුව තෝරාගත් කෘෂිකාර්මික මැදිහත්වීම් සඳහා මැදවිච්චිය, මහවිලච්චිය, මධ්‍යම නුවර ගම් පලාත සහ කහටගස්දිගිය ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසවලින් ගොවීන් තෝරාගෙන ඇත. තවදුරටත් ගම්දී කොම්පෝස්ට් පුහුණුව, ක්ෂුද්‍ර වාරිමාර්ග ස්ථාපනය, බෝග සැලසුම්කරණය සහ වෙළඳපොළේ වාණිජ නිෂ්පාදන මට්ටම පිළිබඳව දැනුවත් කිරීම සඳහා කාගිල්ස් වෙළඳපල මත පදනම් වූ නිෂ්පාදනය පිළිබඳ පුහුණුව සඳහා තෝරාගත් ස්ථානවල ගොවි පුහුණුව ලබා දී ඇත. තවද, ග්‍රාමීය මට්ටමින් ගොවි සංගම් පිහිටුවා කෘෂිකර්ම කණ්ඩායමේ සහභාගිත්වයෙන් පුහුණු කිරීම් සිදු කරන ලදී.

සංචාරක ව්‍යාපාරයට අදාළ ජීවනෝපාය මැදිහත්වීම් සහ නව සංචාරක ස්ථාන හඳුනාගැනීම

ආදර්ශ භූමි දර්ශ 03 සහ මඩු ප්‍රදේශය සඳහා

සංචාරක සංවර්ධන සැලැස්ම සහ ක්‍රියාත්මක කිරීමේ උපායමාර්ගය සකස් කර ඇත. ග්‍රාමීය මට්ටමේ සංචාරක ව්‍යාපාරය ආශ්‍රිත ප්‍රාදේශීය ප්‍රජාවගේ ජීවනෝපාය කටයුතු ඉලක්ක කර ගනිමින් මෙම සැලසුම් සකස් කර ඇත. ප්‍රදේශය තුළ පවතින සංචාරක ස්ථාන සලකා බැලීමේදී සංචාරක ව්‍යාපාරය සඳහා නව විභව ස්ථාන හඳුනාගෙන ඇත.

ඒ අනුව පහත සඳහන් ප්‍රධාන සංචාරක කලාප හඳුනාගෙන ඇත.

- මාවිල් සංරක්ෂණ සංචාරක මඩු කලාපයේ ප්‍රජා පාදක පාරිසරික වික්‍රමාන්විත සංචාරක ව්‍යාපාරය හරහා ග්‍රාමීය ආර්ථික සංවර්ධනය.
- අරිප්පු ප්‍රදේශයේ ප්‍රජා මූලික පාරිසරික සංචාරක ව්‍යාපාරය හරහා ග්‍රාමීය ආර්ථික සංවර්ධනය.
- සිලාවතුර කයාක්කුලි සංචාරක කලාපයේ ප්‍රජාපාදක පාරිසරික වික්‍රමාන්විත සංචාරක ව්‍යාපාරය හරහා ග්‍රාමීය ආර්ථික සංවර්ධනය.
- වත්කලෙයි ප්‍රජා මූලික පාරිසරික සංචාරක ව්‍යාපාරය හරහා ග්‍රාමීය ආර්ථික සංවර්ධනය

ඉහත සැලැස්මට සමගාමීව මල්වතු ප්‍රදේශය සඳහා දැනට පවතින සංචාරක සැලසුම් විශ්ලේෂණය කරන ලදී. පවත්නා සැලසුම් පිළිබඳ විශ්ලේෂණය ප්‍රදේශයේ සංචාරක විභවයන් සහ දුර්වලතා හඳුනා ගැනීම සඳහා භාවිතා කරන ලදී.

ව්‍යාපෘතිය යටතේ නිර්මාණය කර ඇති මහජන තොරතුරු සහ සම්බන්ධීකරණ වැඩසටහන්

ව්‍යාපෘතිය යටතේ පහත සඳහන් සන්නිවේදන ක්‍රියාකාරකම් සිදු කර ඇත.

- ව්‍යාපෘති ලේස්බුක් පිටුව සහ යූ ටියුබ් නාලිකාව දියත් කිරීම ආරම්භ කිරීම.
- ඉලක්ක මහජන සම්බන්ධ වැඩසටහන්, පාසල් ආශ්‍රිත වැඩසටහන් සැලසුම් කර ඇත.
- සන්නිවේදන උපාය මාර්ග සැකසීම.
- ජෛවවිවිධත්ව සංරක්ෂණය සහ ඩිජිටල් අලෙවිකරණය පිළිබඳ යෙහවනයන් ඉලක්ක කරගත් මාධ්‍ය වැඩමුළුව පවත්වන ලදී.

2.2.2 ශ්‍රී ලංකාව තුළ මොන්ට්‍රියල් සන්ධානයේ විධිවිධාන ක්‍රියාත්මක කිරීම

ඕසෝන් ක්ෂයකාරක රසායන ද්‍රව්‍යයන් පාලනය කිරීම සඳහා වූ මොන්ට්‍රියල් සන්ධානයේ ප්‍රතිපත්තින් වඩාත් කාර්යක්ෂමව සහ ක්‍රමවත්ව ශ්‍රී ලංකාව තුළ ක්‍රියාත්මක කිරීමේ කේන්ද්‍රස්ථානය ලෙස 1994 වසරේදී පරිසර අමාත්‍යාංශය යටතේ ජාතික ඕසෝන් ඒකකය පිහිටුවන ලද අතර එමගින් ඉතා සැලසුම් සහගතව මොන්ට්‍රියල් සංධානයේ ප්‍රතිපත්තින් සහ රෙගුලාසි ශ්‍රී ලංකාව තුළ ක්‍රියාත්මකවීම ඇරඹිණි.

මේවන විට, ශ්‍රී ලංකාව 2016 වර්ෂයේදී මොන්ට්‍රියල් සන්ධානයට සිදු කළ එක් සංශෝධනයක් වන කිගාලි සංශෝධනය සඳහා ද අනුගත වී ඇත.

මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ ශීතකරණ හා වායුසමන් ක්ෂේත්‍රයේ පාර්ශවකාර ආයතන වන තාක්ෂණ වෘත්තීය අධ්‍යාපන පුහුණු ආයතන, තෘතීයික හා වෘත්තීය අධ්‍යාපන කොමිෂන් සභාව (TVEC) සමඟ හඳුනාගත් ක්‍රියාකාරකම් තවදුරටත් ශක්තිමත් කිරීම සඳහා සාකච්ඡා පැවැත්වූ අතර, ශීතකරණ හා වායුසමන් ක්ෂේත්‍රයේ නව තාක්ෂණය වෙනස්වීම පිළිබඳව මහා පරිමාණ සේවා සපයන්නන් හා ජංගම වායු සමන් ක්ෂේත්‍රයේ නියැලෙන්නන් සමඟද සාකච්ඡාවට කීපයක් පැවැත්විය.

ශ්‍රී ලංකාව තුළ මොන්ට්‍රියල් සන්ධානයේ විධිවිධාන ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා අදාළ පාර්ශවකරුවන් සමඟ ව්‍යාපෘති මෙහෙයුම් කමිටු රැස්වීම 2023/06/26 දින අමාත්‍යාංශයේදී පැවැත්විණි.

HCFC ආනයන පංගු ක්‍රමවේදය යටතේ 2023 වර්ෂය තුළදී කෝටා නිකුත් කිරීම සඳහා වන (quota distribution) ඕසෝන් ප්‍රහීනකාරක රසායනික ද්‍රව්‍ය පාලනය සඳහා ක්‍රියාත්මක යාන්ත්‍රණය යටතේ HCFC 156,059.09kgක් ආනයනය කිරීමට සුදුසුකම් ලත් ආයතන 19 ක් බෙදා දෙන ලදී.

2020, 2021 හා 2022 යන වර්ෂයන් හිදී ශීතකරණ හා වායුසමන් ක්ෂේත්‍රයේ නියුතු පිළිගත් සහතිකයක් හා විධිමත් පුහුණුවක් නොමැති

කාර්මිකයින්ගේ සේවය ප්‍රමිතිකරණයට ලක් කර නිසි පුහුණුවක් ලබාදීමෙන් පසු පෙර ඉගෙනුම් පාදක ඇගයීම් ක්‍රමවේදය ඔස්සේ (RPL) ජාතික වෘත්තීය පුහුණු සහතිකයක් (NVQ) පිරිනැමීම සඳහා ජාතික ඕසෝන් ඒකකය මූල්‍යමය දායකත්වය හා තාක්ෂණ ධාරිතා වර්ධනය ඉහළ නැංවීම සිදු කරන ලදී.

2023 වර්ෂයේදී ජාතික ඕසෝන් ඒකකය සමඟ ජාතික ආධුනිකත්ව හා කාර්මික පුහුණු අධිකාරිය (NAITA) හා තෘතීයික හා වෘත්තීය අධ්‍යාපන කොමිෂන් සභාව (TVEC) සමඟ එක්ව 2023 වර්ෂය තුළ කාර්මික ශිල්පීන් 196 ක් සඳහා මූල්‍ය හා තාක්ෂණ දායකත්වය ලබාදී ඇත. එම කාර්මික ශිල්පීන්ගේ හැකියාවන් වර්ධනය කිරීම සඳහා කඩිනම් තාක්ෂණික වැඩමුළු 02 ක් පවත්වන ලදී.

නිරෝධායන හා පෙර නැව්ගත කිරීම් සඳහා මිනයිල් බ්‍රෝමයිඩ් භාවිතය නියාමනය කිරීම සඳහා මාර්ගගත පද්ධතිය නැවත සකස් කිරීම සඳහා ජාතික ශාක නිරෝධායන සේවය (NPQS) වෙත මූල්‍යමය දායකත්වය ලබා දෙන ලදී. එම සකස් කරන ලද මාර්ගගත පද්ධතිය භාවිතය හා මොන්ට්‍රියල් සන්ධානයේ විධිවිධානයන් අනුව මිනයිල් බ්‍රෝමයිඩ් භාවිතය අවම කිරීම හා එහි ජාතික කාර්ය භාර්යය පිළිබඳව දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහනක් මිනයිල් බ්‍රෝමයිඩ් භාවිතා කරන්නන් ආනයනකරුවන් හා අපනයනකරුවන් සඳහා පවත්වන ලදී.

තවද, ජාතික ශාක නිරෝධායන සේවය හා පලිබෝධනාශක රෙජිස්ට්‍රාර් කාර්යාලයේ නිලධාරීන් සමඟ මොන්ට්‍රියල් සන්ධානයේ ප්‍රතිපාදනයන් අනුව ශ්‍රී ලංකාව තුළ මිනයිල් බ්‍රෝමයිඩ් (MeBr) භාවිතය, පාලනය කිරීම සඳහා ප්‍රතිපත්ති හා නීති සම්පාදනය සංශෝධන හා ක්‍රියාත්මක කිරීම් පිළිබඳව සාකච්ඡාවක් පවත්වන ලදී.

2.2.3 පොලික්ලෝරිනේටඩ් බයිෆිනයිල් (PCB) අපද්‍රව්‍ය හා පොලික්ලෝරිනේටඩ් අඩංගු උපකරණ පරිසර හිතකාමී ලෙස කළමනාකරණය හා බැහැර කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය

පොලික්ලෝරිනේටඩ් බයිෆිනයිල් (PCB) යනු කල් පවතින දූෂක කාරක වන අතර මෙමගින් පිළිකා, වර්ධන උෂ්ණතා වැනි සෞඛ්‍ය ගැටළු රාශියක් ඇති කරයි. මෙම රසායනිකය 1970 දී පමණ ලොව පුරා තහනම් කරන ලද අතර, දැනට මෙය ලංකා විදුලි බල මණ්ඩලයේ පැරණි ප්‍රාන්ස්ෆෝමර්වල සහ වැල්ඩින් ප්‍රාන්ස්ෆෝමර්වල දැකිය හැක. මේ වන විට ප්‍රධාන වශයෙන්ම වැල්ඩින් ප්‍රාන්ස්ෆෝමර් සඳහා යොදා ගන්නා ප්‍රාන්ස්ෆෝමර් තෙල් මගින් PCB ව්‍යාප්තිය සිදුවෙමින් පවතී.

මෙම ව්‍යාපෘතියේ අරමුණ බලශක්ති ක්ෂේත්‍රයේ හා වැද්දුම් ක්ෂේත්‍රයේ PCB අඩංගු තෙල් සහිත ප්‍රාන්ස්ෆෝමර් හඳුනාගෙන, ඒවා පරිසර ආරක්ෂිත ලෙස බැහැර කිරීමයි.

මෙයට අදාළව වැද්දුම් අංශයේ හා බලශක්ති අංශයේ PCB ඉන්වෙන්ටරි සාදා නිම කර ඒවා පරිසරයෙන් බැහැර කර ඇති අතර මහා පරිමාණ සැපයුම්කරුවන් සතු ප්‍රාන්ස්ෆෝමර් 1069 පරීක්ෂා කර ඉන්වෙන්ටරියක් සකස් කිරීමේ කටයුතු නිම කර ඇත. 2021/09/15 දින අංක 21/1573/321/018 කැබිනට් තීරණයට අනුව බැහැර කිරීමේ ක්‍රියාවලිය

කඩිනම් කිරීම සඳහා යටිතල පහසුකම් සැලසීම වෙනුවෙන් අමාත්‍යාංශයේ කොටස වන රුපියල් මිලියන 68ක් ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය වෙත ලබා දී ඇත.

මීට අමතරව බලශක්ති සහ වැද්දුම් අංශ සඳහා PCB පුහුණු සහ ඉන්වෙන්ටරි අත්පොත සකස් කර මුද්‍රණය කර ඇති අතර පාසල්, විශ්ව විද්‍යාල සහ වෘත්තීය පුහුණු ආයතන වල පරිශීලනය සඳහා දිගුකල් පවතින ජෛව සම්ච්චය සහ විෂ රසායනික ද්‍රව්‍ය (PBT) පිළිබඳ පොතක් මුද්‍රණය කර ඇත.

මව්කිරි වල ඩයොක්සින් ඇතිදැයි අධ්‍යයනය කිරීම සඳහා සාම්පල එකතු කිරීම අවසන් කර ඇති අතර , පරීක්ෂණ සඳහා චීනයට යැවීමට කටයුතු කරමින් පවතී.

2.2.4 සුවදායී භූමි දර්ශ ව්‍යාපෘතිය

සුවදායී භූමි දර්ශ ව්‍යාපෘතියේ මූල්‍යමය අනුග්‍රහයෙන් වැව් පෝෂක කලාප සංරක්ෂණය සහ රුක් රෝපණ වැඩසටහන් ප්‍රවර්ධනය කිරීමේ අරමුණ ඇතිව පළමුවැනි ප්‍රාදේශීය ලේකම්

කොට්ඨාශයේ මුරුංගාහිටි කන්ද රක්ෂිතයට අයත් බුලුගහ වැව පෝෂණ කලාපයේ රුක් රෝපණ වැඩසටහනක් 2023.11.10 දින ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. මෙම වැඩසටහන වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව සහ රජරට විශ්ව විද්‍යාලය සමඟ ඒකාබද්ධව ක්‍රියාත්මක විය.

සුවදායී භූමි දර්ශ ව්‍යාපෘතියේ මූල්‍යමය අනුග්‍රහයෙන් ශ්‍රී ලංකා රජරට විශ්වවිද්‍යාලය මගින් සංවිධානය කරනු ලැබූ එල්ලංගා පරිසර පද්ධතිය හා මානව ජීවනෝපාය වැඩිදියුණු කිරීම (International Conference on Eco Health Nexus: Bridging Cascade Ecology & Human Well-Being) අන්තර්ජාතික සම්මන්ත්‍රණය 2023.12.19 – 20 යන දෙදින අනුරාධපුර ගෝල්ඩන් මැන්ගෝ පරිශ්‍රයේදී පවත්වන ලදී.

2.2.5 සමුද්‍රීය අපද්‍රව්‍ය සහ ක්ෂුද්‍ර ප්ලාස්ටික්: ප්ලාස්ටික් අපද්‍රව්‍ය පරිසර හිතකාමී ලෙස කළමනාකරණය කිරීම ප්‍රවර්ධනය කිරීම සහ ප්ලාස්ටික් අපද්‍රව්‍ය ජනනය වැළැක්වීම සහ අවම කිරීම

මෙම ව්‍යාපෘතිය පරිසර අමාත්‍යාංශය සහ ජපානයේ ගෝලීය පරිසර උපාය මාර්ග ආයතනය (IGES) විසින් UNEP/BRS ලේකම් කාර්යාලයෙහි සහයෝගය ඇතිව ශ්‍රී ලංකාව තුළ ක්‍රියාත්මක කෙරේ. මෙම ව්‍යාපෘතිය සඳහා අරමුදල් සපයනු ලබන්නේ සංවර්ධන සහයෝගීතාවය සඳහා වූ නෝර්විජියානු නියෝජිතායතනය (NORAD) විසිනි.

ව්‍යාපෘතියේ පරමාර්ථය වන්නේ රට තුළ ගොඩබිම ආශ්‍රිත ක්‍රියාකාරකම්වලින් සමුද්‍රීය අපද්‍රව්‍ය සහ ක්ෂුද්‍ර ප්ලාස්ටික් ජනනය වැළැක්වීම සහ සැලකිය යුතු ලෙස අඩු කිරීම මගින් තිරසාර සංවර්ධන ඉලක්ක (SDG) ඉලක්ක 14.1 වෙත දායක වීමයි.

ද්‍රව්‍ය ප්‍රවාහ විශ්ලේෂණය (Material Flow Analysis) ක්‍රමය හරහා ජාතික ප්ලාස්ටික් අපද්‍රව්‍ය ඉන්වෙන්ට්‍රිය පරිසර අමාත්‍යාංශය සහ ජපානයේ ගෝලීය පරිසර උපාය මාර්ග ආයතනය (IGES) විසින් පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලයේ උපදේශනය සමඟින් සකස් කර ඇත. එම ඉන්වෙන්ට්‍රි දත්ත විශ්ලේෂණය කිරීම මගින් වලංගුතාවය සහතික කර ඇත.

ඇසුරුම් / ධීවර / අපජල (ක්ෂුද්‍ර ප්ලාස්ටික්) / ආගන්තුක සත්කාර යන අංශවලින් ප්ලාස්ටික් අපද්‍රව්‍ය අවම කිරීම සඳහා ජාතික හා ජාත්‍යන්තර මට්ටමින් හොඳම භාවිතයන් සහ තාක්ෂණයන් එකතු කර නියමු පරීක්ෂණ සිදු කර ජාතික මට්ටමින් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා නිර්දේශ ලබා දී ඇත.

පාසල්, හෝටල් සහ ධීවර වරායන් යන ප්ලාස්ටික් අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණයට අදාළ අංශ තුනක් නියෝජනය කරමින් ගාල්ල නගරයේ “ප්ලාස්ටික් අපද්‍රව්‍යවලින් තොර ගාලු නගරයක් බවට පත් කිරීම” පිළිබඳ නියමු ව්‍යාපෘතිය IGES සහ HELPO Sri Lanka විසින් මෙහෙයවනු ලැබේ.

1). ප්ලාස්ටික් වලින් තොර හෝටල් වැඩසටහන

- තනි භාවිත ප්ලාස්ටික් නිෂ්පාදන/ භාණ්ඩවලින් ඉවත් වී නැවත භාවිත කළ හැකි ආකෘති/ නැවත භාවිත කළ හැකි විකල්ප වෙත යොමු කිරීමට

කටයුතු කරන ලදී. මෙය ගාල්ලේ නියමු හෝටල් තුනක ආරම්භ කර ඇති අතර හෝටල්වල රෙදි සෝදන යන්ත්‍රයෙන් ජනනය වන ක්ෂුද්‍ර ප්ලාස්ටික් අපද්‍රව්‍ය පරිසරයට එකතු වීම අවම කිරීම සඳහා හෝටල් දෙකක ක්ෂුද්‍ර ප්ලාස්ටික් පෙරහන් සවි කිරීමට සැලසුම් කර ඇත.

- ශ්‍රී ලංකාවේ කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ හෝටල් ක්‍රියාකරුවන්ගේ ප්ලාස්ටික් භාවිතය අවම කිරීම සඳහා තිරසාර පිළිවෙත් සඳහා මාර්ගෝපදේශ කෙටුම්පතක් සකස් කරන ලදී.

2). ප්ලාස්ටික්වලින් තොර පාසල් වැඩසටහන

- ප්ලාස්ටික් අපද්‍රව්‍ය සහ සමුද්‍ර අපද්‍රව්‍ය අවම කිරීම සඳහා ක්‍රියාකාරකම් පදනම් කරගත් ප්‍රවේශයක් තුළින් සිසුන් දැනුවත් කිරීම සඳහා " Marching with the Next Generation towards a plastic waste-free future in Sri Lanka " පිළිබඳ ගුරු මාර්ගෝපදේශ පොත සහ ශිෂ්‍ය ක්‍රියාකාරකම් පොතේ අවසන් කෙටුම්පත සකස් කරන ලදී. ඉහත කෙටුම්පත් පොත් සමාලෝචනය කිරීම සහ ක්‍රියාත්මක කිරීමේ සැලැස්ම සකස් කිරීම සඳහා වැඩමුළු පවත්වන ලදී.
- ප්ලාස්ටික් අපද්‍රව්‍යවල බලපෑම පිළිබඳව ජනතාව දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් පවත්වා ඇත. ප්ලාස්ටික් අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය පිළිබඳව පාසල් සිසුන්ගේ සහභාගීත්වයෙන් කෙටි වීඩියෝ තරගයක් පවත්වා ඇත.

3). ප්ලාස්ටික්වලින් තොර ධීවර වරාය/ධීවර ප්‍රජාව මෙයට සමගාමීව එක්සත් ජාතීන්ගේ පාරසරික වැඩසටහනේ (UNEP) නියෝජිතයින්ගේ සහභාගීත්වයෙන් වැඩමුළුවක් පවත්වන ලදී. "ප්ලාස්ටික් අපද්‍රව්‍යවල දේශසීමා ප්‍රවාහය පාලනය කිරීම" පිළිබඳ පුහුණු වැඩසටහනක් සහ "බාසල් සංශෝධන, ප්ලාස්ටික් ඉන්වෙන්ට්‍රි සහ නියමු ව්‍යාපෘති" පිළිබඳ වැඩමුළුව පවත්වන ලදී.

මෙම අමාත්‍යාංශය යටතේ සේවය කරන අලුතින් බඳවාගත් සංවර්ධන නිලධාරීන් සඳහා ප්ලාස්ටික් අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය පිළිබඳ වැඩමුළු හතරක් කොළඹ, මහනුවර, ගාල්ල සහ මඩකලපුවේදී පවත්වන ලදී.

ඇසුරුම් මුද්‍රිත ප්‍රදේශය අවම කිරීම මගින් ආහාර ඇසුරුම් ප්‍රතිවක්‍රීකරණය කිරීමේ හැකියාව වැඩි කිරීම සඳහා ආහාර නිෂ්පාදකයින්, ඇසුරුම් නිෂ්පාදකයින් සහ අතරමැදි පාරිභෝගිකයින් සමඟ ඇසුරුම්කරණ සංගමයක් පිහිටුවීමට අමාත්‍යාංශය සහ ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය මූලික පියවර ගෙන ඇත.

ගෘහස්ථ රෙදි සෝදන යන්ත්‍ර මගින් ක්ෂුද්‍ර ප්ලාස්ටික් පරිසරයට බැහැර කිරීමේ ප්‍රමාණය අවම කිරීම සඳහා ක්ෂුද්‍ර ප්ලාස්ටික් පෙරණයක් හඳුන්වා දීමේ වැඩසටහනට සහයෝගය ලබා දීමට Damro pvt ltd ආයතනය අමාත්‍යාංශයට කැමැත්ත ප්‍රකාශ කර ඇත.

2.2.6 ආසියා-පැසිෆික් රටවල එක් වරක් පමණක් භාවිත කර ඉවතලන ප්ලාස්ටික් සහ එහි අපද්‍රව්‍ය පරිසර හිතකාමී ලෙස කළමනාකරණය පිළිබඳ ධාරිතා වර්ධනය

ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක වූයේ චීනයේ BCRC (ආසියා සහ පැසිෆික් කලාප සඳහා බාසල් සම්මුති කලාපීය මධ්‍යස්ථානය) සහයෝගීතාවයෙනි. ශ්‍රී ලංකාව තුළ එක් වරක් පමණක් භාවිත කර ඉවතලන ප්ලාස්ටික් (SUP) ජනනය වැළැක්වීම සහ අවම කිරීම ව්‍යාපෘතියේ අරමුණයි.

මෙම ව්‍යාපෘතිය සඳහා අරමුදල් සපයනු ලැබුවේ සංවර්ධන සහයෝගීතාවය සඳහා වූ නෝර්විජියානු නියෝජිතායතනය (NORAD) විසිනි. මෙම ව්‍යාපෘතියේ උපදේශනය ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලය විසින් සිදු කර ඇත.

ශ්‍රී ලංකාවේ Tetra-pack භාවිතය සඳහා මූලික අධ්‍යයනය සහ කොම්පෝස්ට් කළ හැකි ඇසුරුම්

ද්‍රව්‍ය පිළිබඳ අධ්‍යයනය අවසන් කර ඇත.

පරිසර හිතකාමී නිෂ්පාදන සහ ඒවා ප්‍රවර්ධනය කිරීමට හැකි වන පරිදි කොම්පෝස්ට් කළ හැකි ඇසුරුම් සඳහා පාරිභෝගික සංජානන සමීක්ෂණය සිදු කරන ලදී. අමාත්‍යාංශය යටතේ අලුතින් බඳවාගත් සංවර්ධන නිලධාරීන්ගේ සහාය ඇතිව සමීක්ෂණය සිදු කර ඇත.

ප්‍රතිවක්‍රීකරණය කළ හැකි ප්ලාස්ටික් අපද්‍රව්‍ය එකතු කරන්නන් සඳහා “ප්ලාස්ටික් අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ ශිල්පීය ක්‍රම සහ ඒ ආශ්‍රිත ව්‍යවසායකත්වය” පිළිබඳ කෙටි කාලීන පාඨමාලාවක් (දින 4ක) බස්නාහිර පළාතේ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ අධිකාරිය හා එක්ව පවත්වන ලදී.

2.2.7 මිනමාටා සම්මුතියට අයත් විශේෂිත ජාත්‍යන්තර වැඩසටහන: රසදිය අඩංගු හා රසදිය මිශ්‍ර වූ අපද්‍රව්‍ය අවම කිරීම සඳහා ජාතික ධාරිතා වර්ධන වැඩසටහන

මිනමාටා සම්මුතියට අයත් විශේෂිත ජාත්‍යන්තර වැඩසටහන (Specific International Programme) සහ එක්සත් ජාතීන්ගේ පාරිසරික වැඩසටහන (United Nations Environmental Programme) එක්ව රුපියල් මිලියන 32.15 මූල්‍ය පහසුකම් සලසන මෙම ව්‍යාපෘතියෙහි මූලික අරමුණ වන්නේ රසදිය අන්තර්ගත හෝ රසදිය මිශ්‍ර අපද්‍රව්‍ය පරිසර

හිතකාමී ලෙස බැහැර කිරීම හා කළමනාකරණය සඳහා අවශ්‍ය ජාතික ධාරිතා වර්ධනය මගින් ශ්‍රී ලංකාව තුළ මිනමාටා සම්මුතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමට සහාය දැක්වීමයි. මෙම ව්‍යාපෘතියේ ප්‍රධාන සංරචක ලෙස කාර්මික, සෞඛ්‍ය හා අධ්‍යාපන අංශවල භාවිතා වන රසදිය අන්තර්ගත නිෂ්පාදන වෙනුවට භාවිතා කළ හැකි රසදිය අන්තර්ගත නොවන

පරිසර හිතකාමී විකල්ප නිෂ්පාදන හඳුන්වා දීම, රසදිය අන්තර්ගත අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සඳහා ජාතික මාර්ගෝපදේශ හඳුන්වාදීම සහ කාර්මික, සෞඛ්‍ය, අධ්‍යාපන අංශවල ධාරිතා වර්ධන වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම ඇතුළුව රසදිය අන්තර්ගත අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය පිළිබඳව එම අංශ සහ සාමාන්‍ය ජනතාව දැනුවත් කිරීම සඳහා වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම හඳුනාගෙන ඇත. ඒ අනුව, කර්මාන්ත, අධ්‍යාපන, සෞඛ්‍ය සහ ගෘහාශ්‍රිත ක්ෂේත්‍ර සම්බන්ධයෙන් දේශීයව හෝ ජාත්‍යන්තරව පවතින රසදිය රහිත විකල්ප ලැයිස්තුවක් සකස් කරන ලද අතර ශක්‍ය විකල්ප හඳුනාගැනීම සඳහා පිරිවැය ප්‍රතිලාභ විශ්ලේෂණයක් සිදු කරන ලදී. එමෙන්ම රසදිය රහිත විකල්ප පිළිබඳ පිළියෙල කරන ලද වාර්තාව මගින් ඉහත අංශවල නිෂ්පාදන හා ක්‍රියාවලීන්ට අදාළ මිනමාටා සම්මුතියේ වගකීම් ඉටු කිරීම සඳහා නිර්දේශ ඉදිරිපත් කරයි.

තවද රසදිය අඩංගු උපකරණ සඳහා විකල්ප ප්‍රදර්ශනය කිරීම මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ හඳුනාගත් එක් ක්‍රියාකාරකම් වේ. මෙම ක්‍රියාකාරකම ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ‘රිජ්වේ ආර්යා ළමා රෝහල’ තෝරා ගන්නා ලදී. රෝහලෙහි භාවිත වන රසදිය රුධිර පීඩන මාපක, රසදිය උෂ්ණත්වමාන හා CFL බල්බ, රසදිය රහිත විකල්ප මගින් ප්‍රතිස්ථාපනය කිරීම සඳහා ව්‍යාපෘතිය සහාය දැක්වීය. ඒ අනුව රෝහල සඳහා ඇනරොයිඩ් රුධිර පීඩන මාපක 120 ක්, ඩිජිටල් උෂ්ණත්වමාන 200 ක් සහ LED බල්බ 1400 ක්

ලබා දෙන ලදී. රසදිය අඩංගු උපකරණ සහ CFL බල්බ ප්‍රතිස්ථාපනය කිරීමට අමතරව, රෝහල තුළ භාවිතයෙන් ඉවත්කළ CFL බල්බ කිලෝග්‍රෑම් 295.6 ක් ප්‍රතිචක්‍රීකරණය කිරීමට ද ව්‍යාපෘතිය මගින් පහසුකම් සලසා ඇත.

රසදිය අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සඳහා වන ජාතික තාක්ෂණික මාර්ගෝපදේශ අදාළ පාර්ශවකරුවන්ගේ සහභාගීත්වයෙන් පවත්වන ලද වැඩමුළු මාලාවක් හරහා සකස් කර ඇත. මෙම මාර්ගෝපදේශ ජීවන චක්‍ර ප්‍රවේශය අනුගමනය කරමින් සකස් කර ඇති අතර මෙමගින් ප්‍රසම්පාදන අදියරේ සිට හැසිරවීම, අන්තර්කාලීන ගබඩා කිරීම, අපද්‍රව්‍ය වෙන් කිරීම සහ ගබඩා කිරීම හා අවසානයේ රසදිය ආශ්‍රිත ද්‍රව්‍ය ඇසුරුම් කිරීම සහ ලේබල් කිරීම, ආරක්ෂිතව ප්‍රවාහනය සඳහා දක්වා අවශ්‍ය තාක්ෂණික මාර්ගෝපදේශ සපයයි.

පුහුණුකරුවන් පුහුණු කිරීමේ (TOT) වැඩසටහන් තුනක් සහ කර්මාන්ත, සෞඛ්‍ය හා අධ්‍යාපන අංශ සඳහා පුහුණු වැඩසටහන් 17 ක් ඇතුළු පුහුණු වැඩසටහන් මාලාවක් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. රසදිය අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සඳහා පුහුණු මොඩියුල 06 කින් සමන්විත පුහුණු විෂය මාලාවක් සකස් කළ අතර ඉහත විෂය මාලාව මත පදනම්ව සියලුම පුහුණු වැඩසටහන් පවත්වන ලදී.

පුහුණු වැඩසටහන්වලට අමතරව රසදිය අඩංගු උපකරණ සහ නිෂ්පාදන ආරක්ෂිතව හැසිරවීම පිළිබඳ දැනුවත් කිරීම සඳහා දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් 25ක් පවත්වා ඇත.

2.2.8 එක්සත් ජාතීන්ගේ කාන්තාරකරණය වැළැක්වීමේ සම්මුතියේ අධීක්ෂණය හා වාර්තාකරණය වැඩිදියුණු කිරීමට යොමු කිරීම සඳහා පාර්ශවකාර ආයතන හා වෘත්තිකයන්ගේ ධාරිතා සංවර්ධනය සඳහා වූ ව්‍යාපෘතිය - ගෝලීය පරිසර පහසුකම - 7 -Umbrella IV

ගෝලීය පරිසර පහසුකම් වැඩසටහන(GEF) යටතේ ලැබුණු මෙම ව්‍යාපෘතිය මගින් භූමිය පදනම් කර ගනිමින් සකස් කරනු ලැබූ ජාතික දත්ත පද්ධතිය යාවත්කාලීන කිරීම සඳහා ජාතික මට්ටමේ ආයතන හා තාක්ෂණික ධාරිතාවය වර්ධනය කිරීම මෙන්ම භූමිය සම්බන්ධ ගැටළුවලට සම්බන්ධ රාජ්‍ය ආයතනවලට සහාය ලබා දීම හා පුහුණු වැඩසටහන් පැවැත්වීම හා තාක්ෂණික උපකරණ මිලදී ගැනීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

UNCCD ව්‍යාපෘතිය මගින් ශ්‍රී ලංකාවේ භූමි භායනය පිළිබඳව තත්ත්ව වාර්තාකරණය සඳහා අවශ්‍ය දත්ත රැස්කර, දත්ත පද්ධතියක් ස්ථාපිත

කිරීම මේ වන විට ආරම්භ කර ඇත. ඒ සඳහා අවශ්‍ය වන භූමි පරිහරණ දත්ත, භූමියේ ඇතිවන වෙනස්කම් පිළිබඳ තොරතුරු බෝග ව්‍යාප්ති කලාප හඳුනා ගැනීම හා ඒවා වර්ග කිරීමේ කටයුතු ඉඩම් පරිහරණ ප්‍රතිපත්ති සැලසුම් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් සිදුකරයි. එසේ ලබාගන්නා දත්ත හා තොරතුරු UNCCD වාර්තාකරණ ව්‍යාපෘතියේ අවශ්‍යතා සමඟ සම්මුඛ කිරීමේ අවශ්‍යතාවය මත දත්ත ගුණාත්මකභාවය ඉහළ නැංවීම සඳහා මෙම කාර්යයේ නියැලෙන නිලධාරීන් පුහුණු කිරීම අවශ්‍ය වී ඇත.

2.2.9 කෘෂිකර්ම, වනාන්තර හා වෙනත් ඉඩම් පරිහරණ ක්ෂේත්‍ර සඳහා විනිවිදභාවය වැඩිදියුණු කළ රාමුවක් සකස් කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය

කෘෂිකර්ම, වනාන්තර හා වෙනත් ඉඩම් පරිහරණ ක්ෂේත්‍රය සඳහා විනිවිදභාවය වැඩිදියුණු කළ රාමුවක් සකස් කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය සඳහා ගෝලීය පාරිසරික පහසුකමේ මූල්‍ය ප්‍රදානයක් යටතේ පරිසර අමාත්‍යාංශය විසින් එක්සත් ජාතීන්ගේ ආහාර හා කෘෂිකර්ම සංවිධානයේ සහයෝගයෙන් ක්‍රියාත්මක කරනු ලබයි.

පැරිස් ගිවිසුමෙහි 13 වන වගන්තිය අනුව පාර්ශව රාජ්‍යයන් විසින් දේශගුණ විපර්යාස සම්බන්ධයෙන් ගනු ලබන ක්‍රියාකාරකම් වල ප්‍රගතිය විනිවිදභාවයෙන් යුතුව වර්තා කිරීම සඳහා ඊට අදාළවන්නා වූ කෘෂිකර්ම, වනාන්තර හා වෙනත් ඉඩම් පරිහරණ ක්ෂේත්‍රයට අදාළ ආයතනවල ධාරිතා වර්ධනය, ජාතිකව නිර්ණය කළ දායකත්වයන්හි ප්‍රගතිය වාර්තාකරණයේදී හරිතාගාර වායු ඉන්වෙන්ට්‍රිය, හරිතාගාර වායු අවම කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ග හා දේශගුණ විපර්යාස අනුහුරු ක්‍රියාමාර්ගවල ප්‍රගතිය වාර්තාකරණය කිරීමේදී අවශ්‍ය දත්ත හා තොරතුරු මැනීම, සත්‍යාපනය හා වාර්තාකරණය සිදුකළ යුතුය.

ඒ සඳහා අදාළ ආයතනයන්හි තාක්ෂණික දැනුම වර්ධනය සඳහා පාර්ශවකරුවන් දැනුවත්කිරීම හා හරිතාගාර වායු ගණනය පිළිබඳ පුහුණු වැඩමුළු

ව්‍යාපෘතිය මගින් පවත්වන ලදී. එමෙන්ම විනිවිදභාවය වැඩිදියුණු කළ රාමුවක් (Enhanced Transparency Framework) සකස් කිරීම සඳහා දැනුවත් කිරීම කරන ලදී.

ජාතිකව නිර්ණය කළ දායකත්ව යටතේ ශ්‍රී ලංකාව ලබා දී ඇති දේශගුණ විපර්යාසවලට අනුහුරු කරවීමේදී ක්‍රියාකාරකම්වල ප්‍රගතිය වාර්තාකරණයේදී විනිවිදභාවය තහවුරු වන ලෙස දත්ත හා තොරතුරු එක්රැස් කිරීම සඳහා අදාළ ආයතන දැනුවත් කිරීම හා ප්‍රයෝගික පුහුණු වැඩසටහන් ගණනාවක්ම පවත්වන ලදී. තවද ප්‍රගතිය වාර්තාකරණයේදී මැනීම, වාර්තාකරණය හා සත්‍යාපනය කෙරෙහි අවධානය යොමුකර ඒ පිළිබඳ දත්ත පද්ධතියක් සකස් කිරීම සඳහා පාර්ශවකරුවන්ගේ සහභාගිත්වයෙන් යුතුව තාක්ෂණික කමිටුවක් ස්ථාපිත කරන ලදී. එම දත්ත පද්ධතිය සකස් කිරීමේ කටයුතු සිදුකරමින් පවතී. මේ සඳහා එම විෂය ක්ෂේත්‍රය පිළිබඳ පුළුල් දැනුමක් ඇති උපදේශකවරුන්ගේ සහභාගිත්වයෙන් යුතුව මෙම වැඩසටහන්/වැඩමුළු පවත්වන ලදී.

තවද, වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව මගින් වනාන්තර මැනීම හා වන යොමු මට්ටම අදාළව කටයුතු කර ගෙන යනු ඇත.

2.2.10 එක්සත් ජාතීන්ගේ කාන්තාරීකරණය වැළැක්වීමේ සම්මුතිය සඳහා ජාතික වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය

මෙම වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සඳහා ගෝලීය පාරිසරික පහසුකම යටතේ පවතින එක්සත් ජාතීන්ගේ කාන්තාරීකරණය වැළැක්වීමේ සම්මුතියට අදාළ ජාතික වාර්තාකරණ ව්‍යාපෘතිය මගින් ප්‍රතිපාදන සපයනු ලබයි. මෙම ව්‍යාපෘතිය මගින් එක්සත් ජාතීන්ගේ කාන්තාරීකරණය වැළැක්වීමේ සම්මුතියෙහි වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සඳහා ජාතික මට්ටමින් දත්ත හුවමාරු කිරීමට අවශ්‍ය පසුබිම සලසයි. මෙම කර්තව්‍ය සඳහා භූමිය ආශ්‍රිත දත්ත උත්පාදනය කරනු ලබන රාජ්‍ය මෙන්ම රාජ්‍ය නොවන පාර්ශව ආයතන රැසක් හඳුනාගෙන ඇත. මේ සඳහා පාංශු කාබනික කාබන් (Soil organic carbon data), භූමි ඵලදායිතාවය (Land productivity data) සහ භූමි වැස්ම (Land cover

data) යන කාණ්ඩ 03 යටතේ දත්ත එක්රැස් කිරීම සිදුකර ඇත.

එම දත්ත ආශ්‍රයෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ පාංශු කාබනික කාබන් දත්ත සිතියම්, භූමි ඵලදායිතා සිතියම් හා භූමි වැස්ම පිළිබඳව දත්ත සිතියම් සකස් කර ඇත. තවද, දත්ත අනුසාරයෙන් දත්ත පද්ධතියක් අමාත්‍යාංශයේ ස්ථාපනය කිරීම සිදුකර ඇත. සියලුම දත්ත වාර්තා එක්සත් ජාතීන්ගේ කාන්තාරීකරණය වැළැක්වීමේ සම්මුතිය වෙත වාර්තා කිරීම අවසන් කර ඇත.

2.3 අමාත්‍යාංශය යටතේ ඇති ආයතනවල ප්‍රගතිය

2.3.1 මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය

පරිසර දූෂණ පාලන ක්‍රියාකාරකම්

මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ පළාත් සහ දිස්ත්‍රික් කාර්යාල පාරිසරික ආරක්ෂණ බලපත්‍ර ක්‍රියා පටිපාටිය ක්‍රියාත්මක කිරීම මගින් ක්‍රියාත්මක කෙරේ.

පාරිසරික ආරක්ෂණ බලපත්‍ර කාණ්ඩය	මුළු කර්මාන්ත ගණන	නිකුත් කර ඇති පා.ආ.බ. සංඛ්‍යාව
“අ” කාණ්ඩය	882	668
“ආ” කාණ්ඩය	14,424	10,887
“ඇ” කාණ්ඩය	12,126	9,999

- ශ්‍රී ලංකා ආයෝජන මණ්ඩලයේ කර්මාන්ත 932 කට අදාළව පරිසර ආරක්ෂණ බලපත්‍ර ලබාදීම හා ආයෝජන මණ්ඩල කලාප 07 ක් සඳහා පාරිසරික ආරක්ෂණ බලපත්‍ර ලබා දී ඇත.
- පාරිසරික ආරක්ෂණ බලපත්‍රලාභී අනුකූලතා පසුපරීක්ෂණ කිරීම්, “අ” කාණ්ඩයේ කර්මාන්ත 417ක්ද, “ආ” කාණ්ඩයේ කර්මාන්ත 2,167ක්ද සහ “ඇ” කාණ්ඩයේ කර්මාන්ත 1,767ක් ද සිදු කරන ලදී.
- මධ්‍යම පරිමාණ කර්මාන්ත ස්ථානගත කිරීමේදී තාක්ෂණික උපදෙස් ලබා දීම සඳහා වූ විශේෂඥ කමිටුවේ රැස්වීම් 8ක් පවත්වා ඇති අතර, තාක්ෂණික මගපෙන්වීම් ලබා දීමෙන් ව්‍යාපෘති යෝජනා 31ක් ඇගයීමට ලක් කර අදාළ තාක්ෂණික මග පෙන්වීම් සිදු කර ඇත.
- ගලිබඩුසර් සේවා සපයන්නන්ගේ සේවය විධිමත් කිරීමේ අරමුණෙන් ගලිබඩුසර් සේවා සපයන්නන් 99 ක් ලියාපදිංචි කර ඇත.
- මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ රසායනාගාර 28 ක් සහ තාක්ෂණික උපදේශන සපයනු ලබන විශේෂඥයින් 55 ක් ලියාපදිංචි කරන ලද අතර ලියාපදිංචි රසායනාගාර සහ විශේෂඥයින් දැනුවත් කිරීම සඳහා දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් 2 ක් පවත්වන ලදී.
- මීට අමතරව, විමෝචන සහ පිටකිරීම් පාලනය

කිරීම සඳහා නව කර්මාන්ත ආයතන 663 ක් සඳහා පරිසර නිර්දේශ නිකුත් කරන ලදී. එමෙන්ම, කර්මාන්ත 890ක් සඳහා පාරිසරික නිර්දේශ නිකුත් කරන ලදී.

- දියවන්නා ඔයේ ඇල්ගී ව්‍යාප්තිය විමර්ශනය සහ අධීක්ෂණය කිරීම සඳහා පාර්ලිමේන්තු වැවේ ජල පෝෂක ප්‍රදේශයේ ස්ථානගත කර ඇති ලක්ෂ්‍යගත ප්‍රභවයන් 47ක් පසු විපරම් කරන ලද අතර, දියවන්නා ඔය ආශ්‍රිතව පිහිටි කර්මාන්ත හා රාජ්‍ය ආයතන දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් 02 ක් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී.

ජල තත්ත්ව පසුපරීක්ෂණ ක්‍රියාකාරකම්

මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ රසායනාගාර මගින් පහත සඳහන් ජල මූලාශ්‍ර නිරීක්ෂණය කරන ලදී.

රසායනාගාරය	ජල මූලාශ්‍රයේ නම	නිරීක්ෂණය කළ ස්ථාන ගණන
ප්‍රධාන රසායනාගාරය	කැලණි ගඟ	17
	මා ඔය	08
	බොල්ගොඩ වැව	06
	දියවන්නා ඔය	08
නැගෙනහිර පළාත් රසායනාගාරය	කන්තලේ වැව	05
	මහවැලි පහළ	08
උතුරු මැද පළාත් රසායනාගාරය	නුවර වැව	06
	නිස්ස වැව	04
ගම්පහ දිස්ත්‍රික් රසායනාගාරය	අත්තනගලු ඔය	06
සබරගමුව පළාත් රසායනාගාරය	කළු ගඟ	12
මධ්‍යම පළාත් රසායනාගාරය	ග්‍රෙගරි වැව	07
	නුවර වැව	05
	මහවැලි ඉහළ	08
ඌව පළාත් රසායනාගාරය	බදුලු ඔය	07
	කුඹුක්කන් ඔය	03
	මැණික් ගඟ	05
දකුණු පළාත් රසායනාගාරය	නිල්වලා ගඟ	08
වයඹ පළාත් රසායනාගාරය	කුරුණෑගල වැව	04
	වෙන්තරුව වැව	03
	මී ඔය	06
	දැල්ලු ඔය	08
	කලා ඔය	04

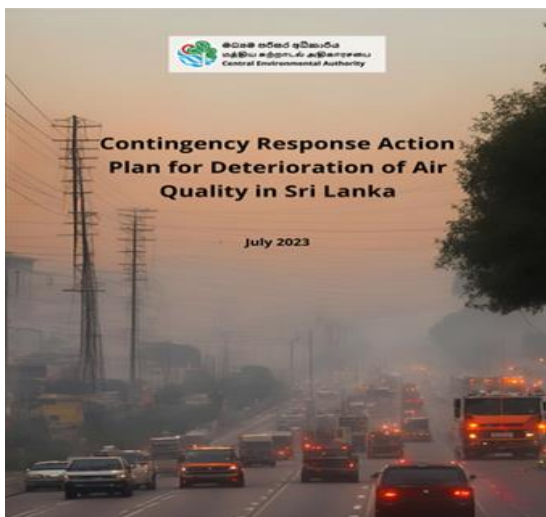
වායු සම්පත් කළමනාකරණ සහ පසු විපරම් ක්‍රියාකාරකම්

1. සංසරණ වායු තත්ත්ව අධීක්ෂණ වැඩසටහන

බත්තරමුල්ල සහ මහනුවර නගරයේ ස්ථාපිත කොට ඇති තත්කාලීන ස්වයංක්‍රීය වායුතත්ව අධීක්ෂණ මධ්‍යස්ථාන දෙක මගින් සංසරණ වායුගෝලයේ ඇති PM10 (මයික්‍රෝන 10 ට අඩු වායුගතික විෂ්කම්භය ඇති අංශු), PM2.5 (මයික්‍රෝන 2.5 ට අඩු වායුගතික විෂ්කම්භය අංශු), නයිට්‍රජන් ඩයොක්සයිඩ් (NO2), සල්ෆර් ඩයොක්සයිඩ් (SO2), කාබන් මොනොක්සයිඩ් (CO) සහ ඕසෝන් (O3) සහ කාලගුණික පරාමිතින් මිනුම් කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ වායු තත්වය කළමනාකරණය පිළිබඳව කටයුතු සිදු කරන පාර්ශ්වකාර රාජ්‍ය ආයතන වලද අනුග්‍රහයෙන් ජාතික වායු තත්ත්ව දර්ශකය (AQI-SL) සකස් කරන ලදී. ජාත්‍යන්තර ප්‍රමිතීන් මෙන්ම දේශීය රෙගුලාසි ද සැලකිල්ලට ගනිමින් පුළුල් වායු තත්ත්ව දර්ශකයක් ස්ථාපිත කිරීම මෙහි අරමුණ වේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ වායු ගුණාත්මක තත්වයේ හදිසි බිඳවැටීම් සිදුවන අවස්ථා සඳහා හදිසි ප්‍රතිචාර දැක්වීමේ ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම සකස් කරන ලදී. (CRAP-DAQ-SL).

2. අනුකූලතා පරීක්ෂා කිරීම සහ අනුකූලතා අධීක්ෂණ වාර්තා නිකුත් කිරීම

මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය විසින් පාරිසරික ආරක්ෂණ බලපත්‍ර ලබාදීමේ දී වාතයේ ගුණාත්මකභාවය සහ ශබ්ද මට්ටම් මැනීම සිදු කරනු ලබයි.

3. ගෘහස්ථ වායු තත්ත්ව වැඩිදියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය

සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය හා ඒකාබද්ධව කොළඹ, කළුතර, හම්බන්තොට සහ ගම්පහ යන දිස්ත්‍රික්ක වල දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් 04 ක් පවත්වන ලදී. මෙහිදී එකතු කරන ලද දත්ත විශ්ලේෂණය කර වාර්තාව ප්‍රකාශයට පත් කිරීම සඳහා කෙටුම්පත් කරන ලදී.

4. වායු තත්ත්ව කළමනාකරණය (Air Parif) පිළිබඳ ශ්‍රී ලාංකික නිලධාරීන්ගේ ධාරිතාව ශක්තිමත් කිරීම පිළිබඳ ව්‍යාපෘතිය 2023 සැප්තැම්බර් මාසයේදී ආරම්භ කරන ලද අතර 2025 සැප්තැම්බර් අවසන් කිරීමට බලාපොරොත්තු වේ.

පරිසර බලපෑම් ඇගයීම් ක්‍රියාකාරකම්

විස්තරය	ව්‍යාපෘති ගණන
පාරිසරික බලපෑම් ඇගයීම් (පා.බ.ඇ.) කාණ්ඩය යටතේ අනුමත ව්‍යාපෘති	01
අතිරේක පාරිසරික බලපෑම් ඇගයීම් (අ.පා.බ.ඇ.) කාණ්ඩය යටතේ අනුමත ව්‍යාපෘති	01
මූලික පාරිසරික පරීක්ෂණය (මූ.පා.ප) කාණ්ඩය යටතේ අනුමත ව්‍යාපෘති	691
අනුමත ව්‍යාපෘතීන්හි පා.බ.ඇ./ මූ.පා.ප පරිසර අනුමැතීන් හි විලංගු කාලය දීර්ඝ කිරීම්	03
නියෝජිත ආයතන මගින් පරිසර පා.බ.ඇ අනුමැතිය ලැබීමට යොමු කරන ලද ව්‍යාපෘති ගණන	19
පා.බ.ඇ./ මූ.පා.ප ක්‍රියාවලිය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා අනෙකුත් ව්‍යාපෘති අනුමත කිරීමේ නියෝජිත ආයතන වෙත අවශ්‍ය තාක්ෂණික සහයෝගය ලබාදීම්	28
පා.බ.ඇ ගැටළු සහ අනෙකුත් අදාළ ගැටළු විසඳීම	03
පා.බ.ඇ./ මූ.පා.ප අනුමත ව්‍යාපෘති පසු විපරම් කිරීම	28

අවසන් වාර්තා සකස් කරන ලද පාරිසරික බලපෑම් ඇගයීම් රෙගුලාසි පරිසර අමාත්‍යාංශය හරහා නීති කෙටුම්පත් දෙපාර්තමේන්තුවට ඉදිරිපත් කර ඇත.

උපාය මාර්ගික පාරිසරික ඇගයීම් ක්‍රියාකාරකම්

කොළඹ මහ නගර සභා ප්‍රදේශයේ තෝරාගත් ප්‍රදේශ සඳහා වැහි ජල අපවහන කළමනාකරණ සැලැස්ම ව්‍යාපෘතියේ උපාය මාර්ගික පාරිසරික ඇගයීම් ක්‍රියාත්මක කිරීමෙන් පසු බස්නාහිර පළාතේ සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ ප්‍රධාන සැලැස්ම සංශෝධනය කිරීමට නාගරික සංවර්ධන හා නිවාස අමාත්‍යාංශයට නිර්දේශ ලබා දෙන ලදී.

ස්වභාවික සම්පත් කළමනාකරණ ක්‍රියාකාරකම්

භාලිඇල ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයේ තේ වතු ආශ්‍රිතව හෙක්ටයාර 177ක ජල මූලාශ්‍ර රක්ෂිත ප්‍රමාණයෙන් 362ක් ද, ඒවායේ තිරසාර පැවැත්ම සහතික කිරීම සඳහා 11 වැනි පාරිසරික ආරක්ෂක ප්‍රදේශය ලෙස ප්‍රකාශයට පත් කරන ලදී.

මුතුරාජවෙල පාරිසරික ආරක්ෂක ප්‍රදේශයේ අවසර ලත් ක්‍රියාකාරකමක් ලෙස ඇතුළත් කරමින් මුතුරාජවෙල පාරිසරික ආරක්ෂක ප්‍රදේශයේ ගැසට් නිවේදනය 2023.11.17 දිනැති 2358/65 යන අතිවිශේෂ ගැසට් නිවේදනය මගින් සංශෝධනය කර ඇත. තවද පාරිසරික ආරක්ෂණ කළමනාකරණ කමිටු රැස්වීම් 22 ක් හා පාරිසරික ආරක්ෂණ ප්‍රදේශ පසුපරම් 36 ක් සිදු කර ඇත.

ලෝක තෙත්බිම් දින ජාතික වැඩසටහනට සමගාමීව "තෙත්බිම් ප්‍රතිසංස්කරණයට කාලයයි" යන තේමාව යටතේ පාසල් දරුවන් සහ සාමාන්‍ය ජනතාව දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් පවත්වන ලදී. තවද, තෙත්බිම් සංරක්ෂණය පිළිබඳ ධනාත්මක ආකල්ප වර්ධනය කිරීමේ අරමුණින් ඡායාරූප තරඟයක් සහ “තෙත් බිම් වෙත මිනිත්තුවක්” වීඩියෝ තරඟයක් පවත්වන ලදී.

අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ ක්‍රියාකාරකම්

උතුරු පළාත් කාර්යාලය මගින් විද්‍යුත් අපද්‍රව්‍ය එක්රැස් කිරීමේ වැඩසටහනක් සංවිධානය කරන ලද අතර එකතු කරන ලද මුළු විද්‍යුත් අපද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණය ටොන් 5කි. සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ ක්‍රියාකාරකම් යටතේ 2023 වර්ෂයේදී නැව්වලින් උපද්‍රව්‍යාර් නොවන/දූෂ්‍ය නොවන ප්‍රතිවක්‍රීකරණය කළ හැකි අපද්‍රව්‍ය එකතු කරන්නන් සඳහා පාරිසරික නිර්දේශ 22ක් නිකුත් කර ඇති අතර ඉන් පාරිසරික නිර්දේශ 17ක් 2024 වර්ෂය සඳහා අලුත් කර ඇත.

උපද්‍රව්‍යාර් අපද්‍රව්‍ය රෙගුලාසි ක්‍රියාත්මක කිරීම

සම්මුතිය/ බලපත්‍ර වර්ගය	සංඛ්‍යාව
උපද්‍රව්‍යාර් අපද්‍රව්‍ය රෙගුලාසි ක්‍රියාත්මක කිරීම	
උපලේඛන ගත අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ බලපත්‍ර නිකුත් කිරීම	581
බාසල් සම්මුතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම	
පැවැත්වූ “බාසල්” තාක්ෂණික ඇගයීම් කමිටු රැස්වීම් ගණන	05
අපද්‍රව්‍ය (අමුද්‍රව්‍ය) ආනයනය කිරීම සඳහා ලබා දී ඇති ආනයන අනුමැතීන් ගණන	54
ආනයන නිෂ්කාශන අනුමැතීන්	477
නිකුත් කළ අපනයන කැමැත්ත ගණන	115
දේශසීමා හරහා ප්‍රවාහනයට අනුමැතීන්	40
නිකුත් කරන ලද ප්‍රතිනැව්ගත කිරීම් ගණන	20
රොටර්ඩැම් සම්මුතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම	
කාර්මික රසායනික ද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සඳහා වූ තාක්ෂණික උපදේශක කමිටු (TACMIC)	02
රසායනික ද්‍රව්‍ය ආනයනය සඳහා අනුමැතීන්	329
ඇස්බැස්ට්ස් ආනයනය සඳහා ආනයන අනුමැතීන්	79

නීති සහ රෙගුලාසි බලාත්මක කිරීම

2023 ඔක්තෝබර් 1 වන දින සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි පහත සඳහන් ප්ලාස්ටික් නිෂ්පාදන භාවිතය තහනම් කිරීම සම්බන්ධ රෙගුලාසි ඇතුළත් අංක 2341/30 දරණ ගැසට් පත්‍රය 2023.07.19 දින ප්‍රකාශයට පත් කරන ලදී. ඒ අනුව වරක් භාවිතයෙන් ඉවතලන බීම බට සහ කලතන , වරක් භාවිතයෙන් ඉවතලන ප්ලාස්ටික් ආහාර ඇසුරුම් ,ප්ලාස්ටික් මල්මාලා, ප්ලාස්ටික් ඉදි ආපේ වට්ටි තහනම් කරන ලදී.

PET ප්‍රතිවක්‍රීකරණය ප්‍රවර්ධනය කිරීම සහ PET ජල බෝතල් මඟින් වන අපද්‍රව්‍ය උත්පාදනය අවම කිරීම සඳහා, 2023 ඔක්තෝබර් 1 වන දින සිට වර්ණ ගැන්වූ පොලිඑතිලීන් ටෙරෙෆ්තලේට් (PET) වලින් බෝතල් නිෂ්පාදනය කිරීම , පොලිවයිනයිල් ක්ලෝරයිඩ් (PVC) භාවිතය, බෝතල් සඳහා අමතර මුද්‍රාවක වශයෙන් පොලිතින් හෝ වෙනත් යම් දිරාපත් නොවන ද්‍රව්‍යක් භාවිත කිරීම තහනම් කරන ලදී.

ග්‍රීන්පාර්ක් ඒකාබද්ධ කසල කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය මගින් 2023 වර්ෂයේදී කසල කි.ග්‍රෑ. 2733120 ක ප්‍රමාණයක් කළමනාකරණය කර ඇත. සන අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ අංශය තුළ වඩා හොඳ රාජ්‍ය සේවාවක් ලබා දීම සඳහා USAID සමග එක්ව පළාත් පාලන ආයතන සඳහා ශ්‍රේණිගත කිරීමේ ක්‍රමවේදය සඳහා ඇගයීම් නිර්ණායක සකස් කරන ලදී.

විමර්ශන කටයුතුවල ප්‍රගතිය

අපද්‍රව්‍ය අවම කිරීම සහ නිසි ලෙස බැහැර කිරීම පිළිබඳ රෙගුලාසි ක්‍රියාත්මක කිරීම සම්බන්ධයෙන් 2023 වර්ෂය තුළ මුළු වැටලීම් 7,236 ක් සිදු කර වැටලීම් හි ප්‍රගතිය 81% ක් ලඟා කරගෙන ඇති අතර, රෙගුලාසි උල්ලංඝනය කිරීම් 122 ක් අනාවරණය විය.

රෙගුලාසි පිළිබඳ දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන්

ශ්‍රී ලංකා පොලිසියේ සහ සාගර විශ්වවිද්‍යාලයේ සිසුන්ගේ සහයෝගය ඇතිව කොළඹ කොටුව සහ පිටකොටුව ප්‍රදේශයේ ප්ලාස්ටික් නිසි ලෙස කළමනාකරණය කිරීම සඳහා පවතින නීති රීති පිළිබඳව වෙළෙඳසැල් හිමියන් සහ ජනතාව දැනුවත් කරන ලදී.

ජාතික පරිසර පනත යටතේ නිකුත් කරන ලද අංක 2034/36 දරන ගැසට් නිවේදනය පිළිබඳ මහජනතාව දැනුවත් කිරීම පිළිබඳ සමීක්ෂණයක් සිදු කරන ලදී.

පාරිසරික ප්‍රවර්ධන ක්‍රියාකාරකම්

2023 වර්ෂය තුළ ප්ලාස්ටික් නිසා සිදුවන පරිසර දූෂණය පිළිබඳ ඇතුළත් පෝස්ටර් 7,450ක්, පත්‍රිකා 20,548ක්, සොබාකෙන සඟරා 225ක්, පුවත් පත්‍රිකා 3,426ක් සහ පොත් පිංව 2,496ක් ජනතාව අතර බෙදා හැර ඇත.

මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ පළාත් කාර්යාල හා එක්ව පාසල් ළමුන් සහ අනෙකුත් ඉලක්ක කණ්ඩායම් සඳහා අත්තිඩිය, කුණ්ඩසාලේ, රුමස්සල සහ රන්දෙණිය-කෑගල්ල ස්වභාවික ක්ෂේත්‍ර මධ්‍යස්ථානවල අධ්‍යාපනික වැඩසටහන් 59ක් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී.

දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන්

- 2023 වසර තුළ දී විශ්වවිද්‍යාල 4ක් සඳහා අධ්‍යාපනික වැඩසටහන් 6ක් පවත්වන ලදී.
- ලෝක ඕසෝන් දිනය සඳහා එක් දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහනක් සහ ලෝක පිරිසිදු කිරීමේ දිනය සඳහා වැඩසටහන් 3 ක් පවත්වන ලදී.
- සංස්කෘතික උත්සව වලදී අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම සම්බන්ධව මහජනතාව දැනුවත් කිරීම සඳහා පත්‍රිකා බෙදා හැරීම සහ පිරිසිදු කිරීමේ වැඩසටහන් පැවැත්වීම වැනි ප්‍රජා සහභාගීත්ව වැඩසටහන් පවත්වන ලදී.
- 2023 ලෝක පරිසර දින "ප්ලාස්ටික් දූෂණය පරදවමු" යන තේමාව යටතේ දිස්ත්‍රික්ක 25ම ආවරණය වන පරිදි දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් පැවැත්වීම.
- රාජ්‍ය සහ රාජ්‍ය නොවන ආයතන දිරිමත් කිරීම සඳහා 2021/2022 ජනාධිපති පරිසර සම්මාන සාර්ථකව පවත්වන ලදී.
- සොබාකෙන' ගුවන් විදුලි වැඩසටහන් 9 ක් ශ්‍රී ලංකා ගුවන් විදුලි නාලිකාවේ විකාශනය කරන ලදී.
- 2023 වර්ෂයේදී එක් පරිසර පුවත් පත්‍රිකාවක් (පිටපත් 5,000) සහ සොබාකෙන සඟරාවක් (පිටපත් 1,000) ප්‍රකාශයට පත් කරන ලදී.
- ලෝක තෙත් බිම් දිනය සැමරීම සඳහා මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ පළාත් සහ දිස්ත්‍රික් නිලධාරීන් විසින් දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන්, නිරීක්ෂණ වාරිකා, ශ්‍රමදාන වැඩසටහන් සහ දිස්ත්‍රික්කවල පිහිටි තෙත්බිම් ආශ්‍රිත රුක් රෝපණ වැඩසටහන් ඇතුළු වැඩසටහන් 23 ක් පවත්වන ලදී.
- ජාත්‍යන්තර ජෛව විවිධත්ව දිනය සමරමින් ජෛව විවිධත්වය ගොඩනැගීම තේමාව යටතේ වැඩසටහන් 9ක් පවත්වන ලදී.
- සියලුම පාර්ශ්වකරුවන් හා එක්ව බිල්පත් පුවරු සහ ගබඩා පාලනය පිළිබඳ නියාමනය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා මාර්ගෝපදේශ මාලාවක් සකස් කරන ලදී.

රුක් රෝපණ වැඩසටහන්

- මධ්‍යම අධිවේගී මාර්ගයේ මීරිගම අන්තර් හුවමාරුව, සහ කොළඹ - කටුනායක අධිවේගී මාර්ගය, පැලිගොඩ යන ස්ථානවල රුක් රෝපණ වැඩසටහන් පවත්වන ලදී.
- කඳුකර දිනය සැමරීම සඳහා රුක් රෝපණ වැඩසටහනක් දෙල්ගස්ලන්ද, කුණ්ඩසාලේ දී පවත්වන ලදී.
- COP 28 වැඩසටහන යටතේ නෙල්ලි පැළ සිටුවීමේ වැඩසටහන් 4ක් පවත්වන ලදී.

පුහුණු වැඩසටහන් යටතේ ගුරු පුහුණු වැඩසටහන් නවයක් පවත්වන ලද අතර, පළාත් නවයක් ආවරණය කරමින් ගුරුවරුන් 612 දෙනෙකු පුහුණු කරන ලදී.

දිස්ත්‍රික්ක 25ක් තුළ නායකත්ව පුහුණු වැඩසටහන් 25ක් පවත්වන ලද අතර පරිසර නියමු නායකයින් 1,930ක් පුහුණු කරන ලදී.

යෞවන සමාජ වැඩසටහන් අටක් පවත්වන ලද අතර දිස්ත්‍රික්ක අටක් ආවරණය වන පරිදි සිසුන් 527 දෙනෙකු පුහුණු කරන ලදී.

දිස්ත්‍රික්ක 23ක් සම්බන්ධීකරණය කරමින් එක් ඉලෙක්ට්‍රොනික පුවත් පත්‍රිකාවක් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලදී.

ජනාධිපති පදක්කම් ප්‍රදානෝත්සවය

පරිසර නියමු වැඩසටහනේ ප්‍රධාන අංගයක් ලෙස ජනාධිපති පදක්කම් ප්‍රදානෝත්සවය 2023 මැයි 11 වන දින පවත්වන ලද අතර පදක්කම්ලාභීන්ට තිළිණ පිරිනැමිණි.

16 වැනි පරිසර නියමු ජාතික කඳවුර 2023 දෙසැම්බර් මස 20 වන දින සිට 23 වන දින දක්වා

මහරගම ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනයේදී පැවැත්විණි.

හරිත නායක වැඩසටහන සඳහා ජාතික අධ්‍යාපන විද්‍යාපීඨ 19 ක ආචාර්යවරුන් සඳහා පුහුණු වැඩසටහන් 03 පවත්වන ලදී.

හත්තාන පරිසර ආරක්ෂණ ප්‍රදේශයේ පාරිසරික පද්ධති සේවා පිළිබඳ අධ්‍යයනය 2023 වසරේදී නිමා කරන ලදී.

මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය විසින් පැමිණිලි හැසිරවීම

2023 වර්ෂයේදී මෙම අධිකාරිය වෙත ලැබුණු පැමිණිලි 2,962 න් ක්ෂණික ඇමතුම් සේවාව හරහා පැමිණිලි 2,017 ක් ලැබී ඇත. ලැබුණු පැමිණිලි වලින් පැමිණිලි 334 ක් පොලිස් ඒකකය වෙත යොමු කරන ලද අතර ඒවා විමර්ශනය කර පසු විපරම් කටයුතු සිදු කරන ලදී.

නීති, නියෝග සහ රෙගුලාසි බලාත්මක කිරීමේ ප්‍රගතිය

ජාතික පාරිසරික පනත සංශෝධනයට අවශ්‍ය කටයුතු කිරීම

- අංක 2335/21 හා 2023.06.09 දිනැති ගැසට් පත්‍රය (හාලි ඇල ජල මූලාශ්‍රය පාරිසරික ආරක්ෂණ ප්‍රදේශයක් ලෙස ප්‍රකාශයට පත් කිරීම)
- අංක 2338/29 හා 2023.06.27 දිනැති ගැසට් පත්‍රය (2021/01/21 දිනැති අංක 2211/51 ගැසට් පත්‍රය සංශෝධනය)
- අංක 2341/30 හා 2023.07.19 දිනැති ගැසට් පත්‍රය (තනි භාවිත ජලාස්ථික් තහනම් කිරීමේ රෙගුලාසි)
- අංක 2353/55 හා 2023.10.12 දිනැති ගැසට් පත්‍රය (PET ජල බෝතල් සම්බන්ධ රෙගුලාසි)
- අංක 2358/65 හා 2023.11.17 දිනැති ගැසට් පත්‍රය (මුතුරාජවෙල පාරිසරික ආරක්ෂණ ප්‍රදේශය ගැසට් පත්‍රය සංශෝධනය)

2.3.2 භූ විද්‍යා සමීක්ෂණ හා පතල් කාර්යාංශය

භූ විද්‍යා අංශයෙහි ප්‍රගතිය කාණ්ඩ 4 ක් යටතේ විස්තර කරනු ලැබේ.

1. භූ විද්‍යා සමීක්ෂණ හා පතල් කාර්යාංශයේ ප්‍රතිපාදන වලින් මූල්‍ය සම්පාදනය කරනු ලබන ක්‍රියාකාරී සැලසුම් කටයුතු
2. සේවාදායකයාට ප්‍රතිචාර දක්වන ව්‍යාපෘති සහ ඛනිජ සාම්පල අපනයන
3. කෙටි ක්ෂේත්‍ර සංචාර, රැස්වීම්, පුහුණු වැඩසටහන් සහ ප්‍රකාශන පළකිරීම ඇතුළත් අනෙකුත් කටයුතු
4. පාෂාණ විද්‍යාගාර සහ රසායනාගාර සේවාවන්

ක්‍රියාකාරී සැලසුම් කටයුතු (භූ විද්‍යා සමීක්ෂණ හා පතල් කාර්යාංශයෙහි ප්‍රතිපාදන)

2023 වර්ෂය සඳහා භූ විද්‍යා අංශයෙහි ක්‍රියාකාරී සැලසුම් කටයුතු ප්‍රධාන ක්‍රියාකාරී ක්ෂේත්‍ර තුනක් යටතේ ක්‍රියාත්මක කරන ලදී.

1. වන ප්‍රධාන ක්‍රියාකාරී ක්ෂේත්‍රය: සිතියම්ගත කිරීම, භූ විද්‍යාත්මක තොරතුරු සකස් කිරීම (භූ විද්‍යා දත්ත) සහ දත්ත බෙදා හැරීම.
2. වන ප්‍රධාන ක්‍රියාකාරී ක්ෂේත්‍රය : ඛනිජ සමීක්ෂණ, භූ භෞතික සමීක්ෂණ සහ සම්පත් තක්සේරුව
3. වන ප්‍රධාන ක්‍රියාකාරී ක්ෂේත්‍රය : පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන පාරිච්ඡේද ගුණාංග සහ භූ කම්පන ක්‍රියාකාරකම් අධීක්ෂණය

1 වන ප්‍රධාන භූවිද්‍යා ක්ෂේත්‍රය: : සිතියම්ගත කිරීම, භූ විද්‍යාත්මක තොරතුරු ජනනය කිරීම (භූ දත්ත) සහ දත්ත බෙදා හැරීම

(අ) භූ සංචාරක සිතියම යාවත්කාලීන කිරීම

2004 දී ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද භූ සංචාරක සිතියම, භූ විද්‍යාත්මක, භූ රූප විද්‍යාත්මක හෝ භූ පුරාවිද්‍යාත්මක ස්ථාන නැරඹීමට උනන්දුවක් දක්වන දේශීය හා විදේශීය සංචාරකයින්ගෙන් ඉහළ ඉල්ලුමක් පවතී. 2023 දී වැඩිදියුණු කළ රූප සටහන් සමඟින් පෙර අනුවාදයේ ඇතුළත් නොවූ අමතර ස්ථාන ඇතුළුව සිතියම යාවත්කාලීන

කිරීමට සැලසුම් කරන ලදී. යාවත්කාලීන කළ සිතියම සම්පාදනය කිරීම වසර අවසානය වන විට සාර්ථකව නිම කරන ලදී.

(ආ) 1:50,000 වාතුර්ථීක සිතියම්කරණය

මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ කල්පිටිය (අංක 29) සහ විල්පත්තුව (අංක 24) යන වාතුර්ථීක සිතියම් නිම කරන ලදී.

(ඇ) 1:50,000 පාංශු භූ රසායනික සිතියම්කරණය

මෙම ව්‍යාපෘතිය පත්‍ර අංක 06 - වවුනියාව-ත්‍රිකුණාමලයේ භූ රසායනික සිතියම 1:50,000 පරිමාණයෙන් නිම කර ඇති අතර, දැනට මුද්‍රණය කරමින් පවතී.

භූ රසායනික සිතියම සකස් කිරීම සඳහා රසායනික විශ්ලේෂණ සිදු කිරීම

භූ රසායනික සිතියම්කරණ වැඩසටහන යටතේ පස් සාම්පල විශ්ලේෂණ කටයුතු සහ දත්ත සම්පාදනය කිරීම 1:50,000 පරිමාණයෙන් භූ රසායනික සිතියම සඳහා සකස් කිරීම සඳහා පත්‍ර අංක 19 - අලුත්ගම-ගාල්ල සඳහා අවසන් කර ඇත.

කතිරවෙලි- කල්කුඩා සඳහා 1:50,000 පරිමාණයෙන් කතිරවෙලි, වාකනේරි, සහ කල්කුඩා යන ප්‍රදේශවලින් එක්රැස් කරන ලද පස් සාම්පල මූලික නියැදි සකස් කිරීම සහ ජීරණය කිරීම අවසන් කර ඇත.

සවිස්තරාත්මක භූ රසායනික සමීක්ෂණ - අවිස්සාවෙල්ල:

අවිස්සාවෙල්ල කර්මාන්ත කලාපය සහ ඒ ආශ්‍රිත ප්‍රදේශයේ ජල සාම්පල 17 ක් සහ පස් සාම්පල 368 ක් ලබාගෙන ඇත.

(ඈ) "වාර්ෂික ඛනිජ වාර්තාව- 2023"

2023 වාර්ෂික ඛනිජ වාර්තාව සඳහා දත්ත විශ්ලේෂණය සිදු වෙමින් පවතී.

(ඉ) පළාත් ඛනිජ සිතියම්

නැගෙනහිර පළාත් ඛනිජ සිතියම් සම්පාදනය අවසන් කර 2023 වසර අවසන් වන විට කර්තෘ මණ්ඩලය වෙත ඉදිරිපත් කරන ලදී. වයඹ පළාත සඳහා පළාත් ඛනිජ සිතියම සම්පාදනය කිරීමේ කටයුතු හා ක්ෂේත්‍ර කටයුතු නිම කිරීමෙන් පසු සිදු වෙමින් පවතී.

2. ඛනිජ සමීක්ෂණ, භූ භෞතික සමීක්ෂණ සහ සම්පත් තක්සේරුව

(අ) මිනිරන්, තිරුවානා සහ හුණුගල්

මිනිරන් සමීක්ෂණ සඳහා නොගැඹුරු මිනිරන් ඉලක්ක සඳහා ඒකාබද්ධ සමීක්ෂණ ක්‍රමයක් සකස් කරන ලද අතර, මිනිරන් ගවේෂණයට බාධාවක් වන ඉඩම් අයිතිය පිළිබඳ ගැටලු විසඳීමට සහ ඉඩම් හිමියන්ගේ අයිතිවාසිකම් සුරක්ෂිත කිරීමට නව රෙගුලාසි හඳුන්වා දෙන ලදී. තිරුවානා අපනයනයට අවසර දෙන අතරම දේශීය අගය එකතු කිරීමට ඉඩ සලසමින් අමු සහ ග්‍රිට් වල ධමනි තිරුවානා සඳහා ඇති ඉල්ලුම විසඳීම සඳහා සම්මතයන් සකස් කරන ලදී. පෝට්ලන්ඩ් සිමෙන්ති නිෂ්පාදනය සඳහා අමුද්‍රව්‍ය ලෙස විභව පතල් සංවර්ධනය සඳහා මන්නාරම දිස්ත්‍රික්කයේ හුණුගල් ඇතිවීම පිළිබඳ සමීක්ෂණ අධ්‍යක්ෂක මණ්ඩලය විසින් සම්පූර්ණ කරන ලදී.

3. පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන පෘථිවි ගුණාංග සහ භූ කම්පන ක්‍රියාකාරකම් අධීක්ෂණය

2012 වසරේ සිට GSMB විසින් එකතු කරන ලද දත්ත ඇතුළත් යාවත්කාලීන සිතියමක් සාර්ථකව නිම කරන ලදී.

2. සේවාදායකයාට ප්‍රතිචාර දක්වන ව්‍යාපෘති සහ ඛනිජ සාම්පල අපනයන

2023 වර්ෂයේ ව්‍යාපෘති / ක්ෂේත්‍ර 05 ක් යටතේ ඛනිජ සාම්පල අපනයන සිදු කර ඇත.

3. කෙටි ක්ෂේත්‍ර සංචාර, රැස්වීම්, පුහුණු වැඩසටහන් සහ ප්‍රකාශන පළකිරීම ඇතුළත් අනෙකුත් කටයුතු

2023 වර්ෂයට අදාලව කෙටි ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ 21 සිදු කර ඇත.

වැඩමුළු, සම්මන්ත්‍රණ, දැනුවත් කිරීමේ සහ පුහුණු වැඩසටහන්

- ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලයේ සිසුන් සඳහා 2023

භූ කම්පන නිරීක්ෂණ මධ්‍යස්ථානයේදී එක්දින පුහුණු වැඩමුළුවක් පවත්වන ලදී.

- ශ්‍රී ලංකාවේ ආපදා අවදානම් කළමනාකරණය සහ භූමිකම්පා අවදානම් සහ අධීක්ෂණ යාන්ත්‍රණ පිළිබඳ අධ්‍යාපනික වැඩමුළු වැඩසටහන් පවත්වන ලදී.
- 2023 දෙසැම්බර් 4 සිට 8 දක්වා ඔස්ට්‍රියාවේ, TeST මධ්‍යස්ථානය, Seibersdorf, ඒකාබද්ධ IMS සහ ජාත්‍යන්තර ත්වරණමාන යෙදවුම් (IDA) ස්ථාන වල තරංග ආකෘති ස්ථාන ක්‍රියාකරුවන් සඳහා තාක්ෂණික පුහුණුව පවත්වන ලදී.
- 2023 වර්ෂයේදී වැඩමුළු හා පුහුණු වැඩසටහන් 07 ක් විවිධ පාර්ශවයන් සමඟ සංවිධානය කර ඇත.

4. පාෂාණ සහ රසායනික රසායනාගාර විශ්ලේෂණය

- බාහිර සේවාදායකයින් සඳහා සිදු කරන ලද රසායනික විශ්ලේෂණය

හුණුගල්, තිරුවානා, ඩොලමයිට්, මිනිරන්, ෆෙල්ඩ්ස්පාථ්, පස, වැලි, සිමෙන්ති, මයිකා, ඛනිජ වැලි, මැටි, ජලය, දිරවන ලද පාෂාණ, ලෝහ වැනි විවිධ ද්‍රව්‍යවලින් සමන්විත සාම්පල 542 ක් සැකසීමට විශ්ලේෂණ රසායනාගාරය බාහිර සේවාදායකයින් සඳහා රසායනික විශ්ලේෂණයන් සිදු කරන ලදී.

- පාෂාණ විද්‍යාගාරය

2023 වර්ෂයේදී පාෂාණ, වැලි, පස් සහ ඛනිජ වැලි ඇතුළු සාම්පල 1000ක් සාර්ථකව විශ්ලේෂණය කරන ලදී.

- මහේස්ත්‍රාත් අධිකරණය, ශ්‍රී ලංකා රේගු සහ අනෙකුත් රජයේ ආයතන සඳහා සිදු කරන ලද විශ්ලේෂණ

2023 වර්ෂයේදී මහේස්ත්‍රාත් අධිකරණය හා පොලිස් ස්ථාන සම්බන්ධ කරගනිමින් විශ්ලේෂණ 13ක් සිදුකර ඇත.

කැණීම් අංශය කාර්ය සාධන සාරාංශය

	වාර්ෂික අරමුණු හා වෙන්කිරීම්		සාක්ෂාත් කර ඇති භෞතික හා මූල්‍ය ඉලක්ක		ප්‍රගතිය (%)	
	භෞතික ඉලක්ක	මූල්‍ය ඉලක්ක (රු. මි.)	ලභාකර ලත් භෞතික ඉලක්ක	ලභාකර ලත් මූල්‍ය ඉලක්ක (රු. මි.)	භෞතික	මූල්‍ය
බලපත්‍ර නිකුත් කිරීම						
ගවේෂණ බලපත්‍ර	50	75	18	58.40	36.00	77.87
කාර්මික කැණීම් බලපත්‍ර A	85	8.5	77	10.27	90.59	120.82
කාර්මික කැණීම් බලපත්‍ර B	125	5.63	62	3.19	49.60	56.75
කාර්මික කැණීම් බලපත්‍ර C	1900	19	1380	14.83	72.63	78.07
කාර්මික කැණීම් බලපත්‍ර D	500	2.5	461	2.37	92.20	95.03
ශිල්පීය කැණීම් බලපත්‍ර A	1200	6	884	4.39	73.67	73.25
ශිල්පීය කැණීම් බලපත්‍ර B	1600	3.2	1349	2.72	84.31	84.89
වෙළෙඳ බලපත්‍ර A	10	0.15	27	0.42	270	280
වෙළෙඳ බලපත්‍ර B	3000	24	3537	26.53	117.90	110.54
වෙළෙඳ බලපත්‍ර C	1	0.002	-		-	0
ප්‍රවාහන බලපත්‍ර	1333000	333.25	708077	166.62	53.12	49.99
අපනයන බලපත්‍ර	700	5.25	515	3.86	73.57	73.57
රාජ්‍ය භාගය	-	5826	-	4278.25	-	73.43
ක්ෂේත්‍ර පරීක්ෂණ ගාස්තු	-	418	-	205	-	49.04
පැවැත්වූ පරීක්ෂණ පිපිරුම් (සංඛ්‍යාව.)	245	14.4	126	8.07	51.43	56.04

විශේෂ වූ ඉංජිනේරු සේවා

ක්‍රියාකාරකම	ඇස්තමේන්තුගත ඉලක්ක (සංඛ්‍යාව.)	සපුරාගත් ඉලක්ක (සංඛ්‍යාව.)	ප්‍රගතිය (%)
IML/A සහ IML/B කළුගල් ව්‍යාපෘති සඳහා ඇගයීම්	145	87	60

පතල් ව්‍යාපෘති සමීක්ෂණය

ක්‍රියාකාරකම	ඇස්තමේන්තුගත ඉලක්ක (සංඛ්‍යාව.)	සපුරාගත් ඉලක්ක (සංඛ්‍යාව.)	ප්‍රගතිය (%)
කළුගල් වල ඇති ඛනිජයේ ප්‍රමාණාත්මක තක්සේරුව	50	13	26

මූල්‍ය කාර්ය සාධනය - 2023 වර්ෂය

	විස්තරය	2023 වර්ෂයෙහි ඉලක්කගත ආදායම (රු. මිලියන)	2023.12.31 දිනට ප්‍රගතිය (රු. මිලියන)	වාර්ෂික ප්‍රගතිය %
1	රාජ්‍ය භාග ආදායම	5,846	4,002	68
2	බලපත්‍ර ආදායම	482	288	60
3	පරීක්ෂා කිරීම් වලින් ලද ආදායම	418	209	50
4	ව්‍යාපෘති සහ විද්‍යාගාර සේවා	23	35	153
5	වෙනත්	720	933	130
	මුළු එකතුව	7,489	5,467	73

2.3.3 සීමාසහිත ජී එස් එම් බී ටෙක්නිකල් සර්විසස් (පුද්) සමාගම

1. කැණීම් අංශයේ ව්‍යාපෘති
  - පිපිරුම් අධීක්ෂණ ව්‍යාපෘති
  - ගොඩනැගිලි ව්‍යුහාත්මක සමීක්ෂණ
  - GPS සමීක්ෂණ
  - ශබ්ද මට්ටම මැනීම සහ පාලන සැලැස්ම
  - දූලි අධීක්ෂණ වාර්තා
  - භූ කම්පණ නිරීක්ෂණ
  - ආර්ථික ශක්‍යතා වාර්තා
  - තාක්ෂණික නිලධාරී සේවාවන්
  - කැණීම් ක්ෂේත්‍රයේ ව්‍යාපෘති යෝජනා වාර්තා
2. භූ විද්‍යා අංශයේ ව්‍යාපෘති
  - භූ විද්‍යාත්මක සිතියම් ගත කිරීම
  - භූ භෞතික විද්‍යාත්මක සමීක්ෂණ
  - භූ තාක්ෂණික සමීක්ෂණ
  - බණිජ ගවේෂණ ව්‍යාපෘති
  - බණිජ නිධි ප්‍රමාණ සමීක්ෂණ
3. වැලි කැණීමේ ව්‍යාපෘති
  - මනම්පිටිය
4. වැලි තොග අංගන
  - නව නගරය
  - යක්කල වැලි තොග අංගනය
  - හිඟුරක්ගොඩ
  - මින්නේරිය
  - මැදිරිගිරිය
  - හඹරණ
  - කෑගල්ල
  - අඹතලේ

ජී එස් එම් බී ටෙක්නිකල් සර්විසස් (පුද්) සමාගමේ 2023.01.01 සිට 2023.12.31 දක්වා ප්‍රගතිය

සංරචකය	අයිතමය	ප්‍රධාන ක්‍රියාකාරකම	ඉලක්කය 2023 රු. මිලියන	මූල්‍යමය	2023.01.01 සිට 2023.12.31 දක්වා අයවැයගත මුදල	2023.01.01 සිට 2023.12.31 දක්වා ලභා කර ගත් මුදල	%
වැලි කැණීම් ව්‍යාපෘති	1.1	මනම්පිටිය	1131.01	මු	1131.01	1,046.40	93%
වැලි විකිණුම් මධ්‍යස්ථාන	1.2	නව නගරය	9.74	මු	9.74	9.17	94%
	1.3	හිඟුරක්ගොඩ	1.75	මු	1.75	1.77	101%
	1.4	මැදිරිගිරිය	2.20	මු	2.20	2.23	101%
	1.5	මින්නේරිය	1.60	මු	1.60	1.62	101%
	1.6	යක්කල	5.61	මු	5.61	5.12	91%
	1.7	හඹරණ	3.25	මු	3.25	3.29	101%
	1.8	කෑගල්ල	0.46	මු	0.46	0.38	84%
	1.9	අඹතලේ	3.69	මු	3.69	3.74	101%
භූ විද්‍යා අංශය	1.10	භූ විද්‍යා ව්‍යාපෘති	11.49	මු	11.49	11.02	96%
කැණීම් අංශය	1.11	කැණීම් ව්‍යාපෘති	51.11	මු	51.11	51.77	101%
වෙනත් ආදායම්	1.12	ස්ථීර තැන්පතු පොලී ආදායම	70.52	මු	70.52	74.16	105%
	1.13	වෙනත් ආදායම්	20.10	මු	20.10	14.87	74%
එකතුව			1312.53		1312.53	1,225.54	93%

2.3.4 ශ්‍රී ලංකා දේශගුණ අරමුදල (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ්

ශ්‍රී ලංකා දේශගුණ අරමුදල (පුද්ගලික) සමාගම , 2007 අංක 07 දරණ සමාගම් පනත අනුව 2008 අප්‍රේල් 09 වන දින සමාගම් අංක පී වි 63781 යටතේ ලියාපදිංචි රජය සතු සමාගමකි. පරිසර අමාත්‍යාංශය විෂය පථය යටතේ 2020 සැප්තැම්බර් 25 වන දින අති විශේෂ ගැසට් පත්‍රය මගින් ගැසට් කරන ලදී. ආරම්භයේ දී ශ්‍රී ලංකා කාබන් අරමුදල (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ් යනුවෙන් හැඳින්වූ අතර පාරිසරික ව්‍යාපෘතීන් සඳහා දක්වන දායකත්වය හා විෂය පථය පුළුල් කර ගැනීමේ අරමුණින් 2016 ජනවාරි 29 වන දින සිට ශ්‍රී ලංකා දේශගුණ අරමුදල (පුද්ගලික) සමාගම ලෙස සමාගම් නාමය වෙනස් කරන ලදී.

නිෂ්පාදන හා සේවා

ශ්‍රී ලංකා දේශගුණ අරමුදල විසින් තිරසාර පරිසරයක් උදෙසා වූ ව්‍යාපෘතීන් හා උපදේශන සේවාවන් ක්‍රියාත්මක කරයි.

හරිතාගාර වායු සත්‍යාපනය

ශ්‍රී ලංකා දේශගුණ අරමුදල විසින් ISO 14064-1 ;2018 හා ISO 14067 ; 2018 යනාදී අනුකූලතා සහතිකපත් රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික අයතන සඳහා පිරිනමනු ලබයි. එසේ පිරිනමනු ලබන්නේ එම ආයතන විසින් ගණනය කරන ලද හරිතාගාර වායු විමෝචනය අප ආයතනය විසින් සත්‍යාපනය කිරීමෙන් අනතුරුවයි. ශ්‍රී ලංකා ප්‍රතිපත්ති මණ්ඩලය විසින් අප ආයතනයට ඉහත සඳහන් සත්‍යාපනය ක්‍රියාවලිය සඳහා අවසර ලබා දී තිබේ. එය දේශීය වශයෙන් මෙන්ම විදේශීය වශයෙන්ද පිළිගැනීමට ලක් වේ.

Event සත්‍යාපනය

GHG සත්‍යාපන මූලපිරීම සිදුවීම්, කාර්යයන් සහ විශේෂ දින තුළ ජනනය වන කාබන් පියසටහන තක්සේරු කිරීම සහ සත්‍යාපනය කිරීම ඇතුළත් වේ. මෙම විමෝචනය ප්‍රමාණාත්මක කිරීම මගින් පාරිසරික බලපෑම අවම කිරීමට සහ වඩාත් තිරසාර අනාගතයකට දායක වීමට ඵලදායී ක්‍රියාමාර්ග ක්‍රියාත්මක කිරීම අරමුණයි.

ශ්‍රී ලංකා කාබන් ණය යෝජනා ක්‍රමය (SLCCS)

ශ්‍රී ලංකා කාබන් ණය යෝජනා ක්‍රමය යනු, ශ්‍රී ලංකා දේශගුණ අරමුදල විසින් පරිසර

අමාත්‍යාංශයේ දේශගුණික විපර්යාස අංශයේ සෘජු අධීක්ෂණය යටතේ පරිපාලනය කරනු ලබන ජාතික හරිතාගාර වායු අවම කරනු ලබන ව්‍යාපෘති ලියාපදිංචි කිරීමේ වැඩසටහනයි. මෙම යෝජනා ක්‍රමය මගින් ශ්‍රී ලංකාවේ ක්‍රියාත්මක වන සුදුසුකම් ලත් කාබන් කළමනාකරන ව්‍යාපෘති ලියාපදිංචි කරන අතර අපේක්ෂිත පාර්ශ්ව සඳහා ගුණාත්මක බව තහවුරු කළ ශ්‍රී ලාංකීය සහතික කරන ලද විමෝචන අඩු කිරීම් නිකුත් කරනු ලබයි.

පවිත්‍ර සංවර්ධන යාන්ත්‍රණය (CDM)

ශ්‍රී ලංකා දේශගුණ අරමුදල විසින් පුනර්ජනනීය බලශක්ති භාවිතයෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ හරිතාගාර වායු විමෝචනය අවම කිරීම සඳහා පවිත්‍ර සංවර්ධන යාන්ත්‍රණය භාවිතා කිරීමට ආයෝජකයින් දිරි ගැන්වීම හා පහසුකම් සැපයීම සිදු කරනු ලබයි.

තවද ශ්‍රී ලංකා දේශගුණ අරමුදල විසින් ව්‍යාපෘති සැලසුම් ලේඛනය අධීක්ෂණ වාර්තාව සකස් කිරීම සහ එක්සත් ජාතීන්ගේ දේශගුණික විපර්යාස පිළිබඳ රාමුවක සම්මුතියේ පවිත්‍ර සංවර්ධන යාන්ත්‍රණය යටතේ ව්‍යාපෘති ලියාපදිංචි කිරීම සහ සහතික කරන ලද විමෝචන අඩු කිරීම් නිකුත් කිරීම සඳහා වලංගු කිරීම හා සත්‍යාපන ක්‍රියාවලියට පහසුකම් සපයයි.

ජල පිය සටහන (Water Footprint)

ශ්‍රී ලංකා දේශගුණ අරමුදල විසින් ජල කළමනාකරණයේ වැදගත්කම අවබෝධ කරගෙන සිටින අතර, ජල පිය සටහන් තක්සේරු කිරීමට සහ ආමන්ත්‍රණය කිරීමට ක්‍රියාකාරීව නිරතව සිටින අතර , මෙහිදී ජල සම්පත් මත මානව ක්‍රියාකාරකම්වල සමස්ත බලපෑම සලකනු ලබයි. ජල පිය සටහන් පිළිබඳව දැනුවත් කිරීම මගින්, තිරසාර සංස්කෘතියක් පෝෂණය කිරීම සහ ධනාත්මක වෙනසක් ඇති කිරීම අරමුණයි.

ශුද්ධ ශුන්‍ය බලශක්ති සහතිකකරණය

ශුද්ධ ශුන්‍ය බලශක්ති සංකල්පය යනු බලශක්තිය භාවිතය මගින් බලශක්තිය සංරක්ෂණ කාර්යක්ෂමතාව සහ ස්ථානීය පුනර්ජනනීය උත්පාදනය 100% සපුරා ගනු ලැබූ බලශක්ති භාවිතයයි.

දේශගුණික ධනාත්මක සහතිකකරණය (Climate Positive Certification)

දේශගුණික ධනාත්මක සහතිකකරණය තුළින් ශක්තිමත් ආර්ථික වර්ධනයක් පවත්වා ගැනීමටත්, සැලකිය යුතු ලෙස විමෝචනය අවම කිරීම තුළින් දිගුකාලීන යහපැවැත්මක් ලභාකර ගැනීමටත් මඟ පෙන්වයි. නිෂ්පාදන, සේවා හා සංවිධානයන්හි වාර්ෂික හරිතාගාර වායු විමෝචන සහතිකකරණය කිරීම මඟින් ඒවායෙහි හරිතාගාර වායු විමෝචනය පියවා ගැනීමටත් හැකියාව ලැබී ඇත. තවද දේශගුණික ධනාත්මක සහතිකය ලබා ගැනීම සඳහා ආයතනයේ මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම්හි විමෝචනය කෙරෙහි වාර්ෂිකව අවධානය යොමුකිරීම තුළින් ඔවුන්ගේ වාර්ෂික හරිතාගාර විමෝචනය සහ එය සත්‍යාපනය කරමින් අතිරික්ත ප්‍රමාණය අලෙවි කර ගැනීමට ද අවස්ථාව සලසා දී ඇත.

උපදේශන සේවාවන්

කාබන් අවම ආර්ථිකයක් ගොඩනැගීම සඳහා තීරණ ගැනීමට අවශ්‍ය මඟ පෙන්වීම හා නායකත්ව සපයයි. තවද ජාතික හරිත වාර්තාකරණ පද්ධතිය සඳහා උපදේශන සේවාවන් සපයයි.

SBTi (Science Based Target Initiatives) උපදේශනය

ආයතන සඳහා SBTi (විද්‍යාව පදනම් කරගත් ඉලක්ක මූලපිරීම්) සැකසීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා දේශගුණික අරමුදල උපදේශන සපයයි. නවතම දේශගුණ විද්‍යාව සමඟ සමපාත වන විමෝචන අඩු කිරීමේ ඉලක්ක සැකසීමට සමාගම් සඳහා

ක්‍රමානුකූල සහ විද්‍යාව පදනම් කරගත් ප්‍රවේශයක් SBT මූල පිරීම් සපයයි. මෙම ඉලක්ක සැලසුම් කර ඇත්තේ පැරිස් ගිවිසුමේ දක්වා ඇති පරිදි පූර්ව කාර්මික මට්ටමට වඩා සෙල්සියස් අංශක 2 ට වඩා අඩුවෙන් ගෝලීය උණුසුම සීමා කිරීමේ ගෝලීය ප්‍රයත්නයට අනුකූල වන පරිදි ය.

ශ්‍රී ලංකා දේශගුණ අරමුදල විසින් විවිධ පාරිසරික හා දේශගුණික විපර්යාසය සම්බන්ධ ව්‍යාපෘතීන් හා අරමුදල් කළමණාකරණය සිදු කරයි. ජාතික දේශගුණික ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව සඳහා වූ මඟ පෙන්වන්නෙකු ලෙසද ශ්‍රී ලංකා දේශගුණ අරමුදල කටයුතු කරනු ලබයි.

එමෙන්ම දේශගුණික අභියෝගවලට එරෙහිව ශ්‍රී ලංකා රජය සහ පුද්ගලික අංශය විසින් ගෙන යනු ලබන වැඩපිළිවෙල සඳහා ද සහය දීමෙන් සුවිශේෂී කාර්යයක් ඉටු කරනු ලබයි.

ශ්‍රී ලංකා දේශගුණ අරමුදල (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ් - ව්‍යාපෘති ප්‍රගතිය

අංකය	ව්‍යාපෘතිය	ප්‍රගතිය
හරිතාගාර වායු විමෝචන ප්‍රකාශනයේ සත්‍යාපනය		
01	එම්පේ ඉන්ටර්නැෂනල් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ්)	සම්පූර්ණ කර ඇත
02	එම්පේ ඉන්ටර්නැෂනල් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ්	සම්පූර්ණ කර ඇත
03	එම්පේ ඉන්ටර්නැෂනල් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ්	සම්පූර්ණ කර ඇත
04	නැෂනල් ඩිවලොප්මන්ට් බැංකුව	සම්පූර්ණ කර ඇත
05	මාස් කැපිටල් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ්	සම්පූර්ණ කර ඇත
06	මාස් කැපිටල් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ්	සම්පූර්ණ කර ඇත
07	හැටන් නැෂනල් බැංකුව	සම්පූර්ණ කර ඇත
08	සෙලින්කෝ ලයිෆ් ඉන්ෂුරන්ස්	සම්පූර්ණ කර ඇත
09	ග්ලොබල් සී ෆුඩ් සමාගම	සම්පූර්ණ කර ඇත
10	Board PAC (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ්	සම්පූර්ණ කර ඇත
11	කොමර්ෂල් බැංකුව	සම්පූර්ණ කර ඇත
12	කාගිල්ස් Quality	සම්පූර්ණ කර ඇත
13	ටෙක්ස්ට්‍රිප් (Textrip PLC)	සම්පූර්ණ කර ඇත

14	ඩිල්මා සිලෝන් ආයතනික මට්ටමින් සත්‍යාපනය	සම්පූර්ණ කර ඇත
15	ඩිල්මා සිලෝන් නිෂ්පාදන මට්ටමින් සත්‍යාපනය	සම්පූර්ණ කර ඇත
16	හේලිස් ෆැබ්‍රික් PLC & දකුණු ආසියා Textile Limited	සම්පූර්ණ කර ඇත
17	හේලිස් ෆැබ්‍රික් Annual Report	සම්පූර්ණ කර ඇත
18	Korean SPA පැකේජින් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ්	සම්පූර්ණ කර ඇත
19	කැලණි වැලි ප්ලාන්ටේෂන් PLC	සම්පූර්ණ කර ඇත
20	ලංකා බැංකුව	සම්පූර්ණ කර ඇත
21	Salike UK	සම්පූර්ණ කර ඇත
22	EB Creasy සමාගම	සම්පූර්ණ කර ඇත
23	තලාවකැලේ වැව්ලි සමාගම	සම්පූර්ණ කර ඇත
24	KSPA පැකේජින් පුද්ගලික සමාගම	සම්පූර්ණ කර ඇත
25	Atire (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ්	සම්පූර්ණ කර ඇත
26	රිසය්ප්ලස් ලිමිටඩ් (RECY plus)	සම්පූර්ණ කර ඇත
27	මැලිබන් බිස්කට් සමූහය	සම්පූර්ණ කර ඇත
28	සිටිසන්ස් ඩිවෙලොප්මන්ට් බැංකුව	සම්පූර්ණ කර ඇත
29	තලාවකැලේ හරිත සමුළුව	සම්පූර්ණ කර ඇත
30	LOLC මූල්‍ය සමාගම	සම්පූර්ණ කර ඇත
31	මාස් කැපිටල් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ් (MAS)	සම්පූර්ණ කර ඇත
32	එම්පේ ඉන්ටර්නැෂනල් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ් - 2022	සම්පූර්ණ කර ඇත
33	ඇන්මා හෝල්ඩින්ස් පී එල් සී	සම්පූර්ණ කර ඇත
34	ශ්‍රී ලංකා ඉන්ෂුරන්ස්	සම්පූර්ණ කර ඇත
35	ආනන්ද විද්‍යාලය	සම්පූර්ණ කර ඇත
36	ඇනිමල් ප්ලාන්ටේෂන් පී එල් සී	සම්පූර්ණ කර ඇත
37	හේලිස් ඇඩ්වාන්ටිස් පී එල් සී	සම්පූර්ණ කර ඇත
38	නොරිටාකේ පෝසිලෙන් සමාගම	සම්පූර්ණ කර ඇත
39	KSPA පැකේජින් (Korean SPA Packaging (pvt) Ltd)	සම්පූර්ණ කර ඇත
40	හේලිස් Advantis (ESG strategy launch Event)	සම්පූර්ණ කර ඇත
41	හොරණ ප්ලාන්ටේෂන්(Horana Plantation)	සම්පූර්ණ කර ඇත
42	යුනිඩිල් පැකේජින් පී එල් සී (Unidill)	සම්පූර්ණ කර ඇත
43	Korean SPA ඇක්සසරිස් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ්	සම්පූර්ණ කර ඇත
44	ලංකෙම් සිලෝන් පී.එල්.සී.රෝබියලක් (ඉමල්ෂන් තිත්ත සහ කාබනෝ තිත්ත)	සම්පූර්ණ කර ඇත
45	Atire (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ්	සම්පූර්ණ කර ඇත
46	කැලණි වැලි ප්ලාන්ටේෂන් 2022/2023	සම්පූර්ණ කර ඇත
47	රිසය්ප්ලස් ලිමිටඩ් (RECY plus)	සම්පූර්ණ කර ඇත
48	ඩිප් ප්‍රඩක්ට්ස් (Dipped Products PLC))	සම්පූර්ණ කර ඇත
49	බොගවත්තලාව ආයතනික මට්ටමින් සත්‍යාපනය 2022	සම්පූර්ණ කර ඇත
50	බොගවත්තලාව නිෂ්පාදන මට්ටමින් සත්‍යාපනය 2022	සම්පූර්ණ කර ඇත
51	කොමර්ෂල් බැංකුව(Commercial Bank)	සම්පූර්ණ කර ඇත
52	ඇමෙසන් ට්‍රේඩින් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ් (Amazon Tea 2019)	සම්පූර්ණ කර ඇත
53	ඇමෙසන් ට්‍රේඩින් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ් (Amazon Tea 2020)	සම්පූර්ණ කර ඇත
54	ඇමෙසන් ට්‍රේඩින් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ් (Amazon Tea 2021)	සම්පූර්ණ කර ඇත
ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතින ව්‍යාපෘති		
1	එම්පේ ඉන්ටර්නැෂනල් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ් 2023	ආරම්භක අවධිවල ඇත
2	DFCC බැංකුව	ආරම්භක අවධිවල ඇත
3	ඩිසල් සහ මෝටර් ඉංජිනේරු(ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ් (DIMO)	ආරම්භක අවධිවල ඇත
4	අලියාන්ස් මූල්‍ය සමාගම (Aliance)	ආරම්භක අවධිවල ඇත
5	මාස් හෝල්ඩින්ස් - ස්ත්‍රෙච්ලයින් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ් (MAS Strechline)	ආරම්භක අවධිවල ඇත
6	මාස් හෝල්ඩින්ස් - ට්‍රිෂෙල් ෆැබ්‍රික් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ් (MAS Trischel)	ආරම්භක අවධිවල ඇත
7	සෙලින්කෝ ලයිට් 2023	ආරම්භක අවධිවල ඇත
8	බයිරහා ෆැබ්‍රික් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ් (Bairaha)	ආරම්භක අවධිවල ඇත
9	ඇලුමිනියම් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ් Alumex	ආරම්භක අවධිවල ඇත
10	නැෂනල් ඩිවෙලොප්මන්ට් බැංකුව (NDB)	ආරම්භක අවධිවල ඇත
11	ෆෝර්බස් වෝකර්ස් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ් (Forbes walkers)	ආරම්භක අවධිවල ඇත
12	ඇග්‍රෝ මෙට් ඒසියා (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ්(Agromet Asia)	ආරම්භක අවධිවල ඇත
13	හෙඩ්ස්ටාර් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ් (HeadStar)	ආරම්භක අවධිවල ඇත

14	ඉන්කියුබ් ඇපරල් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ් (Incube Apperal)	
15	ජේ බී ඇපරල් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ් (JB Apperal)	
16	LOLC මූල්‍ය (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ් (LOLC Finance)	ආරම්භක අවධිවල ඇත
17	LOLC ටෙක්නොලොජී (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ් (LOLC Technologies)	ආරම්භක අවධිවල ඇත
18	LOLC සිලෝන් රූට් ශ්‍රී ලංකා (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ් (LOLC Ceylon Root Sri Lanka)	ආරම්භක අවධිවල ඇත
19	වෝල්ටර්ස් බේ තේ (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ් (Walters Bay Tea)	ආරම්භක අවධිවල ඇත
20	කොළඹ විශ්ව විද්‍යාලය	ආරම්භක අවධිවල ඇත
පවිත්‍ර සංවර්ධන යාන්ත්‍රණය		
ශ්‍රී ලංකාවේ කුඩා පරිමාණ ජල විදුලි බලාගාර පවිත්‍ර සංවර්ධන වැඩසටහන යටතේ ලියාපදිංචි කිරීම		
1	හපුගහකුඹුර වලව කුඩා පරිමාණ ජල විදුලි බලාගාර	ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතී
2	මස්කෙළිය ඔය කුඩා පරිමාණ ජල විදුලි බලාගාරය	ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතී
3	බුලතාවන්ත කුඩා පරිමාණ ජල විදුලි බලාගාරය	ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතී
4	රණවලඔය ඔය කුඩා පරිමාණ ජල විදුලි බලාගාරය	ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතී
5	දඹුල්ල ඔය කුඩා පරිමාණ ජල විදුලි බලාගාරය	ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතී
6	මොරගහ ඔය කුඩා පරිමාණ ජල විදුලි බලාගාරය	ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතී
7	ගෝමලේ ඔය කුඩා පරිමාණ ජල විදුලි බලාගාරය	ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතී
ශ්‍රී ලංකා කාබන් ණය යෝජනා ක්‍රමය (SLCCS)		
	අවසන් කරනලද සහ කාබන් ණය උත්පාදනය කරමින් පවතින ව්‍යාපෘති	
1	හොරණ වැව්ලි සමාගම පී එල් සී බණ්ඩල ව්‍යාපෘතිය	සම්පූර්ණ කර ඇත.
2	මාදුරු ඔය වම් ඉවුර කුඩා ජලවිදුලි ව්‍යාපෘතිය I	සම්පූර්ණ කර ඇත.
3	මාදුරු ඔය වම් ඉවුර කුඩා ජලවිදුලි ව්‍යාපෘතිය II	සම්පූර්ණ කර ඇත.
4	Tokenize Amazon ව්‍යාපෘතිය	සම්පූර්ණ කර ඇත.
5	තලාවකැලේ සූර්ය බණ්ඩල ව්‍යාපෘතිය	සම්පූර්ණ කර ඇත.
SLCCS යටතේ ලියාපදිංචි කරමින් සහ සුදානම් කරමින් පවතින ව්‍යාපෘති		
1	Happy Fish සූර්ය බණ්ඩල ව්‍යාපෘතිය	ආරම්භක අවධිවල ඇත
2	ඇඹිලිපිටිය නැවත වන වගා ව්‍යාපෘතිය	ආරම්භක අවධිවල ඇත
3	KSPA සූර්ය ව්‍යාපෘතිය	ආරම්භක අවධිවල ඇත
4	මෙල්වා සූර්ය බණ්ඩල ව්‍යාපෘතිය	ආරම්භක අවධිවල ඇත
5	5 MW Torad ජෛව ස්කන්ධ බලශක්ති ව්‍යාපෘතිය	ආරම්භක අවධිවල ඇත
6	LOLC මූල්‍ය සමාගම නැවත වන වගා ව්‍යාපෘතිය	ආරම්භක අවධිවල ඇත
7	Thaprobane Seafoods සූර්ය ව්‍යාපෘතිය	ආරම්භක අවධිවල ඇත
8	හොරණ ප්ලාන්ටේෂන් ජලවිදුලි බණ්ඩල ව්‍යාපෘතිය	ආරම්භක අවධිවල ඇත
9	Norlanka සූර්ය ව්‍යාපෘතිය	ආරම්භක අවධිවල ඇත
10	CDB සූර්ය ව්‍යාපෘතිය	ආරම්භක අවධිවල ඇත
11	සම්පත් බැංකුව සූර්ය ව්‍යාපෘතිය	ආරම්භක අවධිවල ඇත
12	Tropicoir Lanka සූර්ය බණ්ඩල ව්‍යාපෘතිය	ආරම්භක අවධිවල ඇත
13	Growrite සූර්ය ව්‍යාපෘතිය	ආරම්භක අවධිවල ඇත
ව්‍යාපෘති කළමනාකරණය යටතේ ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතින ව්‍යාපෘති		
1	Nestle කිරි ගොවිපල දත්ත රැස් කිරීමේ වැඩසටහන I	ආරම්භක අවධිවල ඇත
2	Nestle කිරි ගොවිපල දත්ත රැස් කිරීමේ වැඩසටහන II	ආරම්භක අවධිවල ඇත
3	ලලාන් වැළිපිය නව වන වගා ව්‍යාපෘතිය	ආරම්භක අවධිවල ඇත
ජල පියසටහන් සත්‍යාපනය කිරීමේ ව්‍යාපෘති		
1	හේලිස් ෆැබ්‍රික් PLC සහ දකුණු ආසියා Textile Limited	සම්පූර්ණ කර ඇත
2	ආනන්ද විද්‍යාලයීය ජල පියසටහන	සම්පූර්ණ කර ඇත
SBTi ව්‍යාපෘති උපදේශනය		
	හේලිස් ෆැබ්‍රික් PLC	ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතී.

03 පරිච්ඡේදය

2023 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වූ වසර සඳහා වන සමස්ත මූල්‍ය

කාර්ය සාධනය

3.1 මූල්‍ය කාර්ය සාධන ප්‍රකාශය

ඒසීඑ -එල්

2023 දිනෙන් අවසන් වූ කාල සීමාව සඳහා වන

මූල්‍ය කාර්ය සාධන ප්‍රකාශය

රු.

සංශෝධිත අයවැය ප්‍රතිපාදන 2023 රු.		සටහන	වර්තමාන වර්ෂය රු.	නකාස - ඉකුත් වර්ෂය රු.	
-	ආදායම් ලැබීම්		-	-	} ඒසීඑ-1
-	ආදායම් බදු	1	-	-	
-	දේශීය භාණ්ඩ හා සේවා මත බදු	2	-	-	
-	ජාත්‍යන්තර වෙළඳාම මත බදු	3	-	-	
-	බදු නොවන ආදායම් හා වෙනත්	4	-	-	
-	මුළු ආදායම් ලැබීම් (අ)		-	-	
-	ආදායම් නොවන ලැබීම්		-	-	
-	භාණ්ඩාගාර අග්‍රිම		708235737.16	552051347.87	ඒසීඑ-3
-	තැන්පතු		293904904.23	73528443.19	ඒසීඑ-4
-	අත්තිකාරම් ගිණුම්		15025942.05	12527976	ඒසීඑ-5
-	වෙනත් ප්‍රධාන ලෙජර් ගිණුම් ලැබීම්		-	-	
-	මුළු ආදායම් නොවන ලැබීම් (ආ)		1,017,166,583	638,107,767	
-	මුළු ආදායම් ලැබීම් සහ ආදායම් නොවන ලැබීම් ඇ = (අ)+(ආ)		1,017,166,583	638,107,767	
-	භාණ්ඩාගාරයට ප්‍රේෂණ (ඇ)		4363360.27	755829.1	
-	ශුද්ධ ආදායම් ලැබීම් සහ ආදායම් නොවන ලැබීම් ඉ = (ඇ)-(ඇ)		1,012,803,223	637,351,938	

අඩු කළා : වියදම්					
-	පුනරාවර්තන වියදම්		-	-	
503,500,000	වැටුප්, වේතන සහ අනෙකුත් සේවක ප්‍රතිලාභ	5	450,793,700	285,044,932	ඒසීඑ-2(ii)
220,000,000	අනෙකුත් භාණ්ඩ හා සේවා	6	192,764,878	107,567,434	
840,000,000	සහනාධාර, ප්‍රදාන සහ මාරුකිරීම්	7	827,499,936	830,005,914	
-	පොළී ගෙවීම්	8	-	-	
100,000	වෙනත් පුනරාවර්තන වියදම්	9	67,500	45,000	
1,563,600,000	මුළු පුනරාවර්තන වියදම් (ඊ)		1,471,126,014	1,222,663,279	
මූලධන වියදම්					
13,100,000	මූලධන වත්කම් පුනරුත්ථාපනය හා වැඩිදියුණු කිරීම්	10	1,713,250	136,077	ඒසීඑ-2(ii)
	මූලධන වත්කම් අත්පත් කර ගැනීම්	11	-	215,855	
65,000,000	ප්‍රාග්ධන මාරුකිරීම්	12	24,600,000	11,600,000	
-	මූල්‍ය වත්කම් අත්පත් කර ගැනීම	13	-	-	
2,000,000	හැකියා වර්ධනය	14	255,583	385,997	
588,900,000	වෙනත් මූලධන වියදම්	15	298,216,215	275,800,180	
669,000,000	මුළු මූලධන වියදම් (උ)		324,785,048	288,138,108	
	තැන්පතු ගෙවීම්		289,841,980	83,575,933	ඒසීඑ-4
	අත්තිකාරම් ගෙවීම්		18,349,871	12,483,100	ඒසීඑ-5
	වෙනත් ප්‍රධාන ලෙජර් ගිණුම් ගෙවීම්		-	-	
	ප්‍රධාන ලෙජර් වියදම් (ඌ)		308,191,851	96,059,033	
	මුළු වියදම් එ = (ඊ+ඌ+ඌ)		2,104,102,913	1,606,860,420	
2,232,600,000	දෙසැම්බර් 31 දිනට ශේෂය ඒ = (ඉ-එ)		(1,091,299,690)	(969,508,483)	
	අග්‍රිම සැසඳුම් ප්‍රකාශය අනුව ශේෂය දෙසැම්බර් 31 දිනට අග්‍රිම ශේෂය		(1,091,299,690)	(969,508,483)	ඒසීඑ-7 ඒසීඑ-3
			(1,091,299,690)	(969,508,483)	

3.2 මූල්‍ය තත්ත්වය පිළිබඳ ප්‍රකාශය

ඒසීඑ-පී

2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්වය පිළිබඳ ප්‍රකාශය

		තත්‍ය	
	සටහන	වර්තමාන වර්ෂය රු.	ඉකුත් වර්ෂය රු.
<u>මූල්‍ය නොවන වත්කම්</u>			
දේපළ, පිරිසත හා උපකරණ	ඒසීඑ-6	1,612,562,068	1,602,789,753
<u>මූල්‍ය වත්කම්</u>			
අත්තිකාරම් ගිණුම්	ඒසීඑ-5/5(ඒ)	31,837,118	28,513,189
මුදල් හා මුදල් සමාන දෑ	ඒසීඑ-3	-	-
මුළු වත්කම්		1,644,399,186	1,631,302,942
<u>ශුද්ධ වත්කම් / ස්කන්ධය</u>			
භාණ්ඩාගාරය වෙත ශුද්ධ වත්කම්		(5,634,425)	(4,895,429)
දේපළ පිරිසත හා උපකරණ සංචිතය		1,612,562,068	1,602,789,753
කුලී හා වැඩ අත්තිකාරම් සංචිතය	ඒසීඑ-5(බී)		
<u>ජංගම වගකීම්</u>			
තැන්පතු ගිණුම්	ඒසීඑ-4	37,471,542	33,408,618
අග්‍රිම ශේෂය	ඒසීඑ-3	-	
මුළු වගකීම්		1,644,399,186	1,631,302,942

පිටු අංක 07 සිට 43 දක්වා ඒ සීඒ 1 සිට ඒ සීඒ 7 දක්වා වූ ආකෘති පත්‍රවලින් ඉදිරිපත් කෙරෙන ගිණුම් තොරතුරු සහ ඇමුණුම් පිටු අංක 44 සිට 74 දක්වා ඇතුළත් ගිණුම් සටහන් විස්තර ද මෙම අවසන් ගිණුමෙහිම අන්තර්ගත කොටස් වේ. මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම් මූලධර්මවලට අනුකූලව සිදුකර ඇති අතර මෙහිදී මූල්‍ය ප්‍රකාශනයන්හි සටහන් මගින් හෙළිදරව් කර ඇති පරිදි වඩාත් සුදුසු ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති භාවිත කර ඇත. ඉහත අවසන් ගිණුමෙහි සඳහන් සංඛ්‍යා, ඊට අදාළ ගිණුම් සටහන් හා අනෙකුත් ගිණුම් තොරතුරු භාණ්ඩාගාර ගිණුම් පොත් සමඟ සැසඳීම් කර ඇති බවටත් ඒවා එම සංඛ්‍යා සමඟ එකඟ වන බවටත් මෙයින් සහතික කරමු.

මූල්‍ය පාලනය සඳහා ඵලදායී අභ්‍යන්තර පාලන පද්ධතියක් වාර්තාකරණ ආයතනය තුළ පවතින බවත් මූල්‍ය පාලනය සඳහා අභ්‍යන්තර පාලන පද්ධතියේ සඵලතාවය අධීක්ෂණය කිරීමටත් ඒ අනුව එම පද්ධති ඵලදායී ලෙස ක්‍රියාත්මක කිරීමට අවශ්‍ය පරිදි වෙනස් කිරීම් සිදුකිරීමට වරින් වර සමාලෝචන සිදුකරන බවත් මෙයින් සහතික කරමු.

.....
ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරී

නම :

තනතුර :

දිනය : 2024/2/28

සිවිල් සේවා ප්‍රධාන චන්ද්‍රිකාරී

ලේඛ

පරිපාලන අමාත්‍යාංශය

.....
ගණන්දීමේ නිලධාරී

නම :

තනතුර :

දිනය :

.....
ප්‍රධාන මූල්‍ය නිලධාරී/ප්‍රධාන ගණකාධිකාරී/

අධ්‍යක්ෂ (මුදල්)/ කොමසාරිස් (මුදල්)

නම :

දිනය : 2024/2/27

ඊ. එස්. පතිරත්න

ප්‍රධාන මූල්‍ය නිලධාරී

3.3 මුදල් ප්‍රවාහ පිළිබඳ ප්‍රකාශය

ඒසීඑ-සී

2023 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය

	තත්ත්වය	
	වර්තමාන වර්ෂය රු.	ඉකුත් වර්ෂය රු.
<u>මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම්වලින් ජනිත වූ මුදල් ප්‍රවාහයන්</u>		-
මුළු බදු ලැබීම්	-	-
ගාස්තු, අධිභාර, දඩමුදල් සහ බලපත්‍ර	-	-
ලාභ	-	-
ආදායම් නොවන ලැබීම්	-	-
වෙනත් ආදායම් ශීර්ෂ වෙනුවෙන් එකතු කරන ලද ආදායම්	32,363,230	28,567,152
අග්‍රිම ලැබීම්	708,235,737	552,051,348
අත්තිකාරම් අයකර ගැනීම්	13,771,330	13,689,263
තැන්පතු ලැබීම්	293,904,904	73,528,443
මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම්වලින් ජනිත වූ මුදල් ප්‍රවාහය (අ)	1,048,275,202	667,836,206
<u>අඩුකළා : මුදල් වැය කිරීම්</u>		
පුද්ගල පඩිනඩි හා මෙහෙයුම් වියදම්	479,973,841	291,917,819
සහනාධාර සහ මාරුකිරීම්	23,499,936	26,762,347
වෙනත් වැය ශීර්ෂ වෙනුවෙන් දරන ලද වියදම්	2,332,468	138,028,247
භාණ්ඩාගාරයට පියවන ලද අග්‍රිම	4,363,360	755,829
අත්තිකාරම් ගෙවීම්	13,205,224	12,997,354
තැන්පතු ගෙවීම්	289,841,980	83,575,933
මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම් සඳහා වැය කරන ලද මුදල් ප්‍රවාහය (ආ)	813,216,808	554,037,529
මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම්වලින් ජනිත වූ ශුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහය (ඇ) (අ)-(ආ)	235,058,394	113,798,677

ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම්වලින් ජනිත වූ මුදල් ප්‍රවාහයන්

පොළී

- -

ලාභාංශ

- -

හිමිකම් ඉවත්වීමේ ප්‍රතිපාදන හා භෞතික වත්කම් විකිණීම

- -

උපණය අයකර ගැනීම්

- -

ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම්වලින් ජනිත වූ මුදල් ප්‍රවාහය (ඇ)

- -

අඩුකළා : මුදල් වැය කිරීම්

භෞතික වත්කම් ඉදිකිරීම් හෝ මිලදී ගැනීම් හා වෙනත්

ආයෝජන අත්කර ගැනීම්

235,058,394 113,798,677

ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම් සඳහා වැය කරන ලද මුළු මුදල් ප්‍රවාහය (ඉ)

235,058,394 113,798,677

ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම්වලින් ජනිත වූ ශුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහය (ර්)=(ඇ)-(ඉ)

(235,058,394) (113,798,677)

මෙහෙයුම් හා ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම්වලින් ජනිත වූ ශුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහය (උ)=(ඇ) + (ර්)

- -

මූල්‍ය ක්‍රියාකාරකම්වලින් ජනිත වූ මුදල් ප්‍රවාහයන්

දේශීය ණය ගැනීම්

- -

විදේශීය ණය ගැනීම්

- -

ප්‍රදානයන් ලැබීම්

- -

මූල්‍ය ක්‍රියාකාරකම්වලින් ජනිත වූ මුළු මුදල් ප්‍රවාහය (ඌ)

- -

අඩුකළා : මුදල් වැය කිරීම්

දේශීය ණය ආපසු ගෙවීම්

- -

විදේශීය ණය ආපසු ගෙවීම්

- -

මූල්‍ය ක්‍රියාකාරකම් සඳහා වැය කරන ලද මුළු මුදල් ප්‍රවාහය (එ)

- -

මූල්‍ය ක්‍රියාකාරකම්වලින් ජනිත වූ මුදල් ප්‍රවාහය (ඒ)=(ඌ)-(එ)

- -

මුදල්වල ශුද්ධ වෙනස්වීම් (ඔ) = (උ)+(ඒ)

- -

ජනවාරි 01 දිනට ආරම්භක මුදල් ශේෂය

-

දෙසැම්බර් 31 දිනට අවසාන මුදල් ශේෂය

- -

3.4 මූල්‍ය ප්‍රකාශ සටහන්

3.5 ආදායම් එකතු කිරීමේ කාර්ය සාධනය

රු. ,000

ආදායම් කේතය	ආදායම් කේතයේ විස්තරය	ආදායම් ඇස්තමේන්තුව		එකතු කරන ලද ආදායම	
		මුල් ඇස්තමේන්තුව	අවසන් ඇස්තමේන්තුව	ප්‍රමාණය (රු.)	අවසාන ආදායම් ඇස්තමේන්තු වේ % ලෙස
	-	-	-	-	-

3.6 වෙන් කරන ලද ප්‍රතිපාදන උපයෝගී කර ගැනීමේ කාර්ය සාධනය

රු. ,000

ප්‍රතිපාදන වර්ගය	වෙන් කරන ලද ප්‍රතිපාදන		තත්‍ය වියදම	උපයෝගී කරනු ලැබූ ප්‍රතිපාදන, අවසන් කරන ලද අවසාන ප්‍රතිපාදන ප්‍රමාණයේ % ලෙස
	මුල් ප්‍රතිපාදනය	අවසාන ප්‍රතිපාදනය		
පුනරාවර්තන	1,563,600,000	1,563,600,000	1,471,126,014	94.09%
ප්‍රාග්ධන	6,59,000,000	669,000,000	324,785,048	48.5%

3.7 මු.රෙ. 208 ප්‍රකාරව, වෙනත් අමාත්‍යාංශ/ දෙපාර්තමේන්තු වල නියෝජිතයෙකු ලෙස මෙම දෙපාර්තමේන්තුවට/ දිස්ත්‍රික් ලේකම් කාර්යාලයට/ පළාත් සභාවට ප්‍රදානය කරන ලද ප්‍රතිපාදන

අනු අංකය	ප්‍රතිපාදන ලද අමාත්‍යාංශය/දෙපාර්තමේන්තුව	ප්‍රතිපාදනයේ අරමුණ	ප්‍රතිපාදන		තත්‍ය වියදම	උපයෝගී කර ගන්නා ලද ප්‍රතිපාදන, ලබා දුන් අවසාන ප්‍රතිපාදන වල % ලෙස
			මුල් ප්‍රතිපාදන	අවසාන ප්‍රතිපාදන		
1	රාජ්‍ය සේවා, පළාත් සභා හා පළාත් පාලන අමාත්‍යාංශය	-	-	-	-	-
2	ජනාධිපති කාර්යාලය	-	-	-	-	-

3.8 මූල්‍ය නොවන වත්කම් වාර්තා කිරීමේ කාර්ය සාධනය

රු. ,000

වත්කම් කේතය	කේත විස්තරය	31.12.2023 දිනට භාණ්ඩ සමීක්ෂණ වාර්තාව අනුව ශේෂය	31.12.2023 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව වාර්තාව අනුව ශේෂය	ඉදිරියේ දී ගිණුම්කරණයට නියමිත	ප්‍රගතිය % ලෙස වාර්තා කිරීම
9151	ගොඩනැගිලි හා ව්‍යුහයන්				
9152	යන්ත්‍රෝපකරණ	562,575,856.98	562,575,856.98	-	-
9153	ඉඩම්	33,604,220.00	33,604,220.00		
9154	අස්පෘශ්‍ය වත්කම්				
9155	ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම්				
9160	කෙරිගෙන යන වැඩ	1,016,381,991.07	1,016,381,991.07	-	-
9180	බදු දෙන ලද වත්කම්				

3.9 විගණකාධිපතිවරයාගේ වාර්තාව**

ජාතික විගණන කාර්යාලය

தேசிய கணக்காய்வு அலுவலகம்

NATIONAL AUDIT OFFICE

මගේ අංකය
எனது இல.
My No. }

PSE/D/ME/01/23/01

ඔබේ අංකය
உமது இல.
Your No. }

දිනය
திகதி
Date }

2024 මැයි 29 දින

ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරී
පරිසර අමාත්‍යාංශය

ශීර්ෂය 160 - පරිසර අමාත්‍යාංශයේ 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳව 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 11(1) වගන්තිය ප්‍රකාරව විගණකාධිපති සම්පිණ්ඩන වාර්තාව.

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය

ශීර්ෂය 160 - පරිසර අමාත්‍යාංශයේ 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්වය පිළිබඳ ප්‍රකාශය, එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය කාර්යසාධන ප්‍රකාශය හා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ ප්‍රමාණාත්මක ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලට අදාළ තොරතුරු ද ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්වලින් සමන්විත 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ විධිවිධාන සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාවේ ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 11(1) වගන්තිය ප්‍රකාරව පරිසර අමාත්‍යාංශය වෙත ඉදිරිපත් කරනු ලබන මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳව මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ සඳහන් වේ. 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 11(2) වගන්තිය ප්‍රකාරව ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරී වෙත වාර්ෂික විස්තරාත්මක කළමනාකරණ විගණන වාර්තාව 2024 මැයි 29 දින නිකුත් කරන ලදී. ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(6) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 10 වගන්තිය ප්‍රකාරව ඉදිරිපත් කළ යුතු විගණකාධිපති වාර්තාව යථා කාලයේදී පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කරනු ලැබේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.6 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට පරිසර අමාත්‍යාංශයේ මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහය පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ මූලධර්මවලට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.6 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්ත්වගණනය කරනු ලැබේ. ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් මාගේ වගකීම, විගණකගේ වගකීම යන වගන්තියේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබා ගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ හා ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ වගකීම

පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ මූලධර්මවලට අනුකූලව හා 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 38 වගන්තියේ සඳහන් විධිවිධානවලට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කෙරෙන පරිදි මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම හා වංචා සහ වැරදි හේතුවෙන් ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකි වනු පිණිස අවශ්‍යවන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ වගකීම වේ.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) වගන්තිය ප්‍රකාරව අමාත්‍යාංශය විසින් වාර්ෂික හා කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වා ගෙන යා යුතුය.

ජාතික විගණන පනතේ 38(1)(ඇ) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව අමාත්‍යාංශයේ මූල්‍ය පාලනය සඳහා සඵලදායී අභ්‍යන්තර පාලන පද්ධතියක් සකස් කර පවත්වා ගෙන යනු ලබන බවට ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරී සහතික විය යුතු අතර එම පද්ධතියේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව කලින් කල සමාලෝචනයක් සිදු කර ඒ අනුව පද්ධතිය ඵලදායී ලෙස කරගෙන යාමට අවශ්‍ය වෙනස්කම් සිදු කරනු ලැබිය යුතුය.

1.4 මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය පිළිබඳ විගණකගේ වගකීම

සමස්ථයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා හා වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සෑම විටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කර ගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇති විය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කර ගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ස්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම් හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්සන්ධානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන්, වෙනනාන්විත මහඟුරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මග හැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබා ගන්නා ලදී.
- හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය සහ අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණ අයුරින් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත් බව ඇගයීම.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම අගයන ලදී.

මාගේ විගණනය තුළදී හඳුනාගත් වැදගත් විගණන සොයාගැනීම්, ප්‍රධාන අභ්‍යන්තර පාලන දුර්වලතා හා අනෙකුත් කරුණු පිළිබඳව ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරී ඇතුළත් කරමි.

1.5 වෙනත් නෛතික අවශ්‍යතා පිළිබඳ වාර්තාව

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 6(1)(ඇ) වගන්තිය ප්‍රකාරව පහත සඳහන් කරුණු මා ප්‍රකාශ කරමි.

(අ) ඉකුත් වර්ෂයට අදාළ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ මා විසින් කර තිබුණු පහත සඳහන් නිර්දේශ ක්‍රියාත්මක කර නොතිබුණි.

ඉකුත් වර්ෂයට අදාළ වාර්තාවේ ජේද යොමුව	ක්‍රියාත්මක කර නොතිබුණු නිර්දේශය	මෙම වාර්තාවේ ජේද යොමුව
1.6.1. (අ) (ii)	පරිසර අමාත්‍යාංශය පවත්වා ගෙන යනු ලබන සොබාදම් පියස ගොඩනැගිල්ල පිහිටි ඉඩම නිත්‍යානුකූලව පවරා ගැනීමට හා ඉඩමේ තක්සේරු අගය වූ රු.261,000,000 ක් මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල හෙළිදරව් කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.	1.6.1.(අ)

1.6 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ අදහස් දැක්වීම

1.6.1 මූල්‍ය නොවන වත්කම්

- (අ) පරිසර අමාත්‍යාංශය පවත්වා ගෙන යනු ලබන සොබාදම් පියස ගොඩනැගිල්ල පිහිටි ඉඩමේ තක්සේරු වටිනාකම වූ රු.261,000,000 ක් මූල්‍ය නොවන වත්කම් යටතේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ අනාවරණය කිරීමට හා ඉඩම නිත්‍යානුකූලව පවරා ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.
- (ආ) අමාත්‍යාංශයේ 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය නොවන වත්කම් අගය තුළ 2023 නොවැම්බර් 09 දින අපහරණය කර තිබූ වාහනයක් සහ 2023 දෙසැම්බර් 31 දින වන විට වෙනත් ආයතන වෙත පවරා දී තිබුණු වාහන 10 කට අදාළ රු. 27,790,000 ක වටිනාකමද ඇතුළත්ව තිබුණි.
- (ඇ) වර්තමානයේදී පරිසර අමාත්‍යාංශය විසින් භාවිතා කරනු ලබන රු.12,400,000 ක් වටිනා වාහන 03 ක් පරිසර අමාත්‍යාංශය නමට පවරා ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණු අතර එම අගයන් 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය නොවන වත්කම් අගය තුළ ද ඇතුළත් කර නොතිබුණි.
- (ඈ) අමාත්‍යාංශය විසින් මූල්‍ය නොවන වත්කම් වල 2023 ජනවාරි 01 දිනට දක්වා ඇති අනෙකුත් යන්ත්‍ර හා උපකරණ සහ ඉඩම් යන වත්කම් කාණ්ඩ වල ආරම්භක ශේෂ වටිනාකම ඉකුත් වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන මගින් ඉදිරිපත් කර තිබූ 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට ශේෂය සමඟ සැසඳීමේදී පිළිවෙලින් රු.2,060,536 ක් හා රු.3,791,283 ක වෙනසක් පැවති බව නිරීක්ෂණය විය.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 වියදම් කළමනාකරණය

- (අ) 2023 වර්ෂය සඳහා ව්‍යාපෘති 02 ක් වෙනුවෙන් ප්‍රතිපාදනය කරන ලද මුදල වූ රු.122,070,000 න් සියයට හැටකට වැඩි මුදල් ප්‍රමාණයක් වියදම් නොකොට ඉතිරි වී ඇති අවස්ථා නිරීක්ෂණය විය. විස්තරය පහතින් දැක්වේ.

වැය විෂය	විස්තරය	ඉදිරි ප්‍රතිපාදනය (රු.)	ඉතිරිය (රු.)	ප්‍රතිශතය
i. 160-1-1-1302	යන්ත්‍ර සහ යන්ත්‍රෝපකරණ නඩත්තුව	500,000	342,270	68%
ii. 160-1-2-2507-148	කෘෂිකර්මාන්ත, වනාන්තර හා වෙනත් ඉඩම් පරිහරණ ක්ෂේත්‍ර සඳහා ඉහළ විනිවිදභාවයකින් යුත් රාමුවක් සකස් කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය එකතුව	<u>121,570,000</u> <u>122,070,000</u>	<u>112,105,204</u> <u>112,447,474</u>	92%

- (ආ) මුදල් රෙගුලාසි 66 යටතේ ප්‍රතිපාදන වශයෙන් රු.17,400,000 ක් ලබා ගෙන එම ප්‍රතිපාදනයෙන් රු. 2,414,013 ක මුදල් ප්‍රමාණයක් වියදම් නොකොට ඉතිරි වී ඇති බව නිරීක්ෂණය විය. විස්තර පහතින් දැක්වේ.

වැය විෂය	විස්තරය	මු.රෙ. මාරුකිරීම් වටිනාකම (රු.)	ඉතිරිය (රු.)	ඉතිරිය මු.රෙ. මාරුකිරීම් වටිනාකමේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස (%)
i. 160-1-1-1003	වෙනත් දීමනා	3,900,000	470,907	12%
ii. 160-1-1-1102	විදේශ ගමන් වියදම්	1,500,000	583,068	38%
iii. 160-1-1-1301	වාහන නඩත්තු	4,000,000	388,312	9%
iv. 160-1-2-1102	විදේශ ගමන් වියදම්	8,000,000	971,726	12%
v. 160-1-2-3-118	අමාත්‍යාංශයේ වාර්ෂික වැඩසටහන්	45,000,000	3,015,527	6%
vi. 160-1-2-3-140	සමුද්‍රීය අපද්‍රව්‍ය සහ ක්ෂුද්‍ර ජලාස්ථික් අපද්‍රව්‍ය පරිසර හිතකාමී කළමනාකරණය එකතුව	<u>5,000,000</u> <u>67,400,000</u>	<u>1,400,000</u> <u>6,829,540</u>	28%

- (ඇ) පරිසර සංරක්ෂණ ජාතික වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා සමාලෝචිත වර්ෂයේදී වාර්ෂික අයවැය ගත ප්‍රතිපාදන ලෙස රු. මිලියන 150 ක් වෙන් කර තිබුණු අතර එම ප්‍රතිපාදනයෙන් රු. මිලියන 45 ක් මුදල් රෙගුලාසි යටතේ අමාත්‍යාංශයේ වාර්ෂික වැඩසටහන් සඳහා වූ ප්‍රතිපාදන යටතට මාරු කර එම මුදල 2023 වර්ෂයේ පැවති ආසියා ශාන්තිකරයේ අමාත්‍යවරුන්ගේ හා පරිසර බලධාරීන්ගේ සංසඳයේ 5 වැනි සැසිය සඳහා භාවිතා කර තිබුණි. එසේම ඉතිරි ප්‍රතිපාදන වලින් රු. මිලියන 4.1 ක් පමණ පරිසර සංරක්ෂණ ජාතික වැඩසටහන සඳහා වැය කර තිබූ අතර පරිසර සංරක්ෂණ කටයුතු සඳහා සෘජුව බලනොපාන කටයුත්තක් වූ ආසියා ශාන්තිකරයේ අමාත්‍යවරුන්ගේ හා පරිසර බලධාරීන්ගේ සංසඳයේ 5 වැනි සැසිය සඳහා ඉහත වැඩසටහන සඳහා වෙන්කරන ලද අයවැය ප්‍රතිපාදන වලින් සියයට 30 ක් පමණ වැයකර තිබූ බව විගණනයේදී නිරීක්ෂණය විය.

2.2 බැරකම් හා බැඳීම්වලට එළඹීම

- (අ) අමාත්‍යාංශය විසින් 2023 වර්ෂයට අදාළව ඉදිරිපත් කර තිබූ බැරකම් පිළිබඳ ප්‍රකාශනයේ මුළු එකතුව රු.19,511,266 ක් වුවද භාණ්ඩාගාර මුද්‍රිත (CIGAS) මගින් ලබාගත් බැඳීම් හා බැරකම් වාර්තාව (SA-92) අනුව ශේෂය 11,485,100 ක් වූ අතර ඒ අනුව අමාත්‍යාංශය විසින් 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට බැඳීම් හා බැරකම් අගයන් නිවැරදිව හඳුනාගෙන නොතිබුණු බව නිරීක්ෂණය විය.

2.3 නීති, රීති හා රෙගුලාසිවලට අනුකූල නොවීම

නීති, රීති හා රෙගුලාසිවලට
යොමුව

අනුකූල නොවීම

- (අ) ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික
සමාජවාදී ජනරජයේ මුදල්
රෙගුලාසි සංග්‍රහය

- (i) මුදල් රෙගුලාසි 104 (1)
(4)

භාතිය සිදු වූ දිනයේ සිට මාස 03 ක් ඇතුළත පූර්ණ වාර්තාවක් ඉදිරිපත් කළ යුතු වුවත්, අමාත්‍යාංශය සතු වාහන 02 ක් අනතුරට ලක් වී වර්ෂ දෙකකට අධික කාලයක් ගතවී තිබුණ ද 2024 මාර්තු 21 දින වන විටත් ඒ අනුව කටයුතු කර නොතිබුණි.

- (ආ) භාණ්ඩාගාර චක්‍රලේඛ

2017 දෙසැම්බර් 31 දිනැති
අංක 2/2017 දරන
භාණ්ඩාගාර චක්‍රලේඛය

2018 ජුනි 30 දිනට පෙර රජයේ සෑම ආයතනයක් විසින්ම භාවිතා කරන රජයට අයත් සෑම වාහනයක්ම එම ආයතනය නමින් ලියාපදිංචි කළ යුතුව තිබුණද පරිසර අමාත්‍යාංශය භාවිතා කරන වාහන 03 ක් අමාත්‍යාංශය නමින් පවරා ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

3 මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 විදේශ ආධාර ව්‍යාපෘති

(අ) ව්‍යාපෘති වල කාර්යසාධනය

I. දේශගුණ විපර්යාස අවම කිරීමේ ක්‍රියාකාරී සහයෝගීතා ව්‍යාපෘතිය

- (i) දේශගුණ විපර්යාස අවම කිරීමේ ක්‍රියාකාරී සහයෝගීතා ව්‍යාපෘතිය යටතේ ජාතික දේශගුණ විපර්යාස සඳහා වූ දත්ත හුවමාරු ජාලකරණ පද්ධතිය ස්ථාපිත කිරීමට අදාළව රු. 31,000,000 ක මුළු පිරිවැයක් දරා තිබුණ අතර අදාළ උපදේශන සමාගමින් ලබා ගත් රු.3,100,000 වටිනා කාර්යසාධන බැඳුම්කරය 2024 අප්‍රේල් 12 දින කල් ඉකුත් වීමට නියමිතව පැවතියද අපේක්ෂිත අරමුණු ඉටුකර ගත හැකි පරිදි එම දත්ත හුවමාරු ජාලකරණ පද්ධතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමට අවශ්‍ය කාර්යසාධන මට්ටමක් ළඟා කර ගත හැකි ආකාරයට කටයුතු සිදු කර නොමැති බව නිරීක්ෂණය විය.
- (ii) ජාතික දේශගුණ විපර්යාස සඳහා වූ දත්ත හුවමාරු ජාලකරණ පද්ධතිය නඩත්තු කිරීම සඳහා පළමු වර්ෂය (2022) හා දෙවන වර්ෂය (2023) ට අදාළව රු.1,860,000 ක නඩත්තු පිරිවැයක් දරා තිබුණ ද විගණිත දිනය වන 2023 නොවැම්බර් 09 දින වන විටත් දත්ත හුවමාරු ජාලකරණ පද්ධතිය අපේක්ෂිත පරිදි ක්‍රියාත්මක තත්වයේ නොතිබුණු බව නිරීක්ෂණය විය.
- (iii) දේශගුණ විපර්යාස ලේකම් කාර්යාලය විසින් ජාතික දේශගුණ විපර්යාස සඳහා වන දත්ත හුවමාරු ජාලය ස්ථාපිත කිරීමට අදාළව දත්ත ලබාදෙන පාර්ශවකාර ආයතන සමඟ අවබෝධතා ගිවිසුම් වලට එළඹ තිබූ අතර දත්ත සැපයුම්කාර ආයතන 55 ක් හඳුනා ගෙන තිබුණද ආයතන 08 ක් සමඟ පමණක් අවබෝධතා ගිවිසුම් අත්සන් කර තිබුණි.
- (iv) දත්ත හුවමාරු ජාලකරණ පද්ධතිය සඳහා දත්ත සපයන ආයතන සමඟ අවබෝධතා ගිවිසුම් ඇති කර ගැනීමට පෙර අදාළ ආයතන වෙත පරිගණක යන්ත්‍ර ලබා දී තිබුණි.
- (v) 2021 වර්ෂයේදී අත්සන් කරන ලද අවබෝධතා ගිවිසුම් 04 ක් විගණිත දින වන විට කල්ඉකුත් වී තිබුණි.
- (vi) අවබෝධතා ගිවිසුමේ 2 වන වගන්තිය යටතේ “d” යන කරුණෙන් පරිසර අමාත්‍යාංශය විසින් දත්ත සපයනු ලබන ආයතන වෙත දත්ත ජාලය සඳහා ප්‍රවේශය ලබා දිය යුතු බවට දක්වා තිබුණ ද දත්ත පද්ධතිය වෙත දත්ත සම්ප්‍රේශණය සඳහා අදාළ පාර්ශවකාර ආයතන වෙත අවසර ප්‍රවේශය(Authorization Access) ලබා දී නොතිබුණි.
- (vii) අවබෝධතා ගිවිසුමේ 2 වගන්තියේ “e” කරුණ අනුව දත්ත සපයන ආයතනය විසින් නිවැරදි, විශ්වසනීය හා පිළිගත හැකි දත්ත ජාතික දේශගුණ විපර්යාස සඳහා වූ දත්ත හුවමාරු ජාලය සඳහා යොමු කරන බවට තහවුරු කළ යුතු බව දක්වා තිබුණද අදාළ ආයතන විසින් විගණිත දින දක්වාම දත්ත හුවමාරු ජාලය වෙත දත්ත යොමුකර නොතිබුණි.
- (viii) අවබෝධතා ගිවිසුමේ 6 වන වගන්තිය අනුව දත්ත සපයන ආයතනය සමග අත්සන් කරන ලද ගිවිසුම කාලානුරූපීව සමාලෝචනය කර අවශ්‍ය වෙනස්කම් සිදු කර ගත යුතු වුවද විගණිත දිනය වන විටත් පාර්ශවකාර ආයතනය සම්බන්ධීකරණය කර ගනිමින් අවශ්‍යතා සමාලෝචනය කර නිසි පරිදි ගිවිසුම් යාවත්කාලීන කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

- (ix) 2021 නොවැම්බර් 19 දින පැවති රජයේ ගිණුම් පිළිබඳ කාරක සභාවේදී මෙම ව්‍යාපෘතියේ ප්‍රගතිය සතුටුදායක මට්ටමක නොපවතින බව කාරක සභාව සඳහන් කර තිබුණු අතර අදාළ අංශ සමඟ මනා සම්බන්ධීකරණයක් ඇතිකර ගනිමින් දත්ත පද්ධතිය යාවත්කාලීන කිරීමේ ක්‍රමවේදයක් පැවතිය යුතු බව හා මෙම පද්ධතිය දිගින් දිගටම පසුපරම් කිරීමේ අවශ්‍යතාවයද අවධාරණය කර තිබුණ ද අමාත්‍යාංශය විසින් ඒ සඳහා අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගෙන නොමැති බව නිරීක්ෂණය විය.
- (x) උක්ත රජයේ ගිණුම් පිළිබඳ කාරක සභාවේදී ජාතික දේශගුණ විපර්යාස දත්ත හුවමාරු ජාල පද්ධතිය යාවත්කාලීන කර රජයේ ගිණුම් පිළිබඳ කාරක සභාව දැනුවත් කරන ලෙසට අමාත්‍යාංශයේ ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරීට නිර්දේශ කර තිබුණ ද විගණන දිනය වන විටත් දත්ත පද්ධතිය යාවත්කාලීන කර රජයේ ගිණුම් පිළිබඳ කාරක සභාව දැනුවත් කිරීමට කටයුතු කර නොමැති බව නිරීක්ෂණය විය.

II. සුවදායී භූමි දර්ශ ව්‍යාපෘතිය

- (i) සුවදායී භූමි දර්ශ ව්‍යාපෘතිය යටතේ කුම්බිකුලම වැව ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමට අදාළව 2022 ජනවාරි 26 දින පළාත්වැව ප්‍රාදේශීය සම්බන්ධීකරණ රැස්වීමේදී සාකච්ඡා කර ඇති අතර වන සංරක්ෂණ හා වනජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ නිලධාරීන් විසින් වන ජීවීන්ගේ ප්‍රයෝජනය සඳහා මෙම වැව සොරොව්වක් රහිතව ප්‍රතිසංස්කරණයට වාචිකව එකඟතාවය ලබාදී තිබුණි. ඒ අනුව මෙම වැව සොරොව්වක් රහිතව ඉදිකිරීමට එකඟතාවය ලැබී තිබුණ ද සුවදායී භූමි දර්ශ ව්‍යාපෘතිය යටතේ කුම්බිකුලම වැවෙහි රු.1,541,477 ක් වැයකර සොරොව්වක් ඉදිකර ඇති බව 2023 අගෝස්තු 14 දින සිදුකරන ලද භෞතික විගණන පරීක්ෂාව අනුව නිරීක්ෂණය විය.
- (ii) රුපියල් මිලියන 51.56 ක පමණ පිරිවැයක් දරා වගා කටයුතු සඳහා ජලය ලබා ගැනීමේ අරමුණින් කුම්බිකුලම වැව ප්‍රතිසංස්කරණය කර තිබුණ ද එම වැව මගින් වගා කටයුතු සඳහා ජලය මුදා හැරීමේ හැකියාවක් නොමැති බව නිරීක්ෂණය වූ අතර වැවෙහි වාන් ජලය එල්ලංගාවේ පහළ පිහිටි වැව් කරා ගලා යාමට හැකිවන පරිදි ඇළ මාර්ග පිළිසකර කිරීමට ද කටයුතු කර නොතිබුණි.
- (iii) 2009 අංක 65 දරන කැළෑ සංශෝධන පනතේ 7.1 (ඔ) අනුව යම් පාරක් තැනීම, දැනටමත් තනන ලද යම් පාරක් වෙනස් කිරීම, එසේ තනන ලද පාරක් භාවිතා කිරීම ආදී ක්‍රියා රක්ෂිත වනයක තහනම් ක්‍රියා ලෙස දක්වා තිබුණ ද සුවදායී භූමි දර්ශ ව්‍යාපෘතියේ පිරිවැය ඇස්තමේන්තුව අනුව රු. 2,107,933 ක පිරිවැයක් දරා පිටිසුම් මාර්ගයක් සකස් කර තිබුණු අතර මෙම ව්‍යාපෘති ප්‍රදේශය කුම්බිකුලම රක්ෂිතයට අයත්වීම තුළ එය කැළෑ පනතට පටහැනි ක්‍රියාවක් බව නිරීක්ෂණය විය.
- (iv) කුම්බිකුලම වැව ප්‍රතිසංස්කරණයට අදාළ ගිවිසුමේ නිමැවුම් ලෙස අක්කර 200 ක කුඹුරු ප්‍රතිස්ථාපනය සහ පරිසර පද්ධතිය ප්‍රතිස්ථාපනය ද දක්වා තිබුණ ද 2013 අගෝස්තු 01 දිනැති හා අංක 1821/34 දරන ගැසට් පත්‍රය මගින් කුම්බිකුලම වැව සහ ඒ ආශ්‍රිත ප්‍රදේශ කිහිපයක් සහිත මුළු බිම් ප්‍රමාණය හෙක්ටයාර් 2744 ක් පමණ කුම්බිකුලම රක්ෂිත වනාන්තරයට අයත් ලෙස නම්කර තිබුණු බැවින් එම වැව යටතේ කුඹුරු ප්‍රතිස්ථාපනය කළ නොහැකි බව නිරීක්ෂණය වූ අතර උක්ත ගිවිසුමේ නීත්‍යානුකූලව ළඟකර ගත නොහැකි නිමැවුම් දක්වා ඇති බව ද නිරීක්ෂණය විය.

(ආ) ව්‍යාපෘති වල වත්කම් උන උපයෝජනය/ නිෂ්ක්‍රීයව පැවැතීම

- (i) දේශගුණ විපර්යාස අවම කිරීමේ ක්‍රියාකාරී සහයෝගීතා ව්‍යාපෘතිය මඟින් සංවර්ධනය කර ක්‍රියාත්මක කිරීමට යෝජනා වූ ජාතික දේශගුණ විපර්යාස සඳහා වූ දත්ත හුවමාරු ජාලකරණ පද්ධතිය (National Climate Change Data Sharing Network) සඳහා දත්ත සපයනු ලබන පාර්ශවකාර ආයතන වෙත ලබා දීම සඳහා රු. 12,446,500 ක් (VAT රහිත) වැයකර ඩෙස්ක්ටොප් පරිගණක යන්ත්‍ර 55 ක් 2020 දෙසැම්බර් 30 දින මිලදී ගෙන තිබුණ අතර මෙම පරිගණක යන්ත්‍ර පාර්ශවකාර ආයතන 55ක් වෙත මිලදී ගත් දිනයේ සිට මාස 14 කට පසුව ලබා දී තිබුණි. විගණනයේදී නියැදි පරීක්ෂාවට භාජනය කරන ලද පාර්ශවකාර ආයතන 27 ක් අතුරින් පාර්ශවකාර ආයතන 20 ක් විසින්ම මෙම ඩෙස්ක්ටොප් පරිගණක යන්ත්‍ර ජාතික දේශගුණ විපර්යාස සඳහා වූ දත්ත හුවමාරු ජාලය වෙත දත්ත සම්ප්‍රේශණය කිරීමට හෝ ඊට අදාළ දත්ත සැකසීම සඳහා භාවිතා කර නොතිබුණ අතර එක් පාර්ශවකාර ආයතනයක් පරිගණක යන්ත්‍රය භාවිතා නොකර ඇසුරුම් තුළට තබාගෙන පැවති අතර අදාළ පරිගණකය එම ආයතනය සඳහා අවශ්‍ය නොවන බව ද සඳහන් කරන ලදී. ඒ අනුව අවශ්‍යතාවය නිසි පරිදි හඳුනා ගැනීමෙන් තොරව පරිගණක යන්ත්‍ර බෙදාහැර තිබුණු බව නිරීක්ෂණය වූ අතර මෙම පරිගණක යන්ත්‍ර මිලදී ගැනීම මඟින් ළඟා කර ගැනීමට අපේක්ෂිත අරමුණු ළඟා කරගෙන නොතිබුණු බවද නිරීක්ෂණය විය.
- (ii) දේශගුණ විපර්යාස අවම කිරීමේ ක්‍රියාකාරී සහයෝගීතා ව්‍යාපෘතිය මඟින් සංවර්ධනය කර ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන ජාතික දේශගුණ විපර්යාස සඳහා වූ දත්ත හුවමාරු ජාලකරණ පද්ධතිය (National Climate Change Data Sharing Network) සඳහා ඉහත පරිදි ඩෙස්ක්ටොප් පරිගණක යන්ත්‍ර 55 ක් මිලදී ගන්නා අවස්ථාවේදීම රු. 1,065,000 (VAT රහිත) ක පිරිවැයක් දරා ලැප්ටොප් පරිගණක යන්ත්‍ර 05 ක් 2020 නොවැම්බර් 10 දින මිලදී ගෙන තිබුණු අතර 2023 ඔක්තෝබර් 12 දින සිදු කරන ලද භෞතික විගණන පරීක්ෂාවේදී මෙම ලැප්ටොප් පරිගණක යන්ත්‍ර 05 අතුරින් යන්ත්‍ර 02 ක් අමාත්‍යාංශයේ මූල්‍ය අංශය වෙත ලබා දී ඇති බව නිරීක්ෂණය වූ අතර තවත් යන්ත්‍ර 03 ක් දේශගුණ විපර්යාස අංශයේ නිෂ්කාර්යව පවතින බවද නිරීක්ෂණය විය.

3.2 ප්‍රසම්පාදනයන්

- (අ) ආසියා ශාන්තිකරයේ අමාත්‍යවරුන්ගේ හා පරිසර බලධාරීන්ගේ සංසදයේ 5 වැනි සැසිය සඳහා සහභාගී වූ නිලධාරීන්ට ආහාර සැපයීමට 2023 සැප්තැම්බර් 21 දින ආයතන 03 වෙතින් මිල ගණන් කැඳවා තිබුණ අතර මිල ගණන් 2023 සැප්තැම්බර් 27 දින ප.ව. 2.00 ට පෙර පරිසර අමාත්‍යාංශය වෙත යොමු කරන ලෙස දක්වා තිබුණි. මෙම මිල කැඳවීම සඳහා ආයතන 03 විසින් ඉදිරිපත් කර තිබූ මිල ගණන් පරිසර අමාත්‍යාංශයේ ලංසු විවෘත කිරීමේ කමිටු සාමාජිකයන් විසින් විවෘත කළ බවට එම මිල ගණන් තුළ දින මුද්‍රා තබා අත්සන් කර නොතිබුණ අතර ඊට අදාළ ලංසු විවෘත කිරීමේ කමිටු වාර්තාවක් ද නොමැති බව ලිපිගොනු පරීක්ෂාවේ දී නිරීක්ෂණය විය. ඒ අනුව ලංසු විවෘත කිරීමේ ක්‍රමවේදයේ නිරවද්‍යතාවය විගණනයේ දී තහවුරු නොවීය. මෙම ප්‍රසම්පාදනයට අදාළ තාක්ෂණික ඇගයීම් කමිටු වාර්තාව ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශයේ 2.11.3 ප්‍රකාරව විධිමත් ආකෘතියකින් ඉදිරිපත් කර නොතිබුණ අතර තාක්ෂණික ඇගයීම් කමිටු නිර්දේශ ඉදිරිපත්කර තිබුණේ අංක හා දින රහිත ලිපියක් මඟින් බව ද නිරීක්ෂණය විය.

- (ආ) 2023 සැප්තැම්බර් 27 දින ඉහත ප්‍රසම්පාදනය සඳහා ප්‍රසම්පාදන කමිටු තීරණය ලබා දී තිබුණ අතර එහි දී Lavinia Bakers වෙතින් සේවාව ලබා ගැනීමටත් එක් ආහාර වේලක් සඳහා ආහාර පැකට් 200 ක් ලෙස මුළු ආහාර පැකට් 3,712 ක් ලබා දෙන ලෙස ඉල්ලීම් කර ඇතත් අවශ්‍යතාවය පදනම් කර ගනිමින් අවශ්‍ය ආහාර පැකට් ප්‍රමාණය ඇණවුම් කිරීමටත් එම ප්‍රමාණය ඉක්මවා යන්නේ නම් නැවත ප්‍රසම්පාදන කමිටුවේ අනුමැතියට යටත්ව ලබා ගැනීමටත් අනුමැතිය ලබා දී තිබුණි. නමුත් මෙම සමුළුව සඳහා ආහාර පැකට් 8,423 ක් එනම් ඉහත මිල ගණන් කැඳවා තිබූ ආහාර පැකට් 3,712 ට අමතරව ආහාර පැකට් 4,711 ක් මිල දී ගෙන තිබුණි. මේ අනුව මිල දී ගැනීමට අනුමැතිය ලබා දුන් ප්‍රමාණයට වඩා සියයට 127 ක ආහාර පැකට් ප්‍රමාණයක් මිල දී ගෙන තිබුණ බව විගණනයේ දී නිරීක්ෂණය විය. ඉහත කරුණ අනුව මෙම සමුළුව සඳහා අවශ්‍ය ආහාර සැපයීම වෙනුවෙන් රු.2,422,000 ක් වෙන් කර තිබුණ ද මේ සඳහා රු.4,443,970 ක මුදලක් ගෙවා තිබූ අතර ආහාර සැපයීම සඳහා රු.2,021,970 ක් අපේක්ෂිත මුදල ඉක්මා ගෙවා තිබූ බව විගණනයේ දී තවදුරටත් නිරීක්ෂණය විය.
- (ඇ) ආහාර සැපයීම සඳහා තෝරාගත් Lavinia Bakers යන ආයතනය වෙත ඒ සඳහා ගෙවිය යුතු මුදල වූ රු.4,443,970 ක මුදල සඳහා වූ වෙක්පත Testa Bake House (Pvt) Ltd යන ආයතනයේ ඩී.ඒ.ඩී. රත්නීන් යන අයගේ පෞද්ගලික නමට ලබාදෙන ලෙස Lavinia Bakers ආයතනය විසින් ඉල්ලීමක් සිදු කර තිබුණු අතර ඒ අනුව අමාත්‍යාංශය විසින් ඩී.ඒ.ඩී. රත්නීන් යන පුද්ගල නාමයට වෙක්පත ලබා දී තිබුණි. ඉහත කරුණු අනුව ආහාර සැපයීමට සේවාව ලබා දුන් Lavinia Bakers ආයතනය නමින් වෙක්පත් ලබා නොදී රු.4,443,970 ක මුදලක් සඳහා ඩී.ඒ.ඩී. රත්නීන් යන පුද්ගල නාමයකට මුදල් ලබා දීමට අමාත්‍යාංශය කටයුතු කර ඇති බව විගණනයේ දී නිරීක්ෂණය විය.

3.3 වත්කම් කළමනාකරණය

- (අ) පරිසර අමාත්‍යාංශය සතු වාහන අතුරින් ධාවනය කළ නොහැකි තත්ත්වයේ පවතින වාහන 08 ක් අමාත්‍යාංශ පරිශ්‍රයේ සහ ගරාජ්වල ගාල් කර ඇති අතර මෙම වාහන වර්ෂ 03 ත් 09 ත් අතර කාලපරාසයක් එලෙස ගාල් කර පැවතියදී ද අලුත්වැඩියා කටයුතු සිදු කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.
- (ආ) 2022 ජනවාරි 25 දිනැති අංක 04/2022 දරණ වත්කම් කළමනාකරණ චක්‍රලේඛයේ 02 (අ) ඡේදයට අනුව 2020 අගෝස්තු 31 දින වන විට කොම්ප්‍රෝලර් ජනරාල් කාර්යාලයට වාර්තා කරන ලද ධාවන තත්ත්වයේ නොපවතින අලුත් වැඩියා කිරීම එලදායි නොවන වාහන අපහරණය සිදුකර නොමැති නම් වත්කම් කළමනාකරණ චක්‍රලේඛයේ අංක 05/2020 හි 02 (අ) මඟින් ලබා දී ඇති උපදෙස් පරිදි එවැනි වාහන අපහරණය කිරීමේ ක්‍රියාවලිය සම්පූර්ණ කිරීමට වහාම කටයුතු කළ යුතු වුවත් අමාත්‍යාංශය සතු වාහන 02 ක් 2020 දෙසැම්බර් 31 දින අපහරණය කිරීමට නිර්දේශ කර තිබුණද ඉහත චක්‍රලේඛ ප්‍රකාරව කටයුතු කර නොතිබුණි. කොම්ප්‍රෝලර් ජනරාල්ගේ 2023 මාර්තු 09 දිනැති හා අංක CGO/ASM/Environment/General/21-1 දරන ලිපිය මඟින් තවත් වාහනයක් අපහරණය කිරීමට අනුමැතිය ලබා දී තිබුණ ද අමාත්‍යාංශය විගණන දින දක්වාම ඒ අනුව කටයුතු කර නොතිබුණි.

(ඇ) පරිසර අමාත්‍යාංශයේ අමාත්‍ය කාර්ය මණ්ඩලය සඳහා අනුයුක්ත කර තිබූ වාහන නැවත භාරදෙන අවස්ථාවේදී සිදු කළ නිරීක්ෂණයන් පහත දැක්වේ.

- මොටර් රථයේ බඳ වටා තැලීම් සිටීම
- ටෙල් ලාම්පු, රිවස් ලාම්පු, බ්‍රේක් ලාම්පු කැඩී තිබීම
- ඉදිරි පස ව්‍යාජ අංක තහඩු සවි කිරීම
- මොටර් රථයේ බඳ , වහලය හා වෙනත් ස්ථානවල සිටීම හා තැලීම් සහ ඩැෂ්බෝර්ඩය පුපුරා කැඩී යාම
- ඒසි කවුළුවල නොබ අස්ථානගත වීම
- ඉදිරිපස ප්‍රධාන වීදුරුව (windscreen) පිපිරී තිබීම
- වම් පස හා දකුණු පස Tail Light කැඩී තිබීම

ඉහත අලාභයන් පිළිබඳ අදාළ අවස්ථාවේදී අමාත්‍යාංශය දැනුවත් කර නොතිබුණු බැවින් එම අඩුපාඩු අළුත්වැඩියා කර රක්ෂණ ආවරණය මගින් එම අලාභයන් ප්‍රතිපූර්ණය කර ගැනීමට නොහැකි වී තිබුණු බව නිරීක්ෂණය විය.

(ඌ) 2021 අප්‍රේල් 21 දින නිකුත් කර තිබූ ප්‍රසම්පාදන කාර්යසාධනයේ 38 වන අතිරේකය අනුව ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ අංක 9.3.1 (අ) ප්‍රකාරව වාහන අළුත්වැඩියා සහ නඩත්තු කටයුතු සඳහා වන මිල කැඳවීම් ආර්ථික වශයෙන් ඵලදායී ද යන්න සලකා බලා අදාළ වාහන වල දේශීය නියෝජිතයාගෙන් වෙනත් සිදු කර ගත හැකි බව දක්වා තිබුණි. 2023 වර්ෂයේදී වාහන සේවා කිරීම් වලට අදාළව වාහන ඒජන්තවරුන් හරහා වාහන සේවා කිරීම් සඳහා වාහන 41 කට අදාළව සේවා වාර 81 ක් සඳහා රු. 6,360,496 ක මුළු පිරිවැයක් දරා තිබුණ අතර මෙහිදී අදාළ සේවා කිරීම් සඳහා දැරූ පිරිවැය ආර්ථික වශයෙන් ඵලදායීද යන්න විගණනයේදී තහවුරු නොවීය.

3.4 අනාර්ථික ගනුදෙනු

2013 වර්ෂයේදී අනතුරකට ලක්ව තිබූ වාහනයක් වර්ෂ 10 කට අධික කාලයක් අළුත්වැඩියා වියදම පියවීමට නොහැකිව පෞද්ගලික ගරාජයක රඳවා තිබුණු අතර 2023 වර්ෂයේදී මෙම වාහනය රු.1,800,000 කට අපහරණය කර තිබුණි. මෙම අනතුර සම්බන්ධයෙන් මුදල් රෙගුලාසි 104(4) යටතේ පරීක්ෂණය සිදු කර අළුත්වැඩියා වියදම අයකරගත යුතු ආකාරය නිවැරදිව තීරණය කර නොතිබූ බැවින් අපහරණය මගින් ලද මුදලින් රු.1,614,105 ක් භාවිතා කරමින් අනතුරු අළුත් වැඩියා කිරීමේ වියදම පියවා ඉතිරි මුදල වූ රු.185,895 ක් පමණක් මහා භාණ්ඩාගාරය වෙත ප්‍රේශණය කර තිබුණි. මේ අනුව රජයට රු.1,614,105 ක අලාභයක් සිදු වී ඇති බව විගණනයේදී අනාවරණය විය.

3.5 කළමනාකරණ දුර්වලතා

(අ) මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ 2023 වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව ජ්‍යෙෂ්ඨ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ වැඩසටහනට අදාළව රු.14,531,330 ක මුදලක් පරිසර අමාත්‍යාංශය වෙත ගෙවිය යුතු බව දක්වා තිබුණි. ඒ අනුව මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය විසින් මීට වර්ෂ 10කට පමණ පෙර ක්‍රියාත්මක කර තිබූ ජ්‍යෙෂ්ඨ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ ව්‍යාපෘතිය සඳහා ලබා දී තිබූ ප්‍රතිපාදන වලින් නැවත රජයට ගෙවිය යුතුව පවතින රු.14,531,330 ක මුදලක් අයකර ගැනීම සම්බන්ධයෙන් පරිසර අමාත්‍යාංශය විසින් ප්‍රමාණවත් අවධානයක් යොමු කර නොතිබුණ බව නිරීක්ෂණය විය.

- (ආ) අමාත්‍ය මණ්ඩල පත්‍රිකා අංක 23/1739/622/021 වූ “එක්සත් අරාබි එමීර් රාජ්‍යයේ බුබායි නගරයේ දී පැවැත්වෙන දේශගුණික විපර්යාස පිළිබඳ එක්සත් ජාතීන්ගේ රාමුගත සම්මුතියේ පාර්ශවකරුවන්ගේ 28 වන සමුළුව” යන මැයෙන් පරිසර අමාත්‍යවරයා විසින් ඉදිරිපත් කළ 2023 සැප්තැම්බර් මස 07 දිනැති සංදේශය සඳහා මුදල්, ආර්ථික ස්ථායීකරණ සහ ජාතික ප්‍රතිපත්ති අමාත්‍යවරයා විසින් ඉදිරිපත් කළ නිරීක්ෂණ තුළ, “ වියදම් පාලනය සඳහා රාජ්‍ය නිලධාරීන්ගේ විදේශ සංචාර සම්බන්ධයෙන් පනවා ඇති සීමාවන් හේතුවෙන්, ඉහත සමුළුවට සඳහා අත්‍යාවශ්‍යම හා අවම නිලධාරීන් සංඛ්‍යාවක් සහභාගී වීම සුදුසු වේ සහ එම නිලධාරී මණ්ඩලය නිශ්චිත ලෙස නම් කිරීමෙන් අනතුරුව ජනාධිපති ලේකම්ගේ පූර්ව එකඟතාවය සඳහා ඉදිරිපත් කළ යුතුය” ලෙස දක්වා තිබුණි. එසේ අනුමැතිය ලබාගෙන තිබූ නිලධාරීන්ට අමතරව අමාත්‍යාංශයේ තවත් නිලධාරීන් 06 දෙනෙකු මෙම සමුළුව සඳහා සහභාගී වී ඇති බව නිරීක්ෂණය වූ අතර එම නිලධාරීන් සමුළුවට සහභාගී වීම සඳහා ජනාධිපති ලේකම් කාර්යාලයේ පූර්ව එකඟතාවය ලබාගෙන නොතිබුණ බව ද නිරීක්ෂණය විය. තව ද එම නිලධාරීන් 06 දෙනා අතුරින් නිලධාරීන් තිදෙනෙකු පරිසර සැලසුම් හා ආර්ථික අංශයට අනුයුක්තව කටයුතු කරන අතර එම නිලධාරීන් දේශගුණික විපර්යාස පිළිබඳ එක්සත් ජාතීන්ගේ රාමුගත සම්මුතියේ සමුළුව සඳහා සහභාගී වීමට තෝරා ගැනීමේ ප්‍රමුඛතා පදනම විගණනයේ දී තහවුරු නොවීය. තවද මුදල්, ආර්ථික ස්ථායීකරණ සහ ජාතික ප්‍රතිපත්ති අමාත්‍යවරයාගේ නිරීක්ෂණ ලෙස “සමුළුව අවසන් වීමෙන් අනතුරුව, ශ්‍රී ලංකාව සඳහා දේශගුණික විපර්යාස පිළිබඳ එක්සත් ජාතීන්ගේ රාමුගත සම්මුතියේ අපේක්ෂිත ඉලක්ක කරා ළඟාවීමේ ප්‍රගතිය පිළිබඳ වාර්තාවක් අමාත්‍ය මණ්ඩලය වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතුය” ලෙස දක්වා තිබුණ ද එවැනි වාර්තාවක් අමාත්‍ය මණ්ඩලය වෙත ඉදිරිපත් කර නොතිබුණ බව නිරීක්ෂණය විය.
- (ඇ) පරිසර අමාත්‍යවරයා හා කාර්යමණ්ඩලය වෙත 2023 ඔක්තෝබර් 24 දින අමාත්‍යාංශය විසින් වාහන 07 ක් අනුයුක්ත කර තිබුණ නමුත් ඉහත වාහන වලට අමතරව විවිධ අවස්ථා වලදී අමාත්‍යාංශය සතු සංචිත වාහන 04 ක් ද අමාත්‍ය කාර්යමණ්ඩලය විසින් භාවිතයට ගෙන තිබුණි. 2023 ඔක්තෝබර් 24 දින සිට 2024 පෙබරවාරි 03 දින දක්වා වූ කාලපරිච්ඡේදය තුළ මෙම සඳහන් වාහන 04 භාවිතා කර කිලෝමීටර් 16,950 ක් ධාවනය කර තිබුණු අතර මේ සඳහා ඉන්ධන (ඩීසල්) ලීටර් 2,366 ක් අමාත්‍යාංශය විසින් ලබා දී තිබුණි. මේ අනුව වතුලේඛ ප්‍රකාරව අමාත්‍යවරයාට සහ අමාත්‍යකාර්යමණ්ඩලයට ලබා ගත හැකිව තිබූ වාහන ප්‍රමාණය ඉක්මවා අනීතික ලෙස ලබාගත් වාහන 04 සඳහා ඉන්ධන ලීටර් 2,366 ක් ලබා දීමට අමාත්‍යාංශය රු. 831,412 ක් වැය කර තිබූ බව විගණනයේදී අනාවරණය විය.
- (ඈ) අමාත්‍ය මණ්ඩල පත්‍රිකා අංක 20/1399/301/006 හා 2020 සැප්තැම්බර් 17 දිනැති අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණයෙහි ඇති සුදුසුකම් වලට පටහැනිව අමාත්‍යාංශ ලේකම්වරයා විසින් හිටපු පරිසර අමාත්‍යවරයාගේ උපදේශක ලෙස 2023 නොවැම්බර් 15 දින හිමිනමක් පත් කර තිබුණි. එසේම 2023 නොවැම්බර් 15 දින සිට 2024 පෙබරවාරි 03 දින දක්වා මෙම උපදේශක හිමිනමට උපදේශක දීමනා හා අනෙකුත් දීමනා ලෙස රු. 484,331 ක් ගෙවා තිබුණු බව විගණනයේදී අනාවරණය විය. එම උපදේශක හිමිනමට අදාළ උපදේශක තනතුර සඳහා පත්වීම් ලිපිය 2023 නොවැම්බර් 15 දින අමාත්‍යාංශ ලේකම්වරයා විසින් ලබා දී තිබුණ නමුත් අමාත්‍යවරයාගේ උපදෙස් පරිදි පෞද්ගලික ලේකම් විසින් එවා ඇති ලිපියකට අනුව පත්වීමේ දිනය 2023 ඔක්තෝබර් 24 දින සිට ක්‍රියාත්මක වන බව අමාත්‍යාංශ ලේකම්වරයා විසින් නිකුත් කළ උපදේශක හිමිනම පත්කිරීමේ ලිපියෙහි දක්වා තිබුණි. මේ අනුව අමාත්‍යවරයාගේ උපදෙස් අනුව ඉහත පරිදි කටයුතු කිරීම නිසා 2023 ඔක්තෝබර් 24 දින සිට 2023 නොවැම්බර් 15 දින දක්වා වූ විධිමත් පත්වීමේ ලිපියක් නොමැති දින 23 ක කාලයක් සඳහා රු.74,194 ක උපදේශක දීමනා සහ අනෙකුත් දීමනා ලෙස රු.4,452 ක් වූ මුළු එකතුව රු.78,646 ක් අමාත්‍යාංශ අරමුදල් මගින් ගෙවා තිබූ බව විගණනයේදී තවදුරටත් නිරීක්ෂණය විය.

4 මානව සම්පත් කළමනාකරණය

4.1 අනුයුක්ත කාර්ය මණ්ඩලය, තරා කාර්ය මණ්ඩලය

- (අ) 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට අමාත්‍යාංශයේ ජ්‍යෙෂ්ඨ මට්ටමේ තනතුරු වල පුරප්පාඩු 21 ක් පවතින බව නිරීක්ෂණය විය.
- (ආ) 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට ප්‍රධාන නීති නිලධාරී තනතුර මෙන්ම නීති නිලධාරී තනතුරු 02 ක් වශයෙන් නීති අංශයට අනුමත මුළු තනතුරු සංඛ්‍යාවම පුරප්පාඩු ව පැවතුණි.
- (ඇ) පරිසර අමාත්‍යාංශය සඳහා අවශ්‍යතාවයක් නොමැති ශ්‍රී ලංකා කෘෂිකර්ම සේවයේ I, II හා III ශ්‍රේණි සඳහා අනුමත තනතුරු 05 ක් අමාත්‍යාංශ කාර්යමණ්ඩල තනතුරු ලෙස අනුමත කරවාගෙන තිබුණු අතර 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට එම තනතුරු 05 ම පුරප්පාඩුව පැවතුණි. එම තනතුරු සඳහා ලබා දී ඇති අනුමැතිය සංශෝධනය කරවා ගැනීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගෙන නොතිබුණි.
- (ඈ) 2023 ජනවාරි 25 දින අමාත්‍යාංශයට සංවර්ධන නිලධාරී තනතුරු 299 ක් සඳහා අනුමැතිය ලබා දී තිබුණ ද එම අනුමත තනතුරු සංඛ්‍යාව ඉක්මවා සංවර්ධන නිලධාරීන් 267 ක් අමාත්‍යාංශයට අනුයුක්ත කර ඇතත් 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට ඒ සඳහා කාර්යමණ්ඩල තනතුරු අනුමත කරගෙන නොතිබුණි.

එම්.එස්. නියනතුමාර
නියෝජ්‍ය විගණකාධිපති
විගණකාධිපති වෙනුවට.

04 පරිච්ඡේදය

කාර්ය සාධන දර්ශක

4.1 ආයතනයේ කාර්ය සාධන දර්ශක (ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම මත පදනම්ව)

විශේෂිත දර්ශක	අපේක්ෂිත නිමැවුමේ ප්‍රතිශතයක් (%) ලෙස තත්‍ය නිමැවුම		
	100%- 90%	75%-89%	50%- 74%
දේශගුණික විපර්යාස අවම කිරීම		√	
පරිසර පද්ධති සහ ජෛවවිවිධත්වය තිරසාර සංරක්ෂණය	√		
තිරසාර පරිසර දූෂණය හා අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය	√		

*වියදම් පාලන වක්‍රලේඛ අනුව සමහර ක්‍රියාකාරකම් සම්පූර්ණ කිරීමට නොහැකි විය

05 පරිච්ඡේදය

තිරසර සංවර්ධන අරමුණු (SDG) සපුරා ගැනීමේ කාර්ය සාධනය

5.1 හඳුනා ගන්නා ලද අදාළ තිරසාර සංවර්ධන අරමුණු දක්වන්න.

ඉලක්කය / අරමුණ	ජයග්‍රහණ දර්ශක	මේ දක්වා ජයග්‍රහණ ලබා ගැනීමේ ප්‍රගතිය		
		0%-49 %	50%-74%	75%-100%
11.6	11.6.2. නගර වල පවත්නා (ජනගහනහරිත) ක්ෂුද්‍ර අංශුමය පදාර්ථයන්හි වාර්ෂික මධ්‍යයා මට්ටම (PM10 සහ PM2.5)		√	
12.1	තිරසර පරිභෝජනය සහ නිෂ්පාදනය පිළිබඳ ජාතික ප්‍රතිපත්තිය අනුමත කර ඇත			√
12.4	.12.4.1d මොන්ට්‍රියල් ප්‍රොටෝකෝලය සමඟ අනුකූල වීම			√
	අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය පිළිබඳ ජාතික ප්‍රතිපත්තිය සකස් කිරීම			√
	අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය පිළිබඳ ජාතික ප්‍රතිපත්තිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ කටයුතු පසුපරම	√		
	රසායනික අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ ප්‍රතිපත්තිය සකස් කිරීම හා කැබ්නට් අනුමැතිය ලබා ගැනීම			√
12.7	හරිත ප්‍රසම්පාදනය පිළිබඳ ජාතික ප්‍රතිපත්තියට මහජන අදහස් කැඳවා ඇත. ඒකාබද්ධ කැබ්නට් සංදේශය සකස් කිරීම.			√
13.1	අලාභ හා හානි පිළිබඳ අනුහුරුවීම් ජාතිකව නිර්ණය කරන ලද දායකත්වය (NDC) සහ NDC සැලසුම් කිරීම, ක්‍රියාත්මක කිරීම සහ අධීක්ෂණය සම්බන්ධීකරණය, දේශගුණය ආශ්‍රිත ව්‍යාපෘති සංවර්ධනය කිරීම සඳහා ජාතික හා ජාත්‍යන්තර ආධාර ලබාදෙන නියෝජිතයන් සහ අනෙකුත් අදාළ ආයතන සමඟ සම්බන්ධීකරණය		√	

13.2	ජාතික දේශගුණික විපර්යාස ප්‍රතිපත්ති සහ පරිසර ප්‍රතිපත්ති යාවත්කාලීන කිරීම			✓
	දේශගුණික තිරසාරත්වය සඳහා වූ ක්‍රියාමාර්ග පිළිබඳ ජාතික පාරිසරික ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම හි 3 වන සහ 8 වන තේමාවන් ක්‍රියාත්මක කිරීම සම්බන්ධීකරණය කිරීම		✓	
	ජාතික සන්නිවේදනයන් (ජාතිකව නිර්ණය කරන ලද දායකත්වය(NDCs), ශ්‍රී ලංකාවේ දේශගුණික විපර්යාස පිළිබඳ තෙවන ජාතික සන්නිවේදන වාර්තාව (TNC)) එක්සත් ජාතීන්ගේ දේශගුණ විපර්යාස පිළිබඳ රාමුගත සම්මුතිය (UNFCCC) වෙත ඉදිරිපත් කිරීම			✓
	ජාතික දේශගුණික විපර්යාස අනුහුරුවීම් සැලැස්මක් සකස් කිරීම		✓	
	දේශගුණයට අනුහුරුවීම සඳහා හරිත දේශගුණික අරමුදලට ව්‍යාපෘති යෝජනා ඉදිරිපත් කිරීම	✓		
	දේශගුණික අනුහුරුවීම සඳහා හරිත දේශගුණික අරමුදලට ඉදිරිපත් කරන ලද ව්‍යාපෘති යෝජනා ක්‍රියාත්මක කිරීම	✓		
	හරිතාගාර වායු විමෝචනය ගණනය කිරීම සඳහා දත්ත හුවමාරු පද්ධතියක් ස්ථාපිත කිරීම	✓		
13.3	ජාතික දේශගුණික විපර්යාස සැලැස්ම සම්බන්ධයෙන් පළාත් නවයේ අදාළ ආයතන දැනුවත් කිරීම		✓	
	දේශගුණික විපර්යාස පිළිබඳ පළාත් අනුහුරුවීම් සැලැස්ම ආරම්භ කිරීම		✓	
	දේශගුණික විපර්යාස පිළිබඳ පළාත් ඒකක පිහිටුවීම ආරම්භ කිරීම		✓	
	ජාතික අනුහුරුවීම් සැලැස්ම ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා අදාළ ආයතන සකස් කිරීමේ ව්‍යාපෘතියක් සඳහා හරිත දේශගුණික අරමුදලෙන් අනුමැතිය ලබා ගැනීම			✓
	දේශගුණ විපර්යාස අවම කිරීමේ හවුල්කාර ව්‍යාපෘතිය(PMR) යටතේ දේශගුණික විපර්යාස සම්බන්ධ දැනුම වර්ධනය කිරීම			✓
	දේශගුණ විපර්යාස පිළිබඳ ජාතික අනුහුරු සැලැස්ම (NAP) ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා අදාළ ආයතන සූදානම් කිරීම		✓	
15.1	ශ්‍රී ලංකාවේ ආක්‍රමණශීලී ජීවි විශේෂ (IAS) පිළිබඳ ජාතික ප්‍රතිපත්තිය, උපාය මාර්ග සහ ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම ක්‍රියාත්මක කිරීම.	✓		
	වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව යටතේ කඩොලාන වනාන්තර ප්‍රතිසංස්කරණය සඳහා වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම.			✓
	භූමි හා ජලජ ප්‍රදේශ වල ආක්‍රමණශීලී ජීවි විශේෂ (IAS) ඉවත් කිරීම.	✓		
	ප්‍රජා පාදක පරිසර පද්ධති ප්‍රවේශය තුළින් වන, කෘෂිකර්ම හා සංචාරක ක්ෂේත්‍ර ඒකාබද්ධව කලමණාකරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම			
	වන, කෘෂිකර්මාන්තය සහ සංචාරක අංශ සඳහා ප්‍රජාව කේන්ද්‍ර කරගත් පරිසර පද්ධතිය පදනම් කරගත් ප්‍රවේශයන් ඒකාබද්ධ කිරීම		✓	
	2022-2030 ජාතික පාරිසරික ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම සකස් කිරීම.			✓
	ජාතික පාරිසරික සංවේදී කලාප (ESA)ප්‍රතිපත්තිය සකස් කිරීම.			✓
15.2	ශ්‍රී ලංකාවේ කඩොලාන පරිසර පද්ධති සංරක්ෂණය සහ තිරසාර භාවිතය පිළිබඳ ජාතික ප්‍රතිපත්ති සැකසීම			✓
	ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික ආක්‍රමණශීලී ජීවි විශේෂ (IAS) සඳහා ප්‍රතිපත්තිය සකස් කිරීම			✓
	කඩොලාන පරිසර පද්ධති සංරක්ෂණය සහ ප්‍රතිසංස්කරණය සඳහා වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම		✓	
	ප්‍රජා පාදක පරිසර පද්ධති ප්‍රවේශය තුළින් වන, කෘෂිකර්ම හා සංචාරක ක්ෂේත්‍ර ඒකාබද්ධව කලමණාකරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම	✓		
	ජාතික පාරිසරික සංවේදී කලාප (ESA)ව්‍යාපෘති 3ක් සඳහා කලමණාකරණ සැලසුම් සකස් කිරීම			✓
15.3	ඉඩම් භායනය වැළැක්වීමට අදාළ ක්‍රියාකාරකම් සහ ක්‍රියාකාරී සැලසුම් සකස් කිරීම			✓
	ශ්‍රී ලංකාවේ භූමි භායනය වැළැක්වීම සඳහා ඉලක්ක තැබීම			✓
	තිරසාර ඉඩම් කළමනාකරණ වැඩසටහන් ආරම්භ කිරීම			✓
15.4	ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික ආක්‍රමණශීලී ජීවි විශේෂ (IAS) සඳහා ප්‍රතිපත්තිය, ජෛව විවිධත්වයට අදාළ පාරම්පරික දැනුම සහ භාවිතයන් පිළිබඳ ජාතික ප්‍රතිපත්තිය හා උපාය මාර්ග සකස් කිරීම සහ ක්‍රියාත්මක කිරීම	✓		
	ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික ආක්‍රමණශීලී ජීවි විශේෂ (IAS) පිළිබඳ පුහුණු වැඩසටහන් සහ දැනුවත් කිරීම් සිදු කිරීම		✓	

15.5	ජීවි විශේෂ රතු ලැයිස්තුගත කිරීමේ ක්‍රියාවලිය, පුහුණුව සහ දැනුවත් කිරීම			√
	1. ශාක විශේෂ පිළිබඳ ජාතික රතු ලැයිස්තුව ප්‍රකාශයට පත් කිරීම 2020.			√
	2. මිරිදිය මසුන් පිළිබඳ ජාතික රතු ලැයිස්තුව ප්‍රකාශයට පත් කිරීම 2020.			√
	3. කුරුල්ලන් පිළිබඳ ජාතික රතු ලැයිස්තුව 2021 සකස් කිරීම.			√
	4. ක්ෂීරපායීන් පිළිබඳ 2022 ජාතික රතු ලැයිස්තුවේ තක්සේරුව අවසන් කිරීම.	√		
	5. උරගයන්, සමනලුන් සහ බත් කුරන් පිළිබඳ 2022 ජාතික රතු ලැයිස්තුවේ තක්සේරු කිරීම් ආරම්භ කරන ලදී	√		
	2022-2026 ශ්‍රී ලංකාවේ කඩොලාන පරිසර පද්ධති සංරක්ෂණය සහ තිරසාර භාවිතය සඳහා සකස් කරන ලද ජාතික ප්‍රතිපත්තිය හා ජාතික උපාය මාර්ගික ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම සහ මාර්ගෝපදේශ ක්‍රියාත්මක කිරීම.		√	
	ශ්‍රී ලංකාවේ කඩොලාන පරිසර පද්ධති ප්‍රතිසංස්කරණය සඳහා ජාතික මාර්ගෝපදේශ සකස් කිරීම.			√
15.6	පාරිසරික සංවේදී කලාප (ESA) සංරක්ෂණය සඳහා මහජන සහ සාමාන්‍ය ජනතාව දැනුවත් කිරීම (ESA ව්‍යාපෘතිය යටතේ)			√
	ජීව විද්‍යාත්මක ද්‍රව්‍ය සඳහා ප්‍රවේශය සහ සාධාරණ හා සාධාරණ ප්‍රතිලාභ බෙදාගැනීම පිළිබඳ සකස් කරන ලද ජාතික ප්‍රතිපත්තිය. ක්‍රියාත්මක කිරීමේ යාන්ත්‍රණය ශක්තිමත් කිරීම			√
15.8	ශ්‍රී ලංකාවේ ආක්‍රමණශීලී ජීවි විශේෂ (IAS) පිළිබඳ ජාතික ප්‍රතිපත්තිය, උපාය මාර්ග සහ ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම ක්‍රියාත්මක කිරීම			√
	ජාතික ආක්‍රමණශීලී විශේෂ විශේෂඥ කණ්ඩායම (NISSG) සහ ප්‍රාදේශීය කළමනාකරුවන්ගේ කමිටුව පිහිටුවීම සහ පවත්වාගෙන යාම			√
	ශ්‍රී ලංකාවේ ආක්‍රමණශීලී ශාක සහ සත්ත්ව විශේෂ හඳුනා ගැනීම, පාලනය කිරීම සහ කළමනාකරණය පිළිබඳ දැනුවත් කිරීම ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල කිහිපයක් සමඟ එක්ව සිදු කරන ලදී.		√	

රජයේ වියදම් පාලන වක්‍රලේඛ උපදෙස් අනුව සමහර ක්‍රියාකාරකම් සීමා කිරීමට සිදු විය

5.2 තිරසර සංවර්ධන ඉලක්ක සපුරා ගැනීමේ ජයග්‍රහණ හා අභියෝග සැකෙවින් විස්තර කරන්න.

ජයග්‍රහණ	අභියෝග
<ul style="list-style-type: none"> දඹුල්ල පොපම් ආර්බෝරේටම් පාරිසරික සංචාරක ස්ථානයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීමෙන් අනතුරුව ස්වභාවික පරිසරයට ඇළුම් කරන දෙස් විදෙස් සංචාරකයින් වෙත නැවත 2023 ජූලි 20 දින විවෘත කරන ලදී. මුහුදු තෘණ පරිසර පද්ධති මගින් ලබාදෙන සේවාවන්හි වැදගත්කම සැලකිල්ලට ගෙන ශ්‍රී ලංකාව විසින් එක්සත් ජාතීන්ගේ මහා මණ්ඩල රැස්වීමට ලෝක මුහුදු තෘණ දිනය නමින් ඉදිරිපත් කරන ලද යෝජනාව රටවල් 24 ක සම අනුග්‍රහය ඇතිව සම්මත කර ගැනීමෙන් පසු එහි පලමු ලෝක මුහුදු තෘණ දිනය සැමරීමේ ජාතික උත්සවය 2023 මාර්තු 01 දින පැවැත්වීම. අන්තර් ජාතික ජෛවවිවිධත්ව දිනය සැමරීමට සමගාමීව ශ්‍රී ලංකාවට ආවේණික වඳ වී යාමේ තර්ජනයට ලක්ව ඇති මිරිදිය මත්ස්‍ය විශේෂයක් වන තඹලයා (Labeo lankae) මත්ස්‍ය පැටවුන් 30,000 ක් ඔවුන්ගේ ස්වභාවික වාසස්ථාන වන මල්වතු ඔය දෝණිය සහ තුම්බිකුලම වැවට මුදා හරින ලදී. 	<ul style="list-style-type: none"> ඇතැම් විශේෂ පිළිබඳ දත්ත නොමැතිකම සහ ජාතික රතු දත්ත ලේඛණය පිළියෙල කිරීමට අවශ්‍ය දත්ත රැස් කිරීම සහ සංරක්ෂණ තත්ත්වය සකස් කිරීම සඳහා අවශ්‍ය පර්යේෂණ කටයුතු සහ මූලික සමීක්ෂණ සඳහා අධික පිරිවැයක් දැරීමට සිදු වීම. ආක්‍රමණශීලී ආගන්තුක ජීවි විශේෂ පිළිබඳ පර්යේෂණ කටයුතු සිදු කිරීමේදී අධික පිරිවැයක් දැරීමට සිදුවී ඇත. ආක්‍රමණශීලී ආගන්තුක ජීවි විශේෂ පාලනය සහ කළමනාකරණය සඳහා අධික පිරිවැයක් දැරීමට සිදුවීමත්, අඛණ්ඩව පාලනය කිරීම අවශ්‍ය වීමත් අභියෝගයකි.

06 පරිච්ඡේදය

මානව සම්පත් පැතිකඩ

06.1 සේවක සංඛ්‍යා කළමනාකරණය

	අනුමත සේවක සංඛ්‍යාව	පවතින සේවක සංඛ්‍යාව	ඇබැර්තු
ජ්‍යෙෂ්ඨ	65	44	21
තෘතීයික	11	10	1
ද්විතීයික	367	144	223
ප්‍රාථමික	59	52	7
වෙනත්	4	3	1

06.2 **ආයතනයේ කාර්ය සාධනය උදෙසා මානව සම්පත් හිඟය හෝ අතිරික්තයට

බලපානු ලැබ ඇත්තේ කෙසේදැයි කෙටියෙන් සඳහන් කරන්න.

යම් ආයතනයක් සතු සම්පත්වලින් ආයතනයේ කාර්ය සාධනය උදෙසා වඩාත්ම වැදගත් සාධකය වනුයේ මානව සම්පත වේ. ඒ අනුව පරිසර අමාත්‍යාංශයේ සමස්ත මානව සම්පත එක් එක් අංශවල මානව සම්පත් අවශ්‍යතාවය පරිදි ස්ථානගත කර ඇත.

මානව සම්පත අංශවලට බෙදා වෙන් කර ඇති ආකාරය අනුව එම නිලධාරීන්ගේ කාර්ය සාධනය අමාත්‍යාංශයේ සමස්ත කාර්යසාධනයට බලපානු ලබයි. එක් එක් අංශවල මාණ්ඩලික නිලධාරීන් මගින් අදාළ අනෙකුත් නිලධාරීන්ගේ කාර්ය සාධනය මැන බලන අතර ඒ අනුව නිලධාරීන්ට ලබා දී ඇති රාජකාරී ලැයිස්තු හා වැඩ පියවර ලිඛිතව ලබා දී ඇත. ඒ අනුව පවත්නා සීමිත මානව සම්පත හැකි උපරිමයෙන් ආයතනයේ කාර්ය සාධනය උදෙසා ලබා ගෙන ඇත.

අමාත්‍යාංශයේ මානව සම්පත් සංවර්ධනය සඳහා නිරන්තරයෙන් ඔවුන්ගේ පුහුණු අවශ්‍යතාවය හඳුනා ගනු ලබන අතර ඒ අනුව ලබා දෙන පුහුණුව තුළින් සමස්ත කාර්ය සාධනය ඉහළ යනු ඇත. තවද කාර්ය සාධනය මැන බැලීම තුළින්, නිලධාරීන් ඇගයීම, ප්‍රශංසා කිරීම වැනි කටයුතු හරහා අනෙකුත් නිලධාරීන් අභිප්‍රේරණය වීම සිදු වන අතර එමගින් ආයතනයේ ඉලක්කයන් නියමිත කාල රාමුව තුළ හැකි උපරිමයට ලගා කර ගැනීමට පිටුබලයක් ලැබුණි. නිලධාරීන්ට යම්කිසි කාලයකට පසුව වෙනත් අංශවල රාජකාරී කටයුතු කිරීමට අවස්ථාව ලබා දීම තුළින් ඔවුන්ට විවිධ විෂයයන් ඉගෙන ගැනීමට හැකියාව ලැබී ඇත.

ඉහත පරිදි පරිසර අමාත්‍යාංශයේ මානව සම්පත විධිමත් පරිදි කළමනාකරණය කර ගැනීම තුළින් ආයතනයේ කාර්ය සාධනය ඉහළ නංවා ගැනීමට හැකි වී ඇත.

06.3 මානව සම්පත් සංවර්ධනය

වැඩසටහනේ නම	පුහුණු කරන ලද සේවක සංඛ්‍යාව	වැඩ සටහනේ කාල සීමාව	සමස්ත ආයෝජනය		වැඩසටහනේ ස්වභාවය (දේශීය/විදේශීය)	නිමැවුම/ලබා ගත් දැනුම*
			දේශීය	විදේශය		
OEWG 1.1 on a science - policy panel on chemicals, waste and pollution	1	12/9/2022-30/01/2023			Abroad	
Marine Litter Prevention Conference and PROMISE Sustainablility Awards 2023	1	30/05/2023			Abroad	
GEF Asia Regional Workshop	4	10/1/2023-12/1/2023			Abroad	
Thirteenth meeting of the Open-ended Working Group of the Basel Convention on the Control of Transboundary Movements of Hazardous Wastes and Their Disposal (OEWG-13)	1	21/02/2023-23/02/2023			Abroad	
2023 Meetings of the Conferences of the parties to the Basel, Rotterdam and Stockholm Conventions	3	1/5/2023-12/5/2023			Abroad	
Meeting on preparation for project completion and technical evaluation for the procurement of the oil filtering plant for Ceylon Electricity Board	1	26/11/2023-28/11/2023			Abroad	
Invitation to the meeting of the Group of Technical Experts on Mercury Waste Thresholds	1	16/02/2023-18/02/2023			Abroad	
CTBTO: On-Site-Inspection (OSI) Regional Introductory Course (RIC-24)	2	15/01/2023 - 21/01/2023			Abroad	
Request for Participation to the JCM Global Partnership Meeting	1	13/02/2023-14/02/2023			Abroad	
Water Environment Administration (Planning & Analysis)	1				online	
Mid-term workshop for the project "Promoting Minamata Convention on Mercury by making the most of Japan's Knowledge and experience"	1	20/02/2023-22/02/2023			Abroad	
5th Greenhouse Gas Inventory System Workshop	1	13/02/2023-16/02/2023			Abroad	
Invitation to participate in the Asia-Pacific regional meeting in preparation for the 2023 meetings of the conferences of the Parties to the Basel, Rotterdam and Stockholm conventions	1	14/03/2023-16/03/2023			Abroad	
Third meeting of the Small Intersessional Working Group on the Strategic framework for the implementation of the Basel Convention	1	24/02/2023-25/02/2023			Abroad	
Official Invitation to Regional Capacity Building Training Workshop (in-person) for EST Member Countries on Aichi 2023 Declaration (2021-2030)	1	22/03/2023-24/03/2023			Abroad	
Special Programme 8th Executive Board Meeting	1	15/02/2023-17/02/2023			Abroad	
Nomination for the Global Proect Steering Committee and the Global Kick-Off Meeting Eliminating Mercury Skin Lightening Products	1	14/02/2023-15/02/2023			Abroad	
Invitation to the Kigali Implementation Plans (KIPs) Preparation Workshop	2	27/02/2023-3/3/2023			Abroad	
Transformative Futures for water Security Conference	1	15/02/2023-17/02/2023			Abroad	
Invitation to the 18th Water Environment Partnership in Asia (WEPA) Annual Meeting and the WEPA International Workshop	1	8/2/2023-10/02/2302			Abroad	
Final Steering Committee Meeting on PCB Project	7	15/05/2023-17/05/2023			Abroad	

Five days residential training on Strengthening Compliance Enforcement	1	13/02/2023-17/02/2023			Abroad	
The Tenth Session of the Plenary of the Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services	1	28/08/2023-2/9/2023			Abroad	
IAEA Interregional Training Course on Environmental Protection Considerations for Embarking Countries	1	1/5/2023-5/5/2023			Abroad	
First face to face meeting of SEAR Expert Group on Environmental Determinants of Health and Climate Change Regional Meeting on Health Impacts of Pollution	1	13/03/2023-16/03/2023			Abroad	
UNCCD NFP Negotiations Training	1	17/03/2023-18/03/2023			Abroad	
Opening of the Online Registration System - United Nations Climate Change Conference	1	5/6/2023-15/06/2023			Abroad	
Second Session of Inter-governmental Negotiating Committee to Develop and International Legally Binding Instrument on Plastic Pollution including the Marine Environment	1	29/05/2023-2/6/2023			Abroad	
Repair and calibration of Seismographs	2	4/4/2023-11/4/2023			Abroad	
5th Global Conference on Biodiversity Finance	1	9/5/2023-11/5/2023			Abroad	
ADB: Workshop on Transforming Policy and Investment through Mainstreaming Natural Capital Assessment and Accounting	1	17/04/2023-19/04/2023			Abroad	
PHINLA Global Waste Management Committee	1	4/5/2023-5/5/2023			Abroad	
Parallel Network Meeting of the South Asia National Ozone Officers and Green Customs Workshop back-to-back with Twinning National Ozone-Customs Officer Workshop on Ozone Depleting Substances/hydrofluorocarbons (ODS/HFC) Trade Control and Reporting	2	21/05/2023-25/05/2023			Abroad	
CTBTO: Linear training programme (2022-2025) for Surrogate Inspectors	1	15/03/2023			Abroad	
3rd Asia-Pacific Network for Global Change Research (APN-GCR) Workshop for Impact of the Covid-19 Pandemic on Air Quality of the Monsoon Asia Region	3	6/6/2023-7/6/2023			Abroad	
Five-day training cum exposure visit on Integrated Solid Waste Management	2	1/5/2023-5/5/2023			Abroad	
Invitation to nominate two national experts to the Technical Training Workshop on GHG emissions quantification and prioritizing policies; actions and measures in the transport sector	2	9/5/2023-11/5/2023			Abroad	
National Adaptation Plan Implementation Workshop	2	2/5/2023-3/5/2023			Abroad	
Asia - Pacific Carbon Markets Roundtable	1	13/04/2023-14/04/2023			Abroad	
Seminar on Ecological Civilization Green Development for Developing Countries	1	15/05/2023-5/6/2023			Abroad	
Global Workshop on Plastic Waste - Strengthening capacities to implement the Basel Convention	1	27/06/2023-28/06/2023			Abroad	
The 45th meeting of OEWG and the workshop on strengthening of Montreal Protocol	2	3/7/2023-3/7/2023			Abroad	
18th International Conference on Waste Management and Technology (ICWMT) Back-to-Back Regional Forum on Chemicals and Plastics	2	22/05/2023-22/05/2023			Abroad	

Invitation for the Capacity Building Workshop "Support the implementation of national drought plans: Integration National Drought Plans into NAPs"	1	17/05/2023-19/05/2023			Abroad	
Intergovernmental regional consultation for the Asia Pacific Group on minerals and metals management (UNEA resolution 5/12)	1	15/06/2023-16/06/2023			Abroad	
Regional scoping workshop on loss and damage under the Santiago network - Asia Pacific region	2	19/06/2023-21/06/2023			Abroad	
Sustainable Ocean Initiative (SOI) regional capacity-building workshop for East, South and South-East Asia	1	5/9/2023-8/9/2023			Abroad	
Invitation to the Regional Workshop on "Strengthening evidence-based SCP Policies as a vehicle for economic and social transformation"	1	15/06/2023-16/06/2023			Abroad	
UNDP SDG Finance Week	1	12/6/2023-16/6/2023			Abroad	
GEF Asia Constituency Meeting	2	14/06/2023-15/06/2023			Abroad	
ADB: Request for Nominations for the Regional Workshop on Aligning Climate Change and Disaster Risk Management Actions in South Asia: Overcoming Challenges and Exploring Opportunities	1	27/06/2023-29/06/2023			Abroad	
Regional training workshop on strengthening leadership in multisectoral coordination for implementation of national action plan on AMR	1	25/07/2023-27/07/2023			Abroad	
Regional Workshop on Strengthening Poison Centres in the South-East Asia Region	1	28/08/2023-31/08/2023			Abroad	
Attendance for Science and Technology Conference: CTBT-2023	1	19/06/2023-23/06/2023			Abroad	
Global Consultation on chemicals and waste Issues of Concern	1	11/7/2023-12/7/2023			Abroad	
Asia and the Pacific regional preparatory meeting for the fifth meeting of the Conference of the Parties to the Minamata Convention on Mercury	1	5/9/2023-6/9/2023			Abroad	
PSC and NC members for the BOBLME Project	1	12/12/2023-14/12/2023			Abroad	
25th meeting of the Subsidiary Body on Scientific, Technical and Technological Advice (SBSTTA25)	1	16/10/2023-20/10/2023			Abroad	
Green Public Procurement and Ecolabel for Circular Economy	3	29/08/2023-30/08/2023			Abroad	
Seminar on China's Green Development Practices	2	22/08/2023-4/9/2023			Abroad	
National expert to the CGE regional hands-on training for the APEE region	1	26/09/2023-26/09/2023			Abroad	
High-Level Segment of the fifth session of the International Conference on Chemicals Management (ICCM5)	1	28/09/2023-29/09/2023			Abroad	
Adaptation Committee meeting on boosting regional Synergies towards more coordinated and effective adaptation action in Asia - Pacific Korean Global Adaptation Week	1	28/08/2023-29/08/2023			Abroad	
Asia Network Workshop, Tracking progress of the mitigation commitments of the NDCs	1	11/9/2023-13/9/2023			Abroad	
Meeting on Special Studies and Expert Technical Analysis with Waveform Method & Expert meeting on SS and ETA with Radionuclide and Atmospheric Transport Modeling	1	16/10/2023-20/10/2023			Abroad	
Fifth Montevideo Environmental Law Programme Regional Meeting and 3rd ASEAN Environmental Law Conference	1	15/08/2023-18/08/2023			Abroad	

Eighteenth Policy Consultation Forum of the Seoul Initiative Network on Green Growth: "Acceleration Collaborative Efforts for Climate Action in Asia and the Pacific"	1	25/10/2023-27/10/2023			Abroad	
Thirty-Fifth Meeting of the Parties to the Montreal Protocol on Substances that Deplete the Ozone Layer and the workshop on energy efficiency	2	22/10/2023-27/10/2023			Abroad	
Asia Pacific Regional Meeting in preparation for the 2nd ad hoc Open-Ended Working Group of the Science-policy panel on chemicals, waste and prevention of pollution	1	20/07/2023-07/09/2023			Abroad	
Intergovernmental consultations on nature-based solutions Second regional and global consultations	1	9/10/2023-13/10/2023			Abroad	
ADB: TA 6627 Regional Capacity-building Workshop on Delivering Climate Change Solutions for South Asia Region	2	12/9/2023-15/9/2023			Abroad	
In collaboration with the Least Developed Countries (LDC) group to the UNFCCC, Prakriti Resources Centre (PRC) and the International Institute for Environment and Development (IIED)	1	21/09/2023-22/09/2023			Abroad	
Invitation for Oil Spill Response Workshop	2	18/09/2023-22/09/2023			Abroad	
Regional workshop for Asia Pacific on Assessing the impacts of the implementation of response measures and developing climate policies for just transition and economic diversification	1	12/09/2023/-14/09/2023			Abroad	
Think Tank Meeting on Nature-based Solutions for Coastal Adaptation	1	12/09/2023/-14/09/2023/			Abroad	
Second meeting of the BIMSTEC Joint working group on Environment and Climate Change (JWG-ECC) and preceded by the capacity building workshop	3	9/10/2023-12/10/2023			Abroad	
5th SWITCH-Asia Annual Meeting	1	9/10/2023-10/10/2023			Abroad	
Seminar on Carbon Peak, Carbon Neutrality and Green Economy for Developing Countries	1	14/09/2023-27/09/2023			Abroad	
Nomination of the participants for Asia-Pacific Quadripartite One Health Workshop	1	5/9/2023-5/9/2023			Abroad	
Technical Training for Waveform Stations Operators of Joint IMS and International Deployment of Accelerometers (IDA) Stations	2	4/12/2023-8/12/2023			Abroad	
CBD Notification 2023-096 - Call for Nominations for the Technical and Legal Expert Workshops to Review Modalities for Modifying the Descriptions of EBSAs and Describing New Areas	1	20/11/2023-27/11/2023			Abroad	
Counter MEASURE II Extension Project "Promotion of Action Against Marine Plastic Litter in Asia"	1	16/10/2023-17/10/2023			Abroad	
2023 Floating Solar Power Pilot Project in South Sri Lanka-Invitational Training Course	1	2/10/2023-7/10/2023			Abroad	
Advanced NOO Training Workshop and Joint SA & SEA Network Meeting	1	20/11/2023-24/11/2023			Abroad	
International Training Courses of Working Group on ReSAGPAPR	2	3/12/2023-10/12/2023			Abroad	
11th Better Air Quality Conference	1	15/11/2023-17/11/2023			Abroad	
12th Assembly and 16th Council Joint Session of GGGI and Global Green Growth Week 2023	1	23/10/2023-27/10/2023			Abroad	
Training course on 'Biosaline Agriculture as an Approach to Land Restoration'	2	6/11/2023-9/11/2023			Abroad	

Eco Expo 2023	3	26/10/2023 9/10/2023			Abroad	
Asia - Pacific regional forum on Health and Environment - Invitation to the Eleventh High - Level official meeting	1	22/11/2023- 23/11/2023			Abroad	
Workshop on Developing Harmonized Legal & Regulatory Frameworks for carbon capture & Storage (CCS)	1	17/11/2023			Abroad	
International workshop on Leveraging plural values of mangroves for climate change mitigation and adaptation goals	1	20/11/2023- 21/11/2023			Abroad	

*ආයතනයේ කාර්ය සාධනය උදෙසා පුහුණු වැඩසටහන දායක වන්නේ කෙසේ ද යන්න කෙටියෙන් පැහැදිලි කරන්න.

1. ආයතනයට නිරන්තරයෙන් නවක හා ස්ථාන මාරු වන නිලධාරීන් සම්බන්ධ වන බැවින් ආයතනයට අදාළ වූ රාජකාරි සඳහා නිලධාරීන් පුහුණු කරවීම තුළින් ආයතනයේ කාර්යක්ෂමතාවය හා ඵලදායිතාවය වැඩි වීම තුළින් ආයතනයේ ඉලක්ක කරා ලඟා වීම පහසු කරවයි.
2. ආයතනයේ නිලධාරීන්ගේ පුහුණු වැඩසටහන් / ධාරිතා වර්ධන වැඩසටහන් හරහා දැනුම, කුසලතා සහ ආකල්ප වර්ධනය කිරීමෙන් ඔවුන්ගේ ධාරිතා සංවර්ධනය හා කාර්යක්ෂමතාව ඉහළ නැංවීම.
3. නව තාක්ෂණික ක්‍රමවේදයන් මානව සම්පත හරහා ආයතනයට අවශ්‍යමය කර ගැනීම තුළින් ආයතනික ක්‍රියාවලිය වඩාත් කාර්යක්ෂම කරගැනීමට හැකිවීම හා වඩා ඵලදායී සේවාවක් ලබාදීමට හැකිවීම.
4. ආයතනයේ විධායක හා කළමනාකරණ මට්ටම හා පහළ ශ්‍රේණිවල නිලධාරීන් අතර මනා සන්නිවේදන ක්‍රමවේදයක් ඇති කිරීම මගින් ඔවුන් අතර සුහදතාවය වර්ධනය වන නිසා, ඇතිවන ගැටළුකාරී තත්ත්ව සාකච්ඡා මාර්ගයෙන් විසඳා ගැනීමට හැකි වීමෙන් ආයතනයේ ඵලදායිතාව ඉහළ නැංවීම.
5. ආයතනික දැක්ම, මෙහෙවර සහ අරමුණු ඉටුකර ගැනීමට අවශ්‍ය නිපුණතා වලින් හෙබි මානව සම්පත වර්ධනය කර ගත හැකිවීම.

07 පරිච්ඡේදය

අනුකූලතා වාර්තාව

අංකය	අදාළ කර ගත යුතු අවශ්‍යතාව	අනුකූලතා තත්ත්වය (අනුකූල වේ/අනුකූල නොවේ)	අනුකූල නොවේ නම් ඒ සඳහා කෙටි පැහැදිලි කිරීම	අනුකූල නොවීම අනාගතයේ දී වළක්වා ගැනීමට යෝජනා කරන නිරවද්‍ය ක්‍රියාමාර්ග
1	පහත සඳහන් මූල්‍ය ප්‍රකාශ/ ගිණුම් නියමිත දිනට ඉදිරිපත් කොට තිබේ			
1.1	වාර්ෂික මූල්‍ය ප්‍රකාශ	අනුකූල වේ		
1.2	රාජ්‍ය නිලධාරීන්ගේ අත්තිකාරම් ගිණුම	අනුකූල වේ		
1.3	ව්‍යාපාර හා නිෂ්පාදන අත්තිකාරම් ගිණුම් (වාණිජ අත්තිකාරම් ගිණුම්)	අදාළ නැත		
1.4	ගබඩා අත්තිකාරම් ගිණුම්	අදාළ නැත		
1.5	විශේෂ අත්තිකාරම් ගිණුම්	අදාළ නැත		
1.6	වෙනත්	අදාළ නැත		

2	පොත්පත් හා ලේඛන නඩත්තු කිරීම (මු.රෙ.445)			
2.1	රාජ්‍ය පරිපාලන චක්‍රලේඛ 267/2018 අනුව ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනය යාවත්කාලීන කර පවත්වාගෙන යාම	අනුකූල වේ		
2.2	පුද්ගල පඩිනඩි ලේඛන/ පුද්ගල පඩිනඩි කාඩ්පත් යාවත්කාලීන කර පවත්වාගෙන යාම	අනුකූල වේ		
2.3	විගණන විමසුම් ලේඛනය යාවත්කාලීන කර පවත්වාගෙන යාම	අනුකූල වේ		
2.4	අභ්‍යන්තර විගණන වාර්තා ලේඛනය යාවත්කාලීන කර පවත්වාගෙන යාම	අනුකූල වේ		
2.5	සියළුම මාසික ගිණුම් සාරාංශ (CIGAS) පිළියෙලකර නියමිත දිනට මහා භාණ්ඩාගාරයට ඉදිරිපත් කිරීම	අනුකූල වේ		
2.6	වෙක්පත් හා මුදල් ඇණවුම් ලේඛනය යාවත්කාලීන කර පවත්වාගෙන යාම	අනුකූල වේ		
2.7	ඉන්වෙන්ට්‍රි ලේඛනය යාවත්කාලීන කර පවත්වාගෙන යාම	අනුකූල වේ		
2.8	තොග ලේඛනය යාවත්කාලීන කර පවත්වාගෙන යාම	අනුකූල වේ		
2.9	හානි පාඩු ලේඛනය යාවත්කාලීන කර පවත්වාගෙන යාම	අනුකූල වේ		
2.10	බැරකම් ලේඛනය යාවත්කාලීන කර පවත්වාගෙන යාම	අනුකූල වේ		
2.11	උප පත්‍රිකා පොත් ලේඛනය (GA – N20) යාවත්කාලීන කර පවත්වාගෙන යාම	අනුකූල වේ		
03	මූල්‍ය පාලනය සඳහා කාර්යයන් අභිනියෝජනය කිරීම (මු.රෙ.135)			
3.1	මූල්‍ය බලතල ආයතනය තුළ බලතල පවරාදී තිබීම	අනුකූල වේ		
3.2	මූල්‍ය බලතල පවරාදීම පිළිබඳ ආයතනය තුළ දැනුවත් කර තිබීම	අනුකූල වේ		
3.3	සෑම ගනුදෙනුවක්ම නිලධාරීන් දෙදෙනෙකු හෝ ඊට වැඩි සංඛ්‍යාවක් හරහා අනුමත වන පරිදි බලතල පවරාදී තිබීම	අනුකූල වේ		
3.4	2014.05.11 දිනැති අංක 171/2004 දරණ රාජ්‍ය ගිණුම් චක්‍රලේඛය අනුව, රජයේ පඩිපත් මෘදුකාංග පැකේජය භාවිතා කිරීමේ දී ගණකාධිකාරීවරයන්ගේ පාලනයට යටත්ව කටයුතු කිරීම	අනුකූල වේ		
4	වාර්ෂික සැලසුම් සකස් කිරීම			
4.1	වාර්ෂික ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම සකස් කිරීම	අනුකූල වේ.		
4.2	වාර්ෂික ප්‍රසම්පාදන සැලැස්ම සකස් කිරීම	අනුකූල වේ		
4.3	වාර්ෂික අභ්‍යන්තර විගණන සැලැස්ම සකස් කිරීම	අනුකූල වේ		
4.4	වාර්ෂික ඇස්තමේන්තුව සකස් කොට ජාතික අයවැය දෙපාර්තමේන්තුවට (NBD) නියමිත දිනට ඉදිරිපත් කිරීම	අනුකූල වේ		
4.5	වාර්ෂික මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය නියමිත දිනට භාණ්ඩාගාර මෙහෙයුම් දෙපාර්තමේන්තුවට ඉදිරිපත් කර තිබීම.	අනුකූල වේ		
5	විගණන විමසුම්			
5.1	විගණකාධිපතිවරයා විසින් නියම කොට ඇති දිනට, සියළුම විගණන විමසුම් වලට පිළිතුරු ලබා දී තිබීම	අනුකූල වේ		
6	අභ්‍යන්තර විගණනය			
6.1	මු.රෙ. 134(2) DMA/1-2019 අනුව, වසර ආරම්භයේ දී විගණකාධිපතිවරයා සමඟ සාකච්ඡා කිරීමෙන් අනතුරුව, අභ්‍යන්තර විගණන සැලැස්ම සකස් කිරීම	අනුකූල වේ		

6.2	සෑම අභ්‍යන්තර විගණන වාර්තාවකටම මාසයක කාලයක් තුළ දී පිළිතුරු සපයා තිබීම	අනුකූල නොවේ.	I අමාත්‍යාංශය යටතේ ඇති ආයතන වලින් ප්‍රමාද වී ඇති අභ්‍යන්තර විගණන විමසුම් සඳහා පිළිතුරු ලබා ගැනීමට සිහිකැඳවීම ලිපි යොමු කිරීම ii. සෑම විගණන හා කළමනාකරණ කමිටු රැස්වීමකදීම විගණන විමසුම් සඳහා පිළිතුරු ලබා දීමේ ප්‍රගතිය පසු විපරම් කිරීම	
6.3	2018 අංක 19 දරණ ජාතික විගණන පනතේ 40(4) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, සියලුම අභ්‍යන්තර විගණන වාර්තා වල පිටපත් කළමනාකරණ විගණන දෙපාර්තමේන්තුවට ඉදිරිපත් කර තිබීම	අනුකූල වේ.		
6.4	මුදල් රෙගුලාසි 134(3) ප්‍රකාරව, සියලුම අභ්‍යන්තර විගණන වාර්තා වල පිටපත් විගණකාධිපතිවරයාට ඉදිරිපත් කර තිබීම	අනුකූල වේ.		
7	විගණන හා කළමනාකරණ කමිටු			
7.1	DMA වක්‍රලේඛ 1-2019 අනුව, අවම වශයෙන් විගණන හා කළමනාකරණ කමිටු 04 ක් වත් අදාළ වර්ෂය තුළ පවත්වාගෙන තිබීම	අනුකූල වේ.	නියමිත පරිදි රැස්වීම් 04 ක් පවත්වා ඇත.	
8	වත්කම් කළමනාකරණය			
8.1	අංක 01/2017 දරණ වත්කම් කළමනාකරණ වක්‍රලේඛයේ 07 වන පරිච්ඡේදය අනුව, වත්කම් මිල දී ගැනීම් හා අපහරණය කිරීම් පිළිබඳ තොරතුරු කොමිස්ට්‍රෝලර් ජනරාල් කාර්යාලය වෙත ඉදිරිපත් කර තිබීම	අනුකූල වේ.		
8.2	ඉහත සඳහන් වක්‍රලේඛයේ 13 වන පරිච්ඡේදය ප්‍රකාරව, එම වක්‍රලේඛයේ විධි විධාන ක්‍රියාත්මක කිරීම සම්බන්ධීකරණය සඳහා සුදුසු සම්බන්ධතා නිලධාරියෙකු පත් කර එම නිලධාරියා පිළිබඳ තොරතුරු කොමිස්ට්‍රෝලර් ජනරාල් කාර්යාලයට වාර්තා කර තිබීම	අනුකූල වේ.		
8.3	රාජ්‍ය මුදල් වක්‍රලේඛ අංක 05/2016 අනුව, භාණ්ඩ සමීක්ෂණ පවත්වා අදාළ වාර්තා නියමිත දිනට විගණකාධිපතිවරයා වෙත ඉදිරිපත් කර තිබීම	අනුකූල වේ.		
8.4	වාර්ෂික භාණ්ඩ සමීක්ෂණයෙන් අනාවරණය වූ අතිරික්ත, ඌණතා හා වෙනත් නිර්දේශ වක්‍රලේඛයේ සඳහන් කාලය තුළ සිදුකොට තිබීම	අනුකූල වේ.		
8.5	ගර්භිත භාණ්ඩ අපහරණය කිරීම මු.රෙ. 772 අනුව සිදු කිරීම	අනුකූල වේ.		
9	වාහන කළමනාකරණය			
9.1	සංචිත වාහන සඳහා දෛනික ධාවන සටහන් හා මාසික සාරාංශ වාර්තා සකස් කොට නියමිත දිනට විගණකාධිපති වෙත ඉදිරිපත් කිරීම	අනුකූල වේ.		
9.2	වාහන ගර්භිත වී මාස 06 කට වඩා අඩු කාලයක දී අපහරණය කර තිබීම	අනුකූල වේ.		
9.3	වාහන ලොග් පොත් පවත්වා ගනිමින් ඒවා යාවත්කාලීනකර පවත්වාගෙන යාම	අනුකූල වේ.		
9.4	සෑම වාහන අනතුරක් සම්බන්ධයෙන්ම මු.රෙ. 103,104,109, හා 110 ප්‍රකාරව කටයුතු කිරීම	අනුකූල වේ.		
9.5	2016.12.29 දිනැති අංක 2016/30 දරණ රාජ්‍ය පරිපාලන වක්‍රලේඛයේ 3.1 ඡේදයේ සඳහන් විධි විධාන ප්‍රකාරව, වාහන වල ඉන්ධන දහනය වීම නැවත පරීක්ෂා කිරීම	අනුකූල වේ.		
9.6	කල්බදු කාල සීමාවෙන් අනතුරුව, බදු වාහන ලොග් පොත් වල සම්පූර්ණ අයිතිය පවරා ගෙන තිබීම.	අනුකූල වේ.		

9.6	කල්බදු කාල සීමාවෙන් අනතුරුව, බදු වාහන ලොග් පොත් වල සම්පූර්ණ අයිතිය පවරා ගෙන තිබීම.	අනුකූල වේ.		
10	බැංකු ගිණුම් කළමනාකරණය			
10.1	නියමිත දිනට බැංකු සැසඳුම් ප්‍රකාශ පිළියෙළ කර සහතික කර ඒවා විගණනය සඳහා ඉදිරිපත් කර තිබීම	අනුකූල වේ.		
10.2	සමාලෝචිත වර්ෂයේ දී හෝ ඊට පෙර වර්ෂ වල සිට ඉදිරියට රැගෙන ආ අක්‍රීය බැංකු ගිණුම් නිරවුල් කර තිබීම	අනුකූල වේ.		
10.3	බැංකු සැසඳුම් ප්‍රකාශ වලින් අනාවරණය වූ හා ගැලපුම් කළ යුතුව තිබූ ශේෂ සම්බන්ධයෙන් මුදල් රෙගුලාසි ප්‍රකාරව කටයුතු කොට එම ශේෂ මාසයක කාලයක් ඇතුළත නිරවුල් කර තිබීම	අනුකූල වේ.		
11	ප්‍රතිපාදන උපයෝජනය			
11.1	සලසා තිබූ ප්‍රතිපාදන ඒවායේ සීමාව ඉක්මවා නොයන පරිදි වියදම් දැරීම	අනුකූල වේ.		
11.2	මු.රෙ. 94(1) ප්‍රකාරව, සලසන ලද ප්‍රතිපාදනයෙන් උපයෝජනය කළ පසු වර්ෂ අවසානයේ දී ඉතිරි ප්‍රතිපාදන සීමාව නෙලාපත්වන පරිදි බැරකම්වලට එළඹීම.	අනුකූල වේ.		
12	රජයේ නිලධාරීන්ගේ අත්තිකාරම් ගිණුම්			
12.1	සීමාවන් වලට අනුකූල වීම.	අනුකූල වේ.		
12.2	භිහිටි ණය ශේෂ පිළිබඳ කාල විශ්ලේෂණයක් සිදු කර තිබීම	අනුකූල වේ.		
12.3	වර්ෂයකට වැඩි කාලයක සිට පැවත එන භිහිටි ණය ශේෂ නිරවුල් කර තිබීම	අනුකූල වේ.		
13	පොදු තැන්පත් ගිණුම			
13.1	කල් ඉකුත් වූ තැන්පතු සම්බන්ධයෙන් මු.රෙ. 571 ප්‍රකාරව කටයුතු කර තිබීම.	අනුකූල වේ.		
13.2	පොදු තැන්පතු සඳහා වන පාලන ගිණුම යාවත්කාලීන කර පවත්වාගෙන යාම	අනුකූල වේ.		
14	අග්‍රිම ගිණුම			
14.1	සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයේ දී මුදල් පොතේ ශේෂය භාණ්ඩාගාර මෙහෙයුම් දෙපාර්තමේන්තුවට ප්‍රේෂණය කර තිබීම	අනුකූල වේ.		
14.2	මු.රෙ. 371 ප්‍රකාරව නිකුත් කළ තත්කාර්ය අතුරු අග්‍රිම, එම කාර්යය අවසන් වී මාසයක් ඇතුළත නිරවුල් කර තිබීම	අනුකූල වේ.		
14.3	මු.රෙ. 371 ප්‍රකාරව අනුමත සීමාව ඉක්මවා නොයන පරිදි තත්කාර්ය අතුරු අග්‍රිම නිකුත් කර තිබීම	අනුකූල වේ.		
14.4	අග්‍රිම ගිණුමේ ශේෂය, භාණ්ඩාගාරයේ පොත් සමඟ මාසිකව සැසඳුම් කිරීම	අනුකූල වේ.		
15	ආදායම් ගිණුම			
15.1	අදාළ රෙගුලාසි වලට අනුකූලව, රැස් කළ ආදායමෙන් ආපසු ගෙවීම් සිදු කොට තිබීම	අනුකූල වේ.		
15.2	රැස් කර තිබූ ආදායම්, තැන්පතු ගිණුමට බැර නොකොට සෘජුවම ආදායමට බැර කර තිබීම	අනුකූල වේ.		
15.3	මු.රෙ 176 අනුව භිහ ආදායම් වාර්තා විගණකාධිපතිවරයා වෙත ඉදිරිපත් කර තිබීම	අනුකූල වේ.		
16	මානව සම්පත් කළමනාකරණය			
16.1	අනුමත කාර්ය මණ්ඩල සීමාව තුළ කාර්ය මණ්ඩලය පවත්වාගෙන යාම	අනුකූල වේ.		
16.2	කාර්ය මණ්ඩලයේ සියළුම සාමාජිකයන් වෙත රාජකාරි ලැයිස්තු ලිඛිතව ලබාදී තිබීම	අනුකූල වේ.		
16.3	20.09.2017 දිනැති MSD චක්‍රලේඛ අංක 04/2017 ප්‍රකාරව සියලුම වාර්තා කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කර තිබීම	අනුකූල වේ.		

17	මහජනයා වෙත තොරතුරු ලබා දීම			
17.1	තොරතුරු දැන ගැනීමේ පනත හා රෙගුලාසි ප්‍රකාරව තොරතුරු නිලධාරියෙකු පත් කොට තොරතුරු ලබා දීමේ ලේඛනයක් යාවත්කාලීන කර පවත්වාගෙන යාම	අනුකූල වේ.		
17.2	ආයතනය පිළිබඳ තොරතුරු එහි වෙබ් අඩවිය හරහා ලබා දී තිබෙන අතර, වෙබ් අඩවිය හරහා හෝ විකල්ප මාර්ග හරහා ආයතනය පිළිබඳ මහජනයාගේ ප්‍රශංසා/වෝද්‍යා පල කිරීමට පහසුකම් සලසා තිබීම	අනුකූල වේ.		
17.3	තොරතුරු දැන ගැනීමේ පනතේ 08 වන හා 10 වන වගන්ති ප්‍රකාරව වසරකට දෙවතාවක් හෝ වසරකට වරක් වාර්තා ඉදිරිපත් කර තිබීම	අනුකූල වේ.		
18	පුරවැසි ප්‍රඥප්තිය ක්‍රියාත්මක කිරීම			
18.1	අංක 05/2008 හා 05/2018(1) දරණ රාජ්‍ය පරිපාලන හා කළමනාකරණ අමාත්‍යාංශ චක්‍රලේඛ අනුව පුරවැසි/සේවාලාභී ප්‍රඥප්තියක් සම්පාදනය කොට ක්‍රියාත්මක කර තිබීම	අනුකූල වේ.		
18.2	එම චක්‍රලේඛයේ 2.3 ඡේදය පරිදි, පුරවැසි/සේවාලාභී ප්‍රඥප්තිය සම්පාදනය කිරීම හා ක්‍රියාත්මක කිරීමේ කටයුතු අධීක්ෂණය කිරීම හා ඇගයීම සඳහා ආයතන විසින් ක්‍රමවේදයක් සකස් කොට තිබීම	අනුකූල වේ.		
19	මානව සම්පත් සැලැස්ම සම්පාදනය කිරීම			
19.1	2018.01.24 දිනැති රාජ්‍ය පරිපාලන චක්‍රලේඛ අංක 02/2018 ඇමුණුම 02 ආකෘතිය පදනම් කරගෙන මානව සම්පත් සැලැස්මක් සකස් කොට තිබීම	අනුකූල වේ.		මානව සම්පත් සැලැස්ම තවදුරටත් වැඩිදියුණු කර ගැනීමට අපේක්ෂා කෙරේ.
19.2	කාර්ය මණ්ඩලයේ සෑම සාමාජිකයෙකු සඳහාම වර්ෂයකට අවම වශයෙන් පැය 12 කට නො අඩු පුහුණු අවස්ථාවක් ඉහත සඳහන් මානව සම්පත් සැලැස්ම තුළ තහවුරු කොට තිබීම	අනුකූල වේ.		
19.3	ඉහත සඳහන් චක්‍රලේඛයේ ඇමුණුම 01 හි දැක්වෙන ආකෘතිය පදනම් කරගෙන සමස්ත කාර්ය මණ්ඩලය සඳහාම වාර්ෂික කාර්ය සාධන ගිවිසුම් අත්සන් කර තිබීම	අනුකූල වේ.		
19.4	ඉහත චක්‍රලේඛයේ 6.5 ඡේදය ප්‍රකාරව මානව සම්පත් සංවර්ධන සැලැස්ම පිළියෙළ කිරීම, ධාරිතා සංවර්ධන වැඩසටහන් සංවර්ධනය කිරීම, නිපුණතා සංවර්ධන වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම පිළිබඳ වගකීම් පවරා පොෂ්ඨ නිලධාරියෙකු පත් කොට තිබීම	අනුකූල වේ.		
20	විගණන ඡේද වලට ප්‍රතිචාර දැක්වීම			
20.1	ඉකුත් වර්ෂ සඳහා විගණකාධිපති විසින් නිකුත් කළ විගණන ඡේද මගින් පෙන්වා දී ඇති අඩුපාඩු නිවැරදි කොට තිබීම	අනුකූල වේ.		

අවසානය.

ප්‍රවෘත්ති සංවිකල්ප හා විකල්ප අංශය

පරිසර අමාත්‍යාංශය

'සොබාදම් පියස'

416/සී/1, රොබට් ගුණවර්ධන මාවත, බත්තරමුල්ල.

දුරකථන: +94 11 2034100

කොළඹ නගරයේදී මෙම කාර්යාලය පිහිටා ඇත.

සුරැකුමේ අංශය

'සොබාදම් පියස'

416/සී/1, රොබට් ගුණවර්ධන මාවත, බත්තරමුල්ල.

දුරකථන: +94-11-2034100

POLICY PLANNING AND MONITORING DIVISION

MINISTRY OF ENVIRONMENT

'Sobadam Piyasa'

416/C/1, Robert Gunawardane Mawatha, Battaramulla.

Tel: -94-11-2034100

web: www.env.gov.lk

email: sec@env.gov.lk